

Äripäev

teisipäev 17. juuni 2003

nr 115 (2420)

hind 15 kr

16.06.2003

ÄP indeks
690,19 +1,69%

16.06.2003

HEX indeks
5579,40 +0,70%

Tänases ITees:

Nõuanded internetis privaatsuse säilitamiseks

Ristpiste

Prominentsed spekulandid müüsid Klementi aktsiad fondidele

Hansapanga soovitusel müüs enamik Klementi aktsia-emissioonis osalenutest oma aktsiad edasi investeerimisfondidele. Panga personaalse varahalduse direktori Mati Mengeli väitel mingeid varasemaid kokkuleppeid aktsiate müügiks polnud.

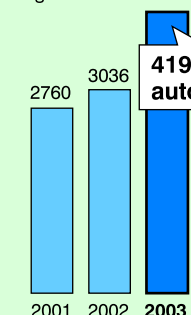
lk 17

Üks aktsiate müüja, Hansapanga asutaja Helder Meerits ütles, et aktsiate müük oli Hansapanga otsus.

Mais registreeriti rekordarv autosid

Sõidukite arv kasvab aasta-aastalt
maikuus esmasest registreeritud sõidukeid

Allikas: ARK

Maikuus esmasregistreeriti ligi 4200 sõiduauto, mis on viimaste aastate rekord, enim on kasvanud kasutatud autode arv. Automüüjate hinnangul on põhjuseks nii aasta algusest kadunud aktsiis kui ka hiline kevad. Tavaliselt jääb neljarattaliste ostubuum aprillini.

lk 4

Töölepingu seadus tekitab erimeelsusi

Tööandjad ja ametiühingud ei jõua kokkuleppele töölepingu seaduse eelnõu mitmete punktide osas. Uus töölepingu seadus peab kehtima hakkama hiljemalt järgmise aasta maist, selle viibimine põhjustab juba praegu euroliidupoolset pahameelt.

lk 5

E-Eestil on koht globaalses e-äris

E-Eesti tuleviku suhtes võib olla optimistlik, interneti sisuteenuste pühendumine võiks olla Eesti ülimalt perspektiivne nišš globaalses e-majanduses, väidab Samsung Electronicsi Balti esinduse juht Ahn Chang Gyu.

Ahn Chang Gyu

lk 23

Seppik jätkab õiguse nõudmist

Endine siseminister, Keskerakonna juhatuse liige Ain Seppik jätkas eile kohtus uue kaitsjaga õiguse nõudmist ajalehtede vastu. Seppik nõuab kohtu kaudu Postimehelt ja Eesti Päevalehelt au teotamise eest kümme miljonit krooni.

lk 6

Aktsiate registreerimiseks veel kolm päeva

Eesti Väärtpaberikeskus soovib seni väärtpaberite keskregistrisse kandmata ASidel esitada aktsiate registreerimistaotlus hiljemalt 19. juunil. Eelmiseks reedeks oli väärtpaberite keskregistrisse kantud või selleks taotluse esitanud ligi 90 protsenti kõigist Eestis tegutsevatest aktsiaseltsidest.

lk 7

Kehv ilm lööb õllemüüjat

Lihatööstused ja õlletehased ootavad pikisilmi suvesooja saabumist. Maikuu müügitulemused jäid külmade ilmade tõttu eelmise aasta tulemustele tunduvalt alla. Tallinna hotellid seevastu täituvuse üle ei kurda.

lk 2-3

Pooltühjad õllelauad eile Tallinna vanalinnas.

transport

Kulleriteenuse ABC **lk 8**

äriidee

Lusikavabrik sööklas **lk 13**

turundus

Eristudes pääsed juhuvalikust ... **lk 16**

summary p 20

päevatoimetaja
Kristina Traks**Lihtsalt kasulikud uudised!**www.aripaev.ee**Older Grupp taotleb luba geneetiliselt muundatud maisi Eestisse tuua**

Older Grupi juht Siim Older kinnitas, et ettevõtte taotleb luba Eestisse tuua ja siin müüa kolme geneetiliselt muundatud maisisorti.

Older ütles, et ei saa lähemalt kommenteerida, kas need kolm maisisorti on seotud maisiga SS81, mille test näitas geneetiliselt muundatust. "Uurimine alles käib," ütles Older keskkonnainspektatsiooni algatatud väärtetoimetluse kohta.

Proovi tellis Keskkonnainspektatsioon peale seda, kui Äripäev kirjutas, et Older Grupp esindas veel tänavu veebruaris 2000. aastal pankrotistunud USA geenitehnoloogia hiidu AgriBioTech ning ei tõendanud seemnete tegelikku päritolu.

Keskkonnaministeeriumi andmetel sisaldas Older Grupi müüdu sordimais kolme geneetiliselt muundatud maisisorti, mis olid kõik turule lubatud Euroopa Liidus, kuid mitte Eestis. Varem pole ükski ettevõtte geneetiliselt muundatud organismide Eestisse toomiseks luba taotlenud.

Parvlaeva Regula remont venib

Saaremaa Laevakompanii jääkahjustustega parvlaeva Regula remondi lõpptähtaeg nihkub 15. juunilt 20. juunile.

Saaremaa Laevakompanii juhatuse esimehe Tõnis Rihvki sõnul saabusid laeva varuosad planeeritud oluliselt hiljem, mistõttu lükkus edasi ka laeva remont.

Saaremaa Laevakompanii ja reisijate jaoks tähendab see kahjuks seda, et Regula remondi lõpptähtaeg on hetkel 19.–20. juuni, rääkis Rihvk. "Kui remont kulgeb plaanipäraselt, saame praami Kuivastu-Virtsu liinile tuua jaanipäeva eel. Siis oleksime hästi ette valmistatud ka jaanipäeva aegu hüppeliselt suureneva nõudluse teenindamiseks," lisas ta.

Kokku teenindab reisijaid Saaremaa Laevakompanii hallataval liinidel jaanipäeva eel kümme parvlaeva.

Eestis on 576 000 internetikasutajat

Emori andmetel kasutab internetti 45% Eesti 15–74aastastest elanikest, kokku 576 000 inimest.

Aastaga on lisandunud 59 000 uut internetikasutajat. Internetti esimesi samme tegevate uudistajate seas on kõige rohkem Lõuna-Eestis ja Virumaal elavaid, 35–49aastaseid, keskmise ja madalama sissetulekuga inimesi.

Oluline roll arvuti soetamisel on lastel – pooltel lastega peredest on koduarvuti ning enamik neist on muretsenud ka internetiühenduse. 6–14aastastest lastest kasutab internetti juba kaks kolmandikku.

Laste hulgas on interneti levik olnud veel kiirem kui täiskasvanute hulgas – aasta tagasi oli laste seas interneti kasutajaid kolmandiku võrra vähem (50%).

Eesti Post emiteeris 35 miljoni krooni eest võlakirju

AS Eesti Post emiteeris eile 35 miljoni krooni ulatuses kolmeaastaseid kroonivõlakirju intressimääraga 3,03% aastas.

Eesti Posti võlakirjade soodne intress kujunes selliseks oksjoni käigus, kus osalesid märkimisele kutse saanud institutsionaalsed investorid. Emissiooni maht märgiti üle 4,3 korda. Eesti Post taotleb ka võlakirjade registreerimist Tallinna Väärt-paberibörsi võlakirjade nimekirjas.

Eesti Ühispaniga korraldatud tagatiseta võlakirjade emissioonist laekunud raha kasutab Eesti Post logistikaalaste arendusprojektide finantseerimiseks.

Politseijuht tutvustas nelja suuprefektuuri võimalikke juhte

Värske politseijuht Robert Antropov tutvustas oma neljaliikmelist meeskonda, mis asub ette valmistama nelja suuprefektuuri loomist, kirjutas Postimees Online.

Tallinna prefekti Kalle Laaneti ülesandeks on luua Lääne-Eesti prefektuur, Tartu prefekt Aivar Otsalt asub juhtima Lõuna-Eesti prefektuuri loomist, Tallinna aseprefekti Raivo Kiiüti ülesandeks jääb nn Suur-Tallinna ehk Põhja-Eesti prefektuuri ette valmistamine. Ida-Eesti prefektuuri asub aga ette valmistama senini Eesti politsei atašee Peterburis Kalev Prillop.

Jaheda ilma plussid ja miinused

Lihatööstused ja õlletehased ootavad, et inimesed hakkaks grillipidusid korraldama. Mai müügitulemused jäid külmade ilmade tõttu eelmise aasta omadele tunduvalt alla.

Kristina Traks
Viktoria Korpankristina.traks@aripaev.ee
viktoria.korpan@aripaev.ee**Tallinna hotellides jagub külastajaid ka külmaga**

■ Tallinna populaarsematel hotellidel ei ole külmale ilmale vaatamata külastajatest puudus, täitumus on üle 80 protsendi.

ASI Reval Hotelligrupp tegevdirektor Feliks Mägi ütles, et külmemad ilmad pole Reval hotellidele pärssivat mõju avaldanud.

"Kui võtame suve alguseks maikuu, siis mai oli Tallinna hotellidele, kaasa arvatud Revali hotellidele hea," rääkis Mägi. Eelmisel aastal oli mai hea tulemus tingitud Eurovisioonist, mullusega võrreldes oli tänavune mai veelgi parem, lisas ta.

"Inimesed on oma reisi planeerinud ja ei taha ning võib-olla ei saa seda ära jätta," rääkis Mägi. "Meie põhiline turg

on Soomest saabujad. Eriti külma talve tõttu kahanes Soome turistide arv, praegu soovivad nad rohkem käia."

Mägi sõnul oli Express-Hotel, Olümpia ja Centrali hotellide täitumus mais 81–85 protsenti. "Juuni ja juuli on broneeritud veidi üle 90 protsendi, august-september selle ligi, aga on palju selliseid broneeringuid, mis tühistatakse."

Ka hotelli Radisson SAS müügijuht Anna-Kai Tõrs sõnas, et hotellil läheb hästi alates ajast, kui kiirlaevad uuesti liiklemist alustasid.

"Kevadel oli raskem, kuna kiirlaevad alustasid tunduvalt hiljem, maist alates on kõik väga hästi, täitumus oli 83 protsenti," ütles ta.

Maakonnale on tivolit suursündmus

■ Küllastajate puuduse tõttu ei kurda ka Tivoli Tuuri peakorraldaja Lauri Viikna.

"Ilm mind ei häiri. Mere ääres on külm ja paha, mina sõidan oma tivoliga ringi ja olen neis kohtades, kus tean, et ilm on parem," rääkis Viikna. "Maakonna ja linna jaoks on see suursündmus, kui tivoli tuleb, ja terve maakond on kohal," sõnas ta.

Viikna sõnul külastab tivolit ühes sihtkohas 20 000–40 000 inimest, kokku on 16 sihtkohta, mida külastatakse 18 nädala jooksul.

Juuni on Livikos tuntud kui suur viinamüügikuu ilmast olenemata.**Liviko külmarohi müüb jaheda ilmaga hästi**

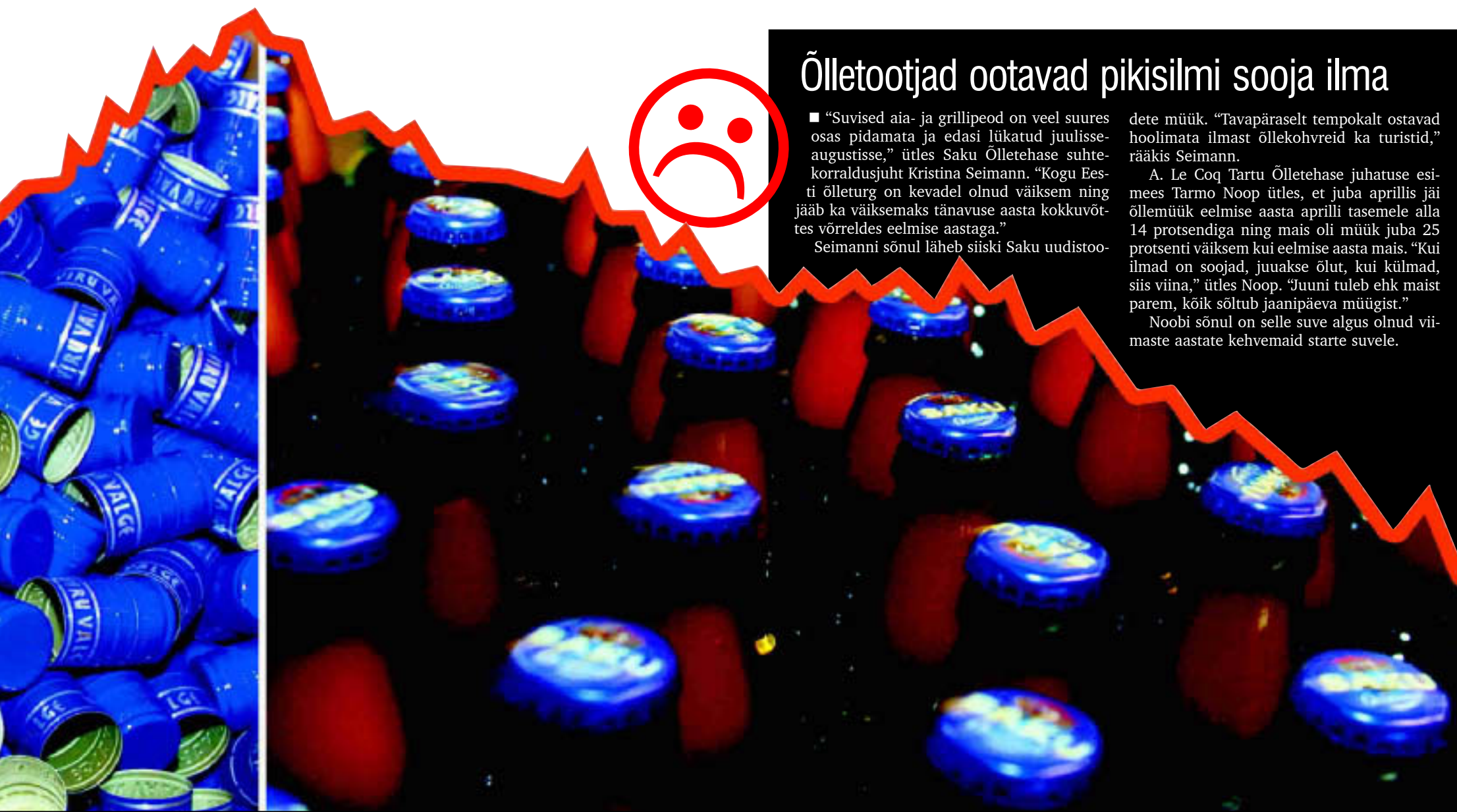
■ Külma kevade üle Liviko ei nurise, sest külmarohtu ootatakse rohkem kui eelmisel aastal. Liviko turundusdirektori Janek Kalvi sõnul müüakse viina praegu vastavalt plaanidele, veidi aitab sellele kaasa ka jahe ilm. "Kui ilm on soe, siis müüme vähem, praegu, jahedama ilmaga, müüme vastavalt prognoosidele," ütles Kalvi. Juuni on aga tema sõnul olenemata ilmast suur viinamüügikuu, kus müügi kasv tavalise ajaga võrreldes on 25–30 protsenti.

"Loodetavasti oskavad kaupmehed ikka piisavalt palju kaupa varuda," ütles Kalvi. "Tihti üllatuvad isegi kogenud kaupmehed kogustest, kui palju inimesed suudavad jaanipäeva ajal osta."

Horizon Travel lennutab soojale maale

■ Siinsed külmad ilmad soodustavad päikesereiside läbimüüki. "Võrdlusmoment möödunud aastaga meil puudub, kuna reise Kreekasse ja Mallorcale pakume esimest aastat, aga müük on edukas, sihtkohtadesse lendavad täis lennukid," rääkis reisibüroo OÜ Horizon Travel turundusjuht Annika Sillaots. "Kindlasti mõjuvad ka ilmad."

toimetaja Kristi Malmberg, tel 667 0158, e-post kristi.malmberg@aripaev.ee

Õlletootjad ootavad pikisilmi sooja ilma

■ “Suvised aia- ja grillipeod on veel suures osas pidamata ja edasi lükatud juulisse-augustisse,” ütles Saku Õlletehase suhtekorraldusjuht Kristina Seimann. “Kogu Eesti õlleturg on kevadel olnud väiksem ning jääb ka väiksemaks tänavuse aasta kokkuvõttes võrreldes eelmise aastaga.”

Seimanni sõnul läheb siiski Saku uudistoo-

dete müük. “Tavapäraselt tempokalt ostavad hoolimata ilmast õllekohvreid ka turistid,” rääkis Seimann.

A. Le Coq Tartu Õlletehase juhatuse esimees Tarmo Noop ütles, et juba aprillis jäi õllemüük eelmise aasta aprilli tasemele alla 14 protsendiga ning mais oli müük juba 25 protsenti väiksem kui eelmise aasta mais. “Kui ilmad on soojad, juuakse õlut, kui külmad, siis viina,” ütles Noop. “Juuni tuleb ehk maist parem, kõik sõltub jaanipäeva müügist.”

Noobi sõnul on selle suve algus olnud viimaste aastate kehvemaid starte suvele.

Plätusid ostetakse iga ilmaga

■ “Kui maikuu ei saanud suvekaupade müük veel õiget hoogu sisse, siis juunis on olukord oluliselt muutunud. Vaatamata suve suhteliselt jahedale algusele ning rannahooaja alguse edasilükumisele on suvekaupade müük läinud väga hästi,” rääkis ASi Tallinna Kaubamaja turundusdirektor Enn Parel. “Ostetakse kõike alates bikiinidest ja rannaplatudest kuni grillitarvete ja vörkiikedeni. Maikuu müügid jäid eelmise aasta tasemele pisut alla, kuid juunis on müük oluliselt parem kui möödunud aasta samal ajal.”

Pärnu rannas sel suvel veel rahvahulki pole.

Fotod: Sven Arbet, Raul Mee

Pärnus napib turiste

■ Spa- ja konverentsihotelli Strand direktori Egon Elsteini sõnul läks neil mais ja juunis plaanitud kehve mini.

“Ilma mõju on tunda päris tugevasti, suures osas oleme Soome turistidele orienteeritud ja paljud jätsid tulemata,” nentis Elsteini.

Praegu on hotelli täitumus umbes 60 protsenti.

“Elame üle, aga kasum jääb tulemata,” nentis populaarse Pärnu pitsarestorani Steffani juhataja Virginiija Luup. “See ei ole ainult meil, kogu Pärnu linn kannatab halva ilma tõttu.”

Eelmisel aastal pidi Steffani terrassile pääsemiseks järjekorras seisma, tänavu on aga Luubi sõnul terrass tihti tühi. “Ka suured varjud ei päästa, kui vihma sajab,” sõnas ta. “Käibe langus on umbes kolmandiku võrra.”

Külmaga grillvorsti müük ei edene

■ Kehva starti grillihooajaks kurdab ka Valga Lihatööstuse juht Elmut Paavel, sest grill-lihad, grillvorstid ja sašlõkk ei lähe halva ilma tõttu nii hästi kaubaks kui eelmisel aastal.

“Eelmisel aastal hakkasid inimesed liha grillima juba aprillis, sel aastal läheb müük vaikselt,” ütles Paavel. “Meie käive kohalikul turul oli mais 5-6 protsenti väiksem kui eelmisel aastal.”

Paaveli sõnul pole grillihooaja “hilinemine” siiski lõõnud auku Valga Lihatööstuse tulemustesse, sest suurenenud on eksport Leetu. “Jaa-

nipäevaks oleme valmis – ette toodangut ei tee, kuid meil tulevad lisatööpäevad vastavalt tellimustele,” lisas Paavel.

Domina hooaeg võinuks olla pikem

■ Reisikorraldaja Domina World Travel lõpetas hooaja 3. mail. “Oleksime me võinud Egiptuse reise jätkata ka pärast meie ametliku hooaja lõppu, sest tänavuse aasta külmem kevad oleks garanteerinud päikesereiside soovijaid mai lõpuni,” tõdes Domina World Traveli turundusjuht Karin Piir. “Järgmisel aastal kavatses seda kogemust arvesse võttes kevadist reisihooaega mitte väga jäigalt kindlate lõpu-kuupäevadega piirata, vaid vajadusel pikendada.”

Uuesti alustab Domina hooaega alles 23. augustil Egiptuse reisidega.

“Seos külmade ilmade ja reiside populaarsuse vahel on enam kui otsene,” sõnas Piir. “Kuigi lootus, et ka meie “kolm kuud kehva suusailma” võivad kuumaks suveks muutada, on kindlasti viimane, mis eestlase südames kustub, kindlustab ta ometi meelsasti tagalat, broneerides sügiseks reisi mõnda päikeseriiki.”

TALLINN → alates 819^{EEK} RIIA → alates 819^{EEK} VILNIUS

airBaltic
Well connected with SAS

hinnad koos lennujaamamaksudega; pilet ühes suunas alates 01.06.2003; hind sõltub valuutakursi kõikumistest

Piletikassa: Tallinn, Hermann Travel, Lennujaama tee 2; telefon 6058633; www.airbaltic.com

AUTOMÜÜK ■ Autode registreerimisel on paar kuud juba mitme tunni pikkused järjekorrad

Mais registreeriti rekordarv autosid

Mais registreeriti esmaselt ligi 4200 sõiduautot, mis on viimaste aastate rekord, kõige rohkem on kasvanud kasutatud autode arv.

Gea Velthut-Sokka
gea.velthut-sokka@aripaev.ee

Mais toodi Eestisse ja võeti siin arvele 4196 autot, millest 2694 olid kasutatud ja 1502 uued sõidumasinad. Võrdluseks – aasta tagasi samal ajal oli uute autode arv pea sama, kasutatuid registreeriti aga ligi poole vähem – 1430.

Automüüjate hinnangul on põhjuseks nii aasta algusest kadunud autoaktsiis kui ka hiljaks jäänud kevad, tavaliselt jääb neljarattaliste ostubuum aprillini.

Eesti Riikliku Autoregistrikeskuse direktori asetäitja Juhhan Kaarpalu ütles, et juba mitu kuud on registrikeskusel tavapärasest rohkem tööd, praegu ulatuvad auto registreerimise järjekorrad ligi kahe tunnini.

Eesti ühe suurema kasutatud autode müüja Eurost Auto juhataja Peeter Holstein on

maikuu müügiga väga rahul, juuni töötab tema sõnul veelgi edukam tulla.

“Müük on ligi 15 protsenti suurem kui eelmisel kevadel, väga tihedad kuud on olnud,” kommenteeris ta. Tema sõnul lähevad hästi müügiks igast hinnaklassist ja iga marki autod. Samas uute autode müük on stabiilne.

Teised küsitletud kasutatud autode müüjad Holsteini optimismi ei jaga.

“See kevad on kehvem kui mullu,” ütles BRC varamüügi osakonna juhataja Priit Maanurm. “Inimesed ostavad intressi, mitte autot.” BRC müügiplats on tema sõnul umbselt täis, hetkel ootab uut omanikku 800 autot.

Maanurme hinnangul saavad uute autode müüjad teha selliseid sooduspakkumisi, mida nemad endale lubada ei saa. “Aga küllap olukord paraneb, mingi hetk saavad kampaniad läbi,” lisas ta.

Nooruse Autoaia müügimäedžer Signe Susi nentis, et kuigi mai oli märtsi-aprilliga võrreldes aktiivsem, läks äri eelmisel kevadel paremini. Küll lähevad endiselt hästi Euroopa

autod nagu Volkswagen ja Opel. Ka Danlor OÜ omanik ja juhataja Ants Pill ei leia põhjust rõõmustada.

“Aktsiisi kadumise järel hakkasid inimesed massiliselt ise endale Saksamaalt ja Hollandist autosid tooma,” rääkis ta. “Üksaaval autode importijaid on tohult rohkem.”

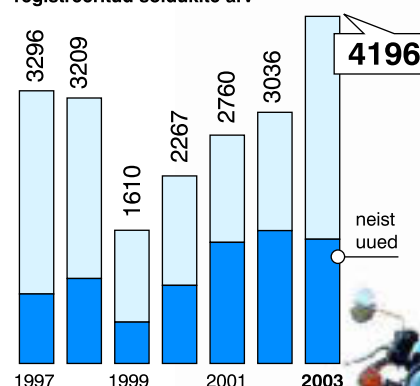
Pilli sõnul ei tea aga autoostjad sageli, et käibemaksu tuleb sisse toodud kasutatud auto pealt ikkagi maksta ja see lisakulu tuleb neile halva üllatusena.

Aktsiisi kadumise järel hakkasid inimesed massiliselt ise endale Saksamaalt ja Hollandist autosid tooma.

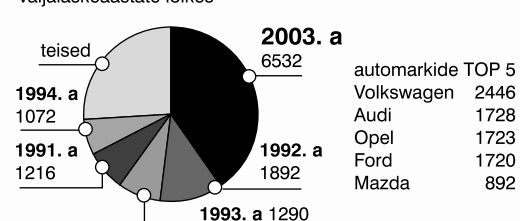
Ants Pill,
Danlor OÜ

Popid on mootorrattad ja kasutatud autod

maikuu liiklusregistris esmaselt registreeritud sõidukite arv

2003. aastal esmaselt registreeritud sõiduaudot väljalaskeastate lõikes

automarkide TOP 5
Volkswagen 2446
Audi 1728
Opel 1723
Ford 1720
Mazda 892

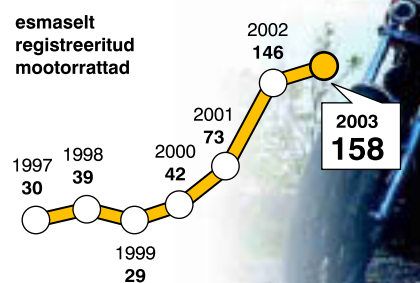

Foto: erakogu
Allikas: statistikaamet, ARK

Autode arv on hea sisemajanduse indikaator

■ Suprema juhatus liige Veikko Maripuu uute ja kasutatud autode rekordilise lisandumise üle ei rõõmusta:

“Autode müük näitab sisemajanduse olukorda ning on hea indikaator. Sellise rekordi pealt võib väita, et sisenõudlus

püsib jätkuvalt väga kõrge. Mida see tähendab meie majanduse kogupildi taustal? Välisinvesteeringuid on palju, laenuintressid on madalad, samas ekspordiga on lood viletsad.

Lõpmatuseni see nii jätkuda ei saa – hästi saab Eestil minna

siis, kui välisurgude nõudlus taastub, lähiajal seda aga ei juhtu.

Nii et kõrge sisenõudlus ainult kasvatab meie jooksevkonto defitsiiti. Mina selle pealtnäha hea uudise peale käsi ei plaksuta.”

Sõida Viini!

Veel on jäänud loetud päevad, et pääseda Visiooni eksklusiivse Viini-reisi loosirattasse! Selleks tuleb sul vaid vastata järgmisele küsimusele:

Milline ooperifestival oli 2002. aastal kõige publikurohkem?

A. Savonlinnan Oopperajuhlat
B. Arena di Verona
D. Bregenzer Festspiele

Vastused saada neljapäevani visioon@aripaev.ee või helista telefonil 667 0111.

Õigesti vastanute vahel loositakse välja American Toursi poolt spetsiaalselt Äripäeva ajakirja Visioon lugejale kokku pandud 40 000 kroonine nädalalõppureis Viini.

Ära unusta siis vastates lisada oma täpseid kontaktandmeid!

Äripäeva seminar 18. juuni 2003 Hotellis Radisson SAS

Kuidas telefonimüük parandab müügitulemusi?

Kas ja kuidas korraldada telefonimüüki?
Mercuri Internationali konsultant Aet Leppik

Kuidas osta telefonimüügi teenust?
Ühispaniga Elukindlustuse marketingi valdkonna juht Aira Tammemäe

Kuidas muuta telefonimüüja väga heaks telefonimüüjaks?
Müügiekspert Ekke Lainsalu

Kuidas tasustada telefonimüüki?
Eesti Telefoni kontaktikeskuse arendusjuht Kaie Trump

Turuosa suurendamine telemarketingi abil B2B sektoris. Kuidas leida kliente?
SHG Estonia turundusdirektor Karin Kiviste

Telefonimüügi teenusepakkujad tutvustavad oma teenuseid

Baltcom Eesti AS, Jaano Inno
Eesti Telefon AS, Helje Sisask
Eesti Info Keskus AS, Tiina Lumiste
Müügimeistrite AS, Marek Saal
SHG Estonia, Anniki Paulus
TC Partner (OÜ Laursen), Agnes Nõu
Teleboard OÜ, Meelis Jädal
Äripäeva Kirjastuse AS, Erika Truuverk

Hind 2700 krooni (km-ga 3186).
Registreerimine ja info telefonil 667 0233 (Merle Kumari)
www.aripaev.ee/seminar/

Äripäev

Toetab: HOTELS & RESORTS

TÖÖLEPINGU SEADUS ■ Ametiühingud ähvardavad ahistava seaduse vastu streikima hakata

Tööandjad tahavad töötingimusi dikteerida

Eesti tööandjad suruvad läbi vabadust tööküsimusi kokku leppida ja ametiühingud keelduvad massiliselt vallandamiste kartuses juba korra läbikukkunud töölepingu seaduse eelnõu tunnistamast.

Anne Oja

anne.oja@aripaev.ee

Ametiühingute Keskliit pöördus juuni alul sotsiaalmi-
nister Marko Pomerantsi poole, sest pole rahul töölepingu seaduse eelnõu läbiva teenri-
peremehe ideoloogia ning sellega, et sisulisi muutusi pole eelnõusse vahepeal tehtud.

“Ühelt poolt võib tööandja käituda peremeheena, kuid teiselt poolt peab töötaja peremehe-
hena tegutsema ehk mitte ainult täitma tööandja korraldusi, vaid ka hindama, kas see korraldus on tööandjale kasulik,” protesteeris Ametiühingute Keskliidu õigussekretär Margarita Tuch. Ta rõhutas, et ehki hetkel loodetakse hakkama saada läbirääkimistega, ei kohuta tagasi ka uutest streiki-

Tööandjad tahaks erikokkuleppeid töötajatega

ametiühingud vastu:

seaduse üldsõnalisusele seaduse keerukusele
seadusest erinevatele kokkulepetele pooltevaheliste kokkulepete välistamisele
tähtajalisele tööle, allhangetele ja outsource'imisele kitsendustele töölepingu sõlmimisel ja lõpetamisel
tööleennistamise kadumisele ümberõpetamisele ja vabadest töökohtadest teavitamisele
töötaja varalise vastutuse suurenemisele töötajale kahjutasude ja hüvitiste maksmisele

Allikas: Äripäev

dest. Järeleandmisi praegu meelepärase seadusepunktides ei tehta.

Pomerantsile tegi kirja koos ettevõtjate nõudmistega aga ka Eesti Tööandjate Keskliit (ETTK), kes loodab ajasurvest tulenevalt seaduseelnõu läbiminekut. Uus töölepingu seadus peab kehtima hiljemalt tuleva aasta mais, kuid viibimine põhjustab juba praegu Euroopa-poolset pahameelt.

Täispalk seisaku ajal tekitab nurinat

ETTK tegevdirectori asetäitja Tarmo Kriis oli eelnõu Riigikogusse jõudmise asjus optimistlik ning märkis tööandjatele tekkivat kohustust maksta tööseisaku ajal keskmist palka näpuveaks. Tema sõnul ei maksa asja traagiliselt võtta, ettevõtjaid pankrotistavat tingi-

must ei tule. Sobimatutest ning üleliigsetest töötajatest vabamine muutub aga kergemaks, kui mitte arvestada ettevõtete ühinemist. Positiivne on seegi, et töötajatega saab edaspidi kokku leppida seaduses sätestatud kehvemate töötingimuste ning tasu osas.

Tööandjate jurist Renno Mägi täpsustas, et ehki tööandjaid pärsib tulevaste töölepingute jäikus, ei sõanda ta töökohtade arvu massilist vähenemist veel ennustada. “Kindlasti vaatavad tööandjad töökohad üle, kas need on vajalikud, kuid nii palju ma ei spekulceriks,” lausus Mägi.

Praegusel kujul sunnib seaduseelnõu hooajatööde lõppedes või ajutise tööseisaku ajal maksma töötajale täispalka, välistades osalise tasu või palgata puhkuse. Seega jääks töö ümberkorraldamisel ainsaks

võimaluseks töösuhe lõpetada. Ka võib tekkida tööandjal ki-
satus eelistada töölepingule all-
töövõtulepingut või sundida
töötajaid FIEdeks.

Seadusest võidakse mööda hiilida

Teeremond- ja haljastusfirma ASi Aspi juht Ain Tromp avaldas lootust, et töölepingute sõlmimise tingimused ei halvene. “On tuhandeid ja tuhandeid, kes leiavad siis seadusest möödapääsutee,” kirjeldas Tromp ettevõtjate suhtumist. Aspis on ligi poolel suvisest tööjõust tähtajalised töölepingud ja näiteks asfaldipanijate suvel kuni 15 000 kroonine kuupalk ületab talvist ligi kolm korda. Trombi sõnul ei palgatagi tööle inimesi, kes pole nõus tingimustega, mida ettevõtte suudab neile pakkuda.

Teeremondifirma ASi Aspi juhile Ain Trompile teeks praegune töölepingu seaduse eelnõu raskeks tähtajaliste lepingute sõlmimise suviste asfaldipanijatega. Foto: Raul Mee

Oodatust nõrgem eksport mõjutas maksebilanssi

2003. aasta esimese kolme kuu maksebilansist nähtub, et ootused ekspordi kasvu osas pole täitunud, mis on süvendanud ka jooksevkonto puudujääki.

Eesti Panga kommentaaris öeldakse, et maksebilansi jooksevkonto puudujääk oli esimeses kvartalis 5,8 miljardit krooni, ulatudes viimase nelja kvar-

tali baasil 14,4 protsendini oodatava SKT suhtes.

Andres Saarniit keskpangapoliitika osakonnast märkis, et puudujäägi vähenemine eeldab lähiajal ekspordi kasvu kiirenemist, eraisikute säästmise suurenemist või laenamise vähenemist ning investeerimisnõudluse vähenemist. ÄP Online

Rietschle VAAKUMPUMBAD PUHURID

- KOMPRESSORID
- VAAKUMPUMBAD, PUHURID
- SURUÕHUFILTRID, -KUIVATID, -KONDENSAADIERALDID
- TÖÖRIISTAD, KIIRLIITMIKUD, TARVIKUD

Tamrotor, Gardner Denver, Irmer Elze
Rietschle, Wittig, Busch, Becker
Ultrafilter, Gardner Denver
Rodac, Prevost, Cubeair

MÜÜK JA KONSULTATSIOONID. HOOLDUS, VARUOSAD, PAIGALDUS.

www.gd.ee

GD Kompressorid OÜ

Oleme kolinud!

Kadaka tee 5, 10621 TALLINN
Tel 626 7750, faks 626 7754
e-post info@gd.ee

Vasara 52 D, 50113 TARTU
Tel (07) 303 500, faks (07) 303 501
e-post tartu@gd.ee

Võitja käik.

HP kvaliteet viib Sind võidule. Võid olla kindel, et taskukohane, ääretult selge must-valge trükiga, tunnustatud HP tehnoloogiaga ning väga töökindel uus HP LaserJet 1005w ei vea Sind kunagi alt. Osta kohe, sest sellise hinnaga HP kvaliteeti pakutakse harva.

hp LaserJet 1005w

- kuni 14 lk/min
- esimene lehekülj 10 sekundiga
- toetab kõiki tavapäraseid Windows® keskkondi läbi USB- ja paralleelliidese
- väga lihtne kasutada

hind alates 3999.-

Kui soovid rohkem teada, külasta www.hp.ee

Büroomaailm tel. (0) 6 005 100; Hallo tel. (0) 6 777 777, (mobiililt valides tasuta) 91020; Ordi tel. (0) 6 143 045; Helmes www.markIT.ee

MEEDIA ■ Kohtulikud vaidlused Seppiku ja ajalehtede vahel algavad oktoobris

Ain Seppik jätkab võitlust ajalehtedega uue kaitsja abil

Endine siseminister, Keskerakonna juhatuse liige Ain Seppik jätkas eile kohtus uue kaitsjaga õiguse nõudmist ajalehtede vastu.

Inno Tähismaa

inno.tahismaa@aripaev.ee

Seppik nõuab kohtu kaudu kahelt Eesti suuremalt päevalehelt, Postimehelt ja Eesti Päevalehelt, tema kohta esitatud ebaõigete andmete ümberlükkamist ja au teotamise lõpetamist, kümne miljoni krooni suurust kahjutasu ja kohtukulude väljamõistmist. Aprilli algul esindasid Seppikut kohtus Andres Past ja Urmas Arumäe advokaadibüroost Concordia. Eile oli Seppikut kohtus kaitsmas Raivo Bergson advokaadibüroost A. Kunila & Ko.

Seppik ütles, et tal oligi plaanud advokaati vahetada. "Leping oli üheks eelistungiks," ütles Seppik. "Nüüd leping lõpes ja tuli uus esindaja."

Kohtus käib vaidlus ajalehtedes ilmunud artiklite üle, milles Seppiku arvates kahjustati tema au ja väärikut, sest teda seostati kahe noormehe surmaga lõppenud süüdimõistmises ajal, kui Seppik töötas Eesti NSV ülemkohtu kohtunikuna. Seppiku kaitsja esitas eile mõned täiendavad dokumendid. Ühe järgi oli üks endistest süüalustest, teise grupi invaliid Ivo Värava tunnistatud süüdimatuks juba enne, kui Seppik ta sunniviisilisele psühhiaatrilisele ravile saatis. Teise paberi jär-

Kahelt päevalehelt 10 miljoni krooni suurust kahjutasu nõudev Keskerakonna juhatuse liige Ain Seppik (vasakul) tuli eile kohtustungile uue kaitsja, Raivo Bergsoniga. Foto: Raul Mee

gi ei olnud Värava ravil mitte Venemaal, nagu kirjutasiid ajalehed, vaid Tartus.

Seppiku kaitsja palus kohtul otsuse tegemisel arvestada ka Toomas Hendrik Ilvese järelepärimistega Riigikogu saalis ja "Aktuaalse kaamera" saatejuhi Aarne Rannamäe intervjuud

Seppikuga, sest nii Ilves kui ka Rannamäe olevat kujundanud ajalehtede põhjal Seppikust arvamus kui noorukite hukka saatjast. Ajalehtede esindajad ei olnud Ilvese ja Rannamäe sellise kaasamisega nõus ja kohtunik Taimi Kollom lükkas need tõendid tagasi.

Postimehe esindaja vandeadvokaat Margus Mugu täiendavalt taotlusi ei teinud. Eesti Päevalehte kohtus esindanud Indrek Lillo ja Kaido Ehasoo taotlesid täiendavalt tunnistajate ülekuulamist ja esitasid kolm dokumenti. Esimene oli Eesti KGB ülemal Karl Korte-

laineni kiri Eesti toonasele parteijuhile Karl Vainole, mis näitab, et süüdi mõistetud noormeeste protsess oli seotud KGBga. Teine esitatud dokument oli riigikohtu otsus, milles Seppiku osalusel süüdi mõistetud noormehed mõisteti õigeks. Kolmas dokument oli viie aasta tagune Postimehe artikkel, milles Ahti-Kullervo Jõgi märgib muu hulgas, et üks kõrge politseinik pressis talt raha välja.

Lillo ja Ehasoo taotlesid kokku kaheksa tunnistaja ülekuulamist. Kohtunik Kollom andis nõusoleku vaid nelja tunnistaja ülekuulamiseks advokaatide omal valikul. Kollom põhjendas piirangut asjaoluga, et tunnistajate kaasamist taotleti alles istungil ja konkreetsete tunnistajate nimed ning nende aadressid polnud varem välja selgitatud. Tunnistajatena taotlesid Lillo ja Ehasoo endiste kohtualuste ja nende sugulaste, uurija, kohtuniku ja advokaadi ülekuulamist. Tunnistajatest oli kohtunik Ahti-Kullervo Jõgi vastu, sest temaga seonduva altkäemaksu juhtumiga peaks tegelema kriminaalmenetluse korras ning Jõgi istub uimastiäri eest kinni Soome eeluurimisvanglas.

Kohus kuulutas eile eelistungi lõppenuks ja alustas põhiistungit. Põhiistung alguse ajaks määras kohus 3. oktoobri kell 10. Kohtuvaidluste ajaks määras kohus 16. oktoobri kell 15.30.

Seppiku hagi eest tasus 350 000 krooni riigilõivu Keskerakond. Seppik lubas kohtuvõidu korral raha annetada Haapsalu sanatoorsele eriantarkoolile.

Äripäev
online

Sampo muudab internetipanga hindu

Sampo Pank muudab alates 1. juulist Sampo internetipanga vahendusel tehtavate Eesti-siseste maksete hindu.

Vastavalt uuele hinnakirjale on pangasisene maksekorraldus internetipanga vahendusel tasuta ja makse tegemine teise panka maksab kaks krooni. Tasuta maksekorraldusi saavad teistesse pankadesse teha alla 25aastased kliendid ning Sampo personaalpankunduse kliendid.

Sampo internetipangal on 55 000 kasutajat.

Läti väikefirma tuleb Eesti jäätiseturule

Läti väike jäätisetootja Margota tuleb sel kuul Eesti jäätiseturule, hakates siin müüma väidetavalt uudet jäätiset Bonis.

Uudisteagentuuri BBN teatel toodab Margota umbes 70 sorti jäätist ja ekspordib juba Leedu turule.

Eelmisel aastal tootis ettevõtte 1400 tonni jäätist. Margota mullune käive oli 35,8 miljonit krooni.

CV Keskus avas Lätis tööportaali CV Market

Internetipõhine personalitotsingusüsteem CV Keskus avas eelmisel nädalal Lätis oma Eesti veebilehega analoogse internetikülje CV Market.

CV Keskuse ärijuhi Raivo Heina sõnul oli ettevõtte sunnitud Lätis tegevust alustama teise nime all kui Eestis, sest konkureeriv CV Online oli oma nimele registreerinud domeeni cvcents.lv, mis oleks Eesti CV Keskuse nime täpne tõlge.

"Õnneks ei olnud tegemist pahatahtliku domeeni registreerimisega, CV-Online lubas selle meile kohe ka üle anda registreerimise hinnaga. Ütleme nii, et omamoodi oli see nendepoolne heategevus meie nime reserveerimisel," märkis ta.

M-parkimine nüüd ka Viljandis

M-parkimise teenust saab nüüd kasutada ka Viljandis, kus 1 tund parkimist maksab 5 krooni ja parkimise päevapilet 30 krooni.

M-parkimise algatamiseks Viljandis on tsooninimi VILJANDI. Kuna Viljandis saab tasuta parkida esimesed 30 minutit, tuleb tasuta 30 minuti kasutamiseks lisada tsooninime lõppu 30 (VILJANDI30) ja fikseerida parkimise aeg parkimiskellal või kirjalikult.

Kuni 1 tunni tasulise parkimise ulatuses maksab klient täpselt pargitud aja eest, üle 1 tunni parkides rakendub vastavalt Viljandis kehtestatud parkimiskorrale automaatselt päevapileti tariif 30 krooni.

Müüa Viljandis toitlustusega tegelev äriühing

Korralik käive. Arvestatavaid võlgu ei ole, vajaminev tehnika ja transport olemas.
lantra@hotmail.ee

KUNSTIMUUSEUMI EHTUSE SIHTASUTUS

kuulutab välja laenupakkumise konkursi Eesti Kunstimuuseumi uue hoone ehituse finantseerimiseks

• pakutav laenusumma	50–250 miljonit krooni
• lepingu sõlmimise eeldatav tähtaeg	01.09.2003
• laenu väljamakseperiood	01.01.2004–31.12.2005
• põhiosa tagasimaksete algus	01.01.2006
• tagasimakse kestvus	7 aastat igakuiste võrdsete maksetena
• esialgsete pakkumiste tähtaeg	22.07.2003

Lisainformatsiooni väljastatakse alates 19.06.2003 alljärgneval aadressil:

AS Lõhmus, Haavel & Viisemann

Roosikrantsi 2, Tallinn 10119, telefon 611 0300, faks 611 0310, e-post lhv@lhv.ee
Konkursil oodatakse osalema krediidiuasutusi.

Onistar ekspordib kõige rohkem alkoholi

Onistar on kõige suurem alkoholi ekspordija nii maikuu kui ka kogu aasta arvestuses, jättes endast kaugele maha ka Eesti alkoholituru liidri Liviko.

Mais saatis Onistar piiri taha 196 990 liitrit kangeid alkohoolseid jooke, edastades Livikot 39 990 liitriga. Aasta algusest arvestades on Onistar ekspordinud juba 1 055 530 liitrit alkoholi, Liviko aga vaid 644 100 liitrit. Kolmandat kohta hoiab enda käes Ofelia, mille eksport on aasta viie esimese kuuga olnud 382 600 liitrit.

Põhiosa Onistari ekspordist moodustab koostöös Bacardiga USA turul müüdav Türi viin, mis on seal väga edukaks osutunud. Onistari käes on ka kaks Eesti piiritusetehast.

Ehkki eelmise aasta sama kuuga võrreldes müüdi Eestis alkoholi 258 760 liitrit rohkem, võis aprilliga võrreldes märgata väikest langust.

Eelmise aasta maiga võrreldes kasvas kange alkoholi müük siseturul kõigil suurematel tootjatel, välja arvatud Remedia, kel see pisut langes. Samas kuulus Remedia nende kahe viinatootja hulka, kel õnnestus alkoholimüüki eelmise kuuga võrreldes kasvatada.

Kõige suurema hüppe müügis, aprilli 84 580 liitrit 155 020 liitri peale mais, tegi Liiwi Heliis, kes suurendas ka turuosa varasemalt 6 protsendilt 11 protsendile. Endiselt on 46 protsendiga turuliider Liviko, järgneb 19 protsendiga Ofelia. Üle hulga aja on taas kolmandale kohale tõusnud Onistar, kes vahepeal pani koduturu asemel põhirõhu ekspordile.

Üldse müüdi mais Eestis siinsete tootjate alkoholi 1 426 840 liitrit, mis on 258 760 liitrit enam kui aasta tagasi ja 47 530 liitrit vähem kui kuu varem.

ÄP Online

STATISTIKA ■ Raplamaal enim pankrotte

Pankrottide arv Eestis väheneb

Võrreldes Euroopaga, kus 2002. aastal kasvas pankrottide koguarv 22 protsenti, jääb Eestis pankrottide arv aastast aastalt väiksemaks.

Kui 2001. aastal kuulutati Eestis välja 257 ettevõtte pankrot, siis 2002. aastal oli maksejõuetuse tõttu olnud sunnitud oma tegevuse lõpetama 242 firmat, selgub Krediidinfos valminud uuringust.

Maakondadest on kõige

enam pankrotte välja kuulutatud Raplamaal, kus on 1630 ettevõtet alates 1997. aastast tegevuse lõpetanud 71 firmat ehk 4,36 protsenti. Arvuliselt on kõige enam pankrotte välja kuulutatud aga Harjumaal. Et seal on registreeritud ka kõige rohkem firmasid, on likvideeritud ettevõtete protsent vaid 1,34.

Madalaima pankrotistumise määraga on veel Lääne ja Saare maakonnad vastavalt 1,06 ja 1,63 protsendiga.

Tegevusalade lõikes on kõige pankrotiohtlikum elektrienergia, gaasi- ja veevarustus, kus pankrotti läinud firmade

osakaal on 3,86 protsenti. Sellele järgnevad ehitus ning töötlev tööstus vastavalt 3,07 ja 2,69 protsendiga.

Võrreldes 2001. aastaga kasvas pankrottide arv enim hotellide ja restoranide tegevusalas, mis oma osakaalu järgi – 1,61 protsenti – asetus pingereas neljandale kohale.

Endiselt on kõige ohutumad tegevusalad tervishoid ja sotsiaalhooldus, haridus ning avalik haldus ja riigikaitse, kus pankrotistumise tase on null või nullilähedane.

Kõige enam läks pankrotti kuni 10 miljoni kroonise aastakäibega ettevõtteid. ÄP Online

Kolm päeva aega aktsiate registreerimiseks

Eesti Väärtpaberikeskus soovib seni väärtpaberite keskregistrisse kandmata aktsiaseltsidel esitada aktsiate registreerimistaotlus hiljemalt 19. juunil.

“Selleks, et aktsiaseltsi aktsiad oleksid tähtaegselt registrisse kantud tavamenetluse korras, tuleb korrektnete taotlus esitada hiljemalt 19. juunil,” ütles Eesti Väärtpaberikeskuse tegevdirektor Kaidi Oone.

Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse järgi peavad kõik Eestis tegutsevate aktsiaseltside aktsiad olema kantud ühtsesse elektroonilisse keskregistrisse hiljemalt 1. juuliks. Registreerimistaotlus tuleb aga esitada vähemalt 5 tööpäeva varem, sest seadusest tulenevalt on registripidajal taotluse töötlemiseks just nii palju aega.

“Tahaksin panna ettevõtja-

tele südamele, et nad kontrolliksid hoolikalt registreerimisdokumentide korrektsust. Vigade või puudujääkide esinemisel oleme sunnitud taotluse kuni nende kõrvaldamiseni tagasi lükkama, mis omakorda pikendab registreerimisprotsessi,” lisas Oone. “Loomulikult teeme kõik endast oleneva, et ka pärast 19. juunit taotluse esitanud seltside aktsiad kiiresti registreerida, aga siis riskib ettevõtja ikkagi hilinemisega.”

Et taotluse õigeaegset töötlemist tagada, võib aktsiate registreerimisega hiljaks jäänud aktsiaselts pärast 19. juunit paluda kiirmenetlust, mille korral registripidaja vaatab taotluse läbi ühe tööpäeva jooksul. Kiirmenetluse puhul on menetlustasu tavalisest kolm korda kõrgem – 3000 krooni.

Registreerimistaotluse saab edastada elektrooniliselt aadressil register@hex.ee (doku-

mendid allkirjastatud ID-kaardi abil digitaalselt) või tuua taotlus koos lisadokumentidega otse Eesti Väärtpaberikeskusesse. Samuti saab taotluse esitada Hansapanga, Ühispanga, Nordea Panga, Sampo Panga, LHV või Krediidipanga kontori vahendusel.

Aktsiaseltsidele, kes ei ole 1. juuliks registreerimiskohustust täitnud, rakendatakse äriseadustikus ette nähtud trahvi kuni 400 päevamäära ulatuses ning ettevõtte peab taotluse või kandeavalduse esitama hiljemalt 16. septembriks. Selleks tähtajaks registreerimata aktsiaselts loetakse sundlõpetatuks.

13. juuniks oli väärtpaberite keskregistrisse kantud või selleks taotluse esitanud 4951 aktsiaseltsi, mis moodustab hinnanguliselt ligi 90 protsenti kõigist Eestis tegutsevatest aktsiaseltsidest. ÄP Online

ISPA toetab Via Baltica sadamani väljaehitamist

ISPA Balti üksuse juht Friedemann Allgayer kinnitas eile, et ISPA rahastab Via Baltica projekti kuni Tallinna sadamani.

Kohtumisel Tallinna linnavalitsuse liikmetega tundis ISPA regionaalpoliitika peadirektoraadi Balti üksuse juht Friedemann Allgayer sügavat huvi Via Baltica vastu, kuna see on riikliku tähtsusega projekt. Seepärast ISPA rahastab projekti mitte ainult Tallinna linna piirini, vaid kuni sadamani.

Abilinnapea Toivo Ninnas tundis huvi ISPA programmi raames Paljassaare projekti rahastamise võimaluste vastu. “Paljassaare projekt tundus Allgayerile huvitav, kuid selle rahastamiseks oleks tema arvates tarvis projekti laiemalt tutvustada,” ütles Ninnas.

ISPA on loodud ELi kandidaatriikidele investeerimismahukate transpordi- ja keskkonnaprojektide elluviimiseks. ÄP Online

Hansapanga kindlustusnõustajad said sertifikaadi

Kindlustusselts ühendav LIMRA andis tänavu Eestis ainsana kvaliteedisertifikaadi 30 Hansapanga elukindlustuse nõustajale.

Hansapanga Kindlustuse juhatuse esimehe Paavo Põllu sõnul hinnatakse LIMRA sertifikaadi vääriliseks kindlustusnõustajad, kes on täitnud kvaliteedi- ja müügieeskirju kahel järjestikusel aastal.

“Sertifikaatide eesmärk on ühelt poolt aidata klientidel ära tunda professionaalseid nõustajaid ning teiselt poolt väärtustada kindlustusseltside kvaliteetset tööd,” rääkis Põld.

Sertifikaate “LIMRA Quality Award” antakse välja alates 1960. aastast, Hansapanga Kindlustus osaleb programmis kolmandat korda.

Hansapanga Kindlustus kuulub rahvusvahelisse kindlustusseltside organisatsiooni LIMRA alates 1998. aastast. LIMRA ühendab üle 800 kindlustusseltsi üle 60 maalt. ÄP Online

Pärnu mnt 16, 10141 Tallinn tel 680 0500, salva@salva.ee www.salva.ee						
Raamatupidamisbilanss						
			SAIVA		SAIVA	
AKTIIVA		<i>kroonides, komakobata</i>	KINDLUSTUS	Konsolideeritud	KINDLUSTUS	Konsolideeritud
		LISAD	31.12.2002	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2001
1. Raha- ja pangakontod		LISA 2	2 558 873	2 847 996	2 564 259	2 633 824
Nõuded						
2.1. Nõuded otsesest kindlustustegevusest		LISA 1	9 674 068	9 674 068	7 280 015	7 280 015
sh 2.1.1. Kindlustusvõtjad			1 552 033	1 552 033	1 444 069	1 444 069
2.1.2. Vahendajad			8 122 035	8 122 035	5 835 946	5 835 946
2.2. Nõuded edasikindlustusest			4 954 602	4 954 602	2 188 488	2 188 488
2.3. Muud nõuded		LISA 9	12 560	0	21 316	0
2. Kokku			14 641 230	14 628 670	9 489 819	9 468 503
Viitlakumised ja ettemakstud kulud						
3.1. Viitlakumised			203 832	514 343	170 213	425 751
3.2. Sõlmimisväljaminekud			5 699 041	5 699 041	4 056 381	4 056 381
3.3. Muud ettemakstud kulud			530 127	755 157	848 009	1 104 694
3. Kokku			6 433 000	6 968 541	5 074 603	5 586 826
Investeeringud						
4.1. Maa ja ehitised		LISA 3	14 561 273	14 561 273	15 329 744	15 329 744
4.2. Tüürettevõtjad		LISA 8	8 617 975	0	4 306 590	0
sh 4.2.1. Aktsiad ja osad			8 167 975	0	2 916 590	0
4.2.2. Völakirjad ja laenud			450 000	0	1 390 000	0
4.3. Muud finantsinvesteeringud			29 603 804	29 603 804	25 066 978	25 286 975
sh 4.3.1. Aktsiad ja muud väärtpaberid		LISA 4	22 970 204	22 970 204	18 822 926	18 822 926
4.3.2. Völakirjad ja muud fikseeritud tulumääraga väärtpaberid		LISA 5	0	0	2 750 035	2 750 035
4.3.3. Hüipoteeklaenud		LISA 6	590 000	590 000	300 000	300 000
4.3.4. Muud laenud		LISA 6	1 727 018	1 727 018	1 318 768	1 538 765
4.3.5. Deposiidid krediidiasutustes		LISA 7	4 316 582	4 316 582	1 875 249	1 875 249
4. Kokku			52 783 052	44 165 077	44 703 312	40 616 719
5. Põhivara		LISA 10	411 644	3 913 988	274 766	3 776 438
K O K K U A K T I V A			76 827 799	72 524 272	62 106 759	62 082 310
			SAIVA		SAIVA	
PASSIVA			KINDLUSTUS	Konsolideeritud	KINDLUSTUS	Konsolideeritud
			31.12.2002	31.12.2002	31.12.2001	31.12.2001
Kohustused						
1.1. Kohustused otsesest kindlustustegevusest		LISA 11	4 999 675	4 999 675	2 403 382	2 403 382
sh 1.1.1. Kindlustusvõtjad			3 332 598	3 332 598	1 172 161	1 172 161
1.1.2. Vahendajad			1 249 323	1 249 323	899 706	899 706
1.1.3. Muud			417 754	417 754	331 515	331 515
1.2. Kohustused edasikindlustusest			4 455 567	4 455 567	7 192 060	7 192 060
1.3. Muud kohustused		LISA 9	5 095 083	0	487 872	1 309 209
1. Kokku			14 550 325	9 455 242	10 083 314	10 904 651
Viitvõlad ja ettemakstud tulud						
2.1. Viitvõlad		LISA 13	3 856 001	4 704 011	3 059 855	3 747 047
2.2. Edasikindlustuse osa sõlmimisväljaminekutes			7 813 214	7 813 214	5 052 847	5 052 847
2.3. Muud ettemakstud tulud		LISA 13	0	25 051	0	186 675
2. Kokku			11 669 215	12 542 276	8 112 702	8 986 569
Tehnilised eraldised						
3.1. Ettemakstud preemiade eraldis			13 907 908	13 907 908	13 827 422	13 827 422
sh 3.1.1. Kogusumma			47 311 855	47 311 855	33 464 606	33 464 606
3.1.2. Edasikindlustuse summa			33 403 947	33 403 947	19 637 184	19 637 184
3.2. Rahuldamata nõuete eraldis			12 954 424	12 954 424	13 741 986	12 022 333
sh 3.2.1. Kogusumma			60 520 548	60 520 548	44 140 736	42 421 083
3.2.2. Edasikindlustuse summa			47 566 124	47 566 124	30 398 750	30 398 750
3.3. Muud tehnilised eraldised			471 525	471 525	299 062	299 062
sh 3.3.1. Kogusumma			5 144 568	5 144 568	1 389 747	1 389 747
3.3.2. Edasikindlustuse summa			4 673 043	4 673 043	1 090 685	1 090 685
3. Kokku			27 333 857	27 333 857	27 868 470	26 148 817
Omakapital						
4.1. Aktsiakapital			10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
4.2. Reservkapital			1 910 578	1 934 578	1 858 965	1 882 965
4.3. Muud reservid			1 008 085	1 008 085	1 008 085	1 008 085
4.4. Eelmiste perioodide jaotamata kasum			3 123 610	3 099 610	2 659 093	2 635 093
4.5. Jooksva aasta kasum			7 232 129	7 150 624	516 130	516 130
4. Kokku			23 274 402	23 192 897	16 042 273	16 042 273
K O K K U P A S S I V A			76 827 799	72 524 272	62 106 759	62 082 310
Kasumiaruanne <i>kroonides, komakobata</i>						
			SAIVA		SAIVA	
Kahjukindlustuse tehniline aruanne kumulatiivne			KINDLUSTUS	Konsolideeritud	KINDLUSTUS	Konsolideeritud
			2002	2002	2001	2001
Teenitud preemiad netona edasikindlustusest						
1.1. Brutopreemiad		LISA 15	161 175 079	160 978 266	113 200 994	113 005 239
1.2. Edasikindlustuse preemiad			110 288 445	110 288 445	68 033 283	68 033 283
1.3. Muutus ettemakstud preemiade eraldises		LISA 14	-13 847 249	-13 847 249	-13 414 220	-13 414 220
1.4. Edasikindlustuse osa ettemakstud preemiade eraldise muutuses		LISA 14	13 766 763	13 766 763	8 200 868	8 200 868
1. Kokku			50 806 148	50 609 335	39 954 359	39 758 604
2. Muud tehnilised tulud netona edasikindlustusest						
Esinenud kahjunõuded netona edasikindlustusest			2 356	2 356	3 093 211	2 959 057
3.1. Kahjunõuete kogusumma		LISA 16	91 746 775	84 781 174	55 793 134	53 213 261
sh 3.1.1. Makstud kahjud			79 598 014	79 598 014	48 410 070	48 410 070
3.1.2. Kahjukäsitluskulud			15 267 630	9 520 263	8 816 022	6 825 599
3.1.3. Regressina ja jääkvara realiseerimisest saadud summad			-3 118 869	-4 337 103	-1 432 958	-2 022 408
3.2. Edasikindlustuse osa kahjunõuetes			62 304 364	62 304 364	35 477 343	35 477 343
3.3. Muutus rahuldamata nõuete eraldises		LISA 14	-16 379 812	-17 837 146	-15 971 056	-15 484 139
3.4. Edasikindlustuse osa rahuldamata nõuete eraldise muutuses		LISA 14	17 167 374	17 167 374	11 480 483	11 480 483
3. Kokku			28 654 849	23 146 582	24 806 364	21 739 574
Muutus muudes tehnilistes eraldistes netona edasikindlustusest						
4.1. Kogusumma		LISA 14	-3 754 821	-3 754 821	-240 082	-240 082
4.2. Edasikindlustuse osa		LISA 14	3 582 358	3 582 358	228 437	228 437
4. Kokku			-172 463	-172 463	-11 645	-11 645
Neto tegevuskulud						
5.1. Sõlmiskulud		LISA 18	29 415 980	29 415 980	23 100 130	23 100 130
5.2. Sõlmimisväljaminekute muutus			1 642 660	1 642 660	2 249 768	2 249 768
5.3. Administratiivkulud			10 858 344	12 049 251	9 792 218	11 656 836
5.4. Edasikindlustuse komisjonitasud ja kasumis osamine			25 334 555	25 334 555	17 054 709	17 054 709
5.5. Edasikindlustuse osa sõlmimisväljaminekute muutuses			-2 760 367	-2 760 367	-2 931 242	-2 931 242
5. Kokku			16 057 476	17 248 383	16 519 113	18 383 731
6. Muud tehnilised kulud netona edasikindlustusest			5 791 886	5 791 886	3 858 455	3 858 455
7. TEHNILINE TULEM			131 830	4 252 377	-2 148 007	-1 275 744
Kahjukindlustuse mittetehniline aruanne kumulatiivne						
			SAIVA		SAIVA	
Kahjukindlustuse mittetehniline aruanne kumulatiivne			KINDLUSTUS	Konsolideeritud	KINDLUSTUS	Konsolideeritud
			2002	2002	2001	2001
Tehniline tulem			131 830	4 252 377	-2 148 007	-1 275 744
Investeeringutulud						
8.1. Tütar- ja sidusettevõtjatel		LISA 8	5 264 322	0	2 210 902	
8.2. Maalt ja ehitistelt		LISA 3	12 689	1 572 581	11 133	1 801 436
8.3. Muudelt investeeringutelt			774 853	724 352	702 970	620 585
8.4. Investeeringute väärtuse muutus		LISA 4, LISA 5	176 105	176 105	135 151	135 151
8.5. Kasum investeeringute realiseerimisest		LISA 5	613 974	613 974	188 625	188 625
8. Kokku			6 841 943	3 087 012	3 248 781	2 745 797
Investeeringukulud						
9.1. Investeeringute kulud			625 357	785 672	817 635	1 188 478
9.2. Tütar- ja sidusettevõtjatel		LISA 8	12 937	0	201 466	0
9.3. Investeeringute väärtuse muutus		LISA 4, LISA 5	539 749	539 749	640 197	640 197
9.4. Kahjum investeeringute realiseerimisest		LISA 5	29	29	0	0
9. Kokku			1 178 072	1 325 450	1 659 298	1 828 675
10. Muud tulud			3 340 905	3 741 933	2 809 515	3 331 769
11. Muud kulud			1 904 477	2 605 248	1 734 861	2 457 018
12. ARUANDEPERIOODI KASUM			7 232 129	7 150 624	516 130	516 130

transport

toimetaja Rivo Sarapik tel 667 0181, e-post rivo.sarapik@aripaev.ee

KULLERITEENUS ■ Kulleritranspordi ABC

Kullersaadetise kohale jõudmine sõltub ka saatjast

Kuigi kullersaadetise toimetab saajani selleks spetsialiseerunud firma, saab saatja samuti hoolitseda selle eest, et pakk kindlasti sihtkohta jõuaks.

Rivo Sarapik

rivo.sarapik@aripaev.ee

Militaarõivaid importiv ja müüv Kroonupoisi OÜ omanikust tegevjuht Georg Jüriado kasutab Saksamaalt kauba kohaletoomiseks DHLi. Sageli on tal probleeme olnud, et teenusepakkuja ei ole tema kaupa soovitud perioodi jooksul riiki tollida saanud. Ettevõtte transpordib kuus keskmiselt ühe EUR-alusetäie kaupa Saksamaalt, kaubaks peamiselt militaarõivad ning muu selle juurde käiv kaup, mis ei vaja litsentsi.

DHL International Eesti Asi tegevjuht Janne Tulvik selgitas, et tolliprotseduuride täitmiseks peab klient teenusepakkujaga koostööd tegema ja saatma soovitud infot vastuvõtava kauba kohta.

TNT International Eesti Asi tegevjuht Asko Talu nimetab kiirkulleriteenuseid transporditeenuste vormel 1-ks, kus kiirus on kordades kõrgem kui tavatranspordis ning sellise kiirusega õigesse sihtpunkti jõud-

Et kuller saaks paki õigeaegselt ajaks õige saajani viia, tuleb saatelehte täita hoolikalt ning sinna kõik nõutud andmed kirjutada.

Foto: Erik Prozes

miseks peab kogu protsessi täpselt juhtima.

Saadetiste õigeaegset kohaletoimetamist mõjutavad mitmed tegurid. Kõige tähtsam on Talu sõnul transpordisüsteemi korralik toimimine, mille eest vastutab kiirkullerifirma ja mille üldjuhul on probleeme väga vähe. Kuid on ka teisi tegureid, mida kullerifirmad otseselt mõjutada ei saa. "Nende on üldjuhul määramatud jõud ehk *force majeure*, näiteks ilmingimused, streigid ja sõjad," selgitas Talu.

Saadetised võivad hilineda ka näiteks tollivormistusega seotud probleemide tõttu, kuid

sellega seotud riske saab kindlasti juba ette maandada. Kõige kindlam viis selleks on Talu kinnitusele täita kogu saadetist puudutav dokumentatsioon hoolikalt ja põhjalikult.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata kaubaarve koostamisele. Kasuks tuleb ka sihtriigi tollinõuete tundmine. "Kui klient suhtleb oma välispartneriga kauba saatmise teemal, siis tasub kindlasti välja selgitada konkreetset saadetist puudutavate tollikoodide põhjal seda mõjutada võivad üksikasjad korrektseks kaubadokumentatsiooni vormistamiseks sihtriigi tolli tarvis," õpetas Talu. Kind-

lasti on oluline paralleelselt konsulteerida ka kullerifirmaga ning mitte saata näiteks keelatud või ohtlikke aineid ilma kullerifirmat sellest informeerimata.

Tihti tuleb UPS Eesti turundusjuhi Roman Lossmani sõnul ette ka seda, et kliendid soovivad paki saata postkasti, kuid kulleriteenuse erinevus postiteenusest on see, et pakk antakse üle allkirja vastu. Nii on täpne aadress väga oluline.

"Vähe tähelepanu pööravad kliendid tarnetingimustele ja kauba täpsele nimetusele. Esineb juhtumeid, kus kauba nimetuse asemel esitatakse teha-

Kontrollimine päästab kulleriteenust kasutades sekeldustest

- kontrolli saatelehel märgitud saatja ja saaja aadressi ning kontaktandmeid, saaja aadress peab olema täielik ning sisaldama ka postiindeksit. Nõutav on saaja kontakttelefon ja nimi
- pakksaadetise puhul käib saadetisega kaasas kaubaarve, mis peab sisaldama maksimaalselt infot kaupade kohta, nagu tooted, toodete kogused, hinnad, valuutühikud, kaal jne.
- vajalik on loetleda kaupade täpsed nimetused, ainult markeeringutest ei piisa
- kaubaarve peab sisaldama tarnetingimust ja ekspordi põhjust ning olema kinnitatud kuupäeva ja allkirjaga
- enne saatmist tasub võtta ühendust saajaga, et kontrollida, milliseid andmeid või dokumente võib nõuda saaja riigi toll
- tellimuste vastuvõtmiseks on ajapiirangud
- kullerit tellides peab teadma saadetise sisu, hindu, kogust ning mõõtusi, et ekspordiprotseduurid saaksid ladusalt teostatud
- saadetise maht ja mõõdud annavad ülevaate, kas on võimalik saadetis ühes osas lennukile laadida või on vaja see ümber pakkida
- saadetise saatmine ühes osas on eelistatud, sest mitmest osast koosnev saadetis võib jõuda sihtpunkti erinevate lendudega
- viivitused saadetiste transpordil võivad ette tulla seoses lendude hilinemisega erinevatel põhjustel ja ka sorteerimiskeskustes suurte kaubakoguste transiidil
- lennuki ülekoormatuse korral laaditakse osa kaubast järgmisele lennule
- transpordiaegu arvestatakse tööpäevades

Allikas: DHL, FedEx

setähis või toote kood. Sellisel juhul on raske kaupa õigesti deklareerida, mis toob kaasa paratamatu viivituse," lisas Talu. Samuti võivad kauba tollimisel põhjustada viivitusi kauba vale kaal ja maht või kauba vastuvõtja vale aadress ja/või kontaktisiku puudulik aadress.

Dokumentsaadetise korral piisab lennupileti täitmisest ning korralikult täidetud kaubaarve on kindlasti pigem abiks kui liigne. "Nii ei ole tarvis tagantjärele sihtriiki saata lisandmeid saadetise sisu, saaja kontaktandmete kohta," selgitas FedEx Eesti tootejuht Janek Kivimurd.

Kui saadetis on lähetatud, väljastab kullerifirma kliendile lennupileti originaali, millelt saab saatelehe numbri. "Saadetise lähetamisest, ka saadetise lennupileti numbrist tasub informeerida saajat, sest nii saab saaja vajadusel teha ettevalmistusi, näiteks hankida impordilitsentsi, leppida vedajaga kokku tolliformaalsuste korraldamises," lisas Kivimurd.

Eesti tolliseadustiku kohaselt peab ekspordisaadetisele tollideklaratsioon vormistama, kui saadetise tolliväärtus on enam kui 1000 krooni. Deklaratsiooni võib vormistada klient ise või volitada selleks kullerifirmat.

Jüri

TEHNOPARK

Äri- ja tööstuskrundid. Jüri Tehnopark pakub tänapäevast ja terviklikku ärikeskkonda, mis tekitab partnerites usaldust ja pakub piiramatuid arenguvõimalusi. Logistiliselt soodne asukoht Tartu mnt ja Tallinna ringtee ristumiskohal tagab transpordi hea juurdepääsu kõigist suundadest. Tallinna kesklinn, lennujaam ja Eesti põhimaanteed on 10-minutilise, Muuga ja Paldiski sadam 30-minutilise sõiduteekonna kaugusel.

www.jyritehnopark.ee

UUS KVALITEET, AVARAMAD VÕIMALUSED

Arendaja Kodu Grupp AS
Roosikrantsi 4-2, 10119 Tallinn. (0) 627 7566, kodu@kodugrupp.ee

TARBESÕIDUKID ■ Uus Iveco Eurocargo

Iveco uuendas veokit

Iveco esitles eelmisel nädalal uuenenud disaini ning kabiini- ja mootorivalikuga väikeveokit Eurocargo.

Rivo Sarapik

rivo.sarapik@aripaev.ee

Lühemateks veotöödeks mõeldud Iveco Eurocargo sai uuenduskuurist kaasa uue mootorivaliku, laienenud lisavarustuse nimekirja ja juhisõbraliku kabiini.

Lisaks tavapärasele päevakabiinile saab Eurocargot tellida ka magamiskohaga ja meeskonakabiiniga seitsmele inimesele. Uue võimalusena on nimistus veel kahe magamiskohaga pikamaakabiin.

Peale madel- ja furgoonveokite, sisepikkusega kuni 10 meetrit, on välja töötatud spetsiaalmodelid kalluritele, tänavakoristusautodele, tsisternveokitele ja kommunaal- ning prügiautodele. Sillavalemi saab

Eurocargo sai uued kabiinid ja mootorid.

Foto: Iveco

valida 4 × 2, 4 × 4 ja 6 × 4 versiooni vahel. Linnasisesteks ja jaotusvedudeks on välja töötatud suurendatud manööverdamisvõimega ELi mudelid, mille raami kõrgus on väiksem.

Uue põlvkonna Iveco Tectori mootorid pakuvad võimsusi 130–280 hobujõuni. Kandejõud jääb veokeil 6–18 tonnini. Hooldusintervall on kasvanud 80 000 kilomeetrit.

Lisaks välisdisainile on Eurocargo sugulus Iveco lipulaeva Stralisega näha uuel digitaalsel näidikupaneelil.

Esimene Eurocargo väljus tehastest 1991. aastal ja see pärjati kohe aasta veok 1992 tiitliga.

Uusi Eurocargosid saab ASist IV Pluss tellida sellest nädalast. Hind algab 400 000 kroonist, selle eest saab 6-tonnise kandejõuga veoki.

LAONDUS ■ Uus külglaadimistõstuk

Uus tõstuk müügil

Eesti turule on jõudnud Baumanni uus külglaadimistõstuk, mida hakkab müüma tõstukeid ja laosisustust pakkuva OÜ Laadur.

Uus tõstuk töötab diiselmootoriga, millel töömaht kolm liitrit ja võimsust 58 hobujõudu. Sõltuvalt mootori tüübist suudab seade tõsta kuni neli tonni.

Maailma ühe tuntuima külglaadimistõstukite valmistaja, Baumanni uus tõstuk maksab alates 700 000 kroonist.

Lähemalt saab tõstukitest ja tõstukite soetamisest lugeda 12.03.2002 ja 16.04.2002 Äripäeva Transpordi rubriigist.

Uus Baumanni külglaadimistõstuk suudab tõsta kuni neli tonni.

Foto: Baumann

ABC Tõstuk OÜ

Paldiski mnt 120 TALLINN Tel (0) 656 3302, (050) 66 296

**Kahvelkärud,
laadimissillad, tõstukid.
Remont ja varuosad**

Kataloog <http://www.laomaaalim.ee>

NAVAKA
TRANSPORT

Paavli 6a, 10412 Tallinn
Tel 645 9877,
645 9878
ja faks 645 9874
navaka@navaka.ee

**IGAPÄEVANE TRANSPORDITEENUS
EESTI JA SOOME VAHEL
EKSPEDIERIMINE SRÜ, EUROOPA JA
SKANDINAAVIA RIIKIDES**

- osakoormad, väikepakid ja kullerteenus Tallinna ja Helsingi vahel uksest ukse 24 h jooksul
- tollimisteenused Eestis ja Soomes
- tolliterminali teenus

LIISINGU JUUBELIINTRESS

1,00%

+

KINGITUSEKS

100

LIITRIT NESTE KÜTUST

16. JUUNIL TÄITUS FORDIL 100 AASTAT ASUTAMISEST. JUUBELINÄDALAL 16.-21. JUUNINI INFO-AUTOST OSTETUD PIIRATUD KOGUSELE FORDIDELE KEHTIB LIISINGU SOODUSINTRESS 1,00% JA KAUBA PEALE KINGIME 100 LIITRIT NESTE KÜTUST. KIIRUSTA JA VALI JUBA TÄNA ENDALE SOBIV SÕIDUK FORDI KODULEHEKÜLJELT WWW.FORD.EE NING VÕTA ÜHENDUST INFO-AUTOGA.

* Liisingu juubeliintress 1,00% ja kingitus 100 liitrit Neste kütust kehtivad ainult juubelinädalal 16.-21. juunil ostetud valmis Fordidele. Tingimustega tule tutvuda Info-Autos.

Fordi Autosalong

INFO-AUTO TALLINN: Pärnu mnt.232, tel.(0) 6 710 060
INFO-AUTO TARTU: Turu 1, tel.(07) 371 882
INFO-AUTO PÄRNU: Tallinna mnt.89a, tel. (044) 33 393

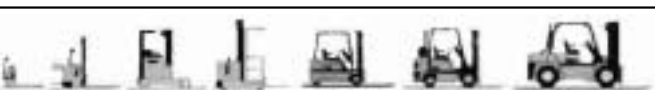
WWW.FORD.EE

Saku AB teostab rahvusvahelisi kaubavedusid kõikide Euroopa riikide piires nii tent- kui ka külmikhaagistega.

Saku AB-ga ühinenud Euroopasse

Aadress Paneeli 2, 11415 Tallinn
Telefon 605 2370, faks 605 2361, e-post veod@sakuab.ee
Ekspediitorid 605 2373, 605 2372, 605 2371, 605 2365

Yale

73 aastat töstukeid

LAADUR - 10 aastat Yale'i

tel 6 053 630 fax 6 053 601 yale@laadur.ee

KAUPADE HOIUSTAMINE tava ja jahutatud pindadel

(kuni +6C) ja

LOGISTILISED TEENUSED

Kadaka tee 70a, Tallinn
Tel 677 5990, 050 10 056, hannelain@solo.ee

LOGISTIKA ■ Muutused ATA-märkmiku väljastamisel ja kasutamisel

Tollidokument läbis uuenduskuuri

Kaupade ajutise väljaveo tarbeks kasutatav tollidokument ATA-märkmik sai uue formaadi.

Rivo Sarapik

rivo.sarapik@aripaev.ee

Mais kogunenud ATA nõukogu töi kaasa muudatused ATA-märkmiku vormis ning kasutuses.

Esimene muudatus on uues formaadis ATA-märkmiku kasutuselevõtt. Uus märkmik on A4-formaadis. Seda on ette valmistatud juba aastaid ja uus formaat tuleb kasutusele selle aasta 1. oktoobrist. Samaaegselt kehtib ka vana formaat, mida tohib kasutada järgmise aasta 18. detsembrini. Uue formaadi kasutuselevõtt ei too kaasa suuri sisulisi muudatusi.

Kontsud, mis jäävad märkmikusse pärast tollivormistust, on nüüd paigutatud omaette lehtedele, ja kviitungid, mis tollis ära rebitakse, on eraldi lehtedel.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda kavatseb esimesed uues for-

Enim märkmikke väljastatud Saksamaal

riik	väljastatud märkmikke arv 2002
Saksamaa	38 802
Sveits	20 598
Prantsusmaa	14 080
USA	13 547
Itaalia	10 489
Tšehhi	9520
Suurbritannia	8933
Ungari	5057
Poola	4246
Rootsi	2925
Austraalia	1425
Soome	1118
Eesti	168
Leedu	103
Läti	54
Venemaa	26

Allikas: Eesti Kaubandus-Tööstuskoda

maadis märkmikud väljastada aasta lõpul.

Teiseks, palju tõsisemaks muudatuseks on Euroopa Liidu laienemisega seonduv ATA-märkmike arvu vähenemine. Uute riikide liitumisega on oodata märkmike arvu vähenemist 15 "vana" ELi liikme hulgas 25-30%. Veelgi suurem

Kauba ajutist väljavedu lihtsustav ATA-märkmik sai uueks formaadiks A4.

Foto: Julia-Maria Linna

ATA-märkmike arvu vähenemine seisab ees liituvates riikides ja seda oletuslikult 80% ulatuses. Euroopa Liidu siseturg kasvab 25 riigini ja see tähendab, et kaupade ajutine väljavedu ELi kuuluvatesse riikidesse ei nõua enam ATA-märkmiku ega analoogsete tollidokumentide vormistamist.

Märkmike arvu vähenemine on eelkõige probleemiks ATA-süsteemile ja seda eelkõige majandamise vallas.

ATA-märkmik on tollidokument, mis lihtsustab kaupade ajutist väljavedu ja kehtib 58 riigis. 2001. aastal väljastati 187 612 märkmikku ja 2002. aastal 183 685 märkmikku.

enterprise estonia
ettevõtluse arendamise sihtasutus

19. juunil Narva kindluses Logistikaseminar

Käsitletavad teemad ning esinejad:

- Sillamäe vabatssoon kui logistikakeskus ja Sillamäe sadama arenguperspektiivid - Mehis Pilv, AS Silmet Grupp
- Tolliküsimused liitumisel EL-ga - Tõnis Nirk, välisministeerium ja Marge Niit, rahandusministeerium
- Foorum: Ida-Virumaa logistilised väljakutsed. Eesti äärealast ELi äärealaks. Moderaator: Illimar Paul jr., Eesti Logistikaühing

Peale ettekandeid Narva kindluse ruumides bankett

Lähem info www.eksport.ee/logistika,
tel. (035) 65 656, (0) 627 9440

Registreerumine www.eksport.ee/logistika

Sünkroontõlked eesti ja vene keelde

Osalemistasu 130 EEK

Seminari korraldavad Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ning Eesti Logistikaühing.

Seminari toimumist toetab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Registreerumine 16. juunini k.a. või vabade kohtade täitumiseni. Kohtade arv on piiratud!

SISUSTUS EKSPERT
täpselt sobiv

Täpselt sobiv lahendus ideest teostuseni kauplusesse suursööki lattu

Järve tee 4, Assaku, Harjumaa
Tel 606 6140, faks 606 6141
www.sisustusekspert.ee

Otsime vedajat

regulaarsetele täiskoormatele 13,6 lm tenthaagisega
Lõuna-Itaaliasse
(Bari regioon)
Tel 609 2426, faks 609 1323

MÜÜA

Kadaka teel kinnistu

koos kontori- ja laohoonega

kinnistu	14 829 m ²
ladu	2680 m ²
kontor	730 m ²
kaetud estakaad	416 m ²
parkla	5800 m ²

Täpsem info tel **050 21 250**

A I N U L T K V A L I T E E T S E T !

KNORR-BREMSE

- ★ õhkipidurisüsteemid ja nende osad
- ★ tehniline konsultatsioon
- ★ tehase garantii
- ★ kohalevedu Tallinna piires

Ametlik esindaja Eestis:

Nõmme tee 101, Tallinn
tel 671 8126, 671 8127

UUDISED

Jaanipäev tihendab sõidugraafikuid

Saaremaa Laevakompanii täiendab jaanipäeva eel parvlaevade sõidugraafikuid, täiendavaid lisareise tehakse vastavalt nõudlusele. Saaremaa Laevakompanii klienditeenindusjuhi Anu Lombi sõnul on pühadeks saartele sõita tahtjatele veel häid uudiseid, sest nii Kuivastu-Virtsu kui ka Rohuküla-Heltermaa liinil suurendati 20., 21. ning 24. juuniks broneeringute limiite. Kuid isegi siis, kui broneeringud on kõik täis, pole põhjust tulemata jätta, kuna praamid sõidavad väga tihti ning vajadusel tehakse ka lisareise. Kindlasti ei jää keegi maha, rääkis Lomp.

Kuivastu-Virtsu liinil väljuvad täiendavad reisirid 20. juunil Kuivastust kell 10.00, Virtsust kell 23.00 ja 01.00; 21. juunil Kuivastust kell 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00 ning Virtsust kell 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00 ja 22. juunil Kuivastust kell 01.00 ja Virtsust kell 01.00 ja 02.00. Kuivastu-Virtsu liinile peaks jaanipäeva eel jõudma remondist ka suur parvlaev Regula, samuti teenindavad liinil parvlaevad Viire ja Scania ning vajadusel ka Koguva.

Rohuküla-Heltermaa liinil toimuvad lisareisid 20. juunil Heltermaalt kell 10.30, 13.30, 18.00, 21.00 ja 23.00 ning Rohukülalt kell 11.30, 12.30, 16.00, 20.00 ja 23.00; 21. juunil Heltermaalt kell 14.30 ning Rohukülalt kell 12.30 ja 23.00. 22. ja 23. juunil kehtib tavapärase pühapäevane sõidugraafik. 24. juunil väljuvad lisareisid Heltermaalt kell 9.30, 10.30, 13.30, 18.00, 22.00 ning Rohukülalt kell 6.00, 8.30, 11.30, 16.00, 20.00. Rohuküla-Heltermaa liinil teenindavad parvlaevad Ofelia, St. Ola ja Hiiumaa ning vajadusel ka Harilaid.

Rohuküla-Sviby liinil väljuvad täiendavad reisirid 20. juunil Rohukülalt kell 20.10 ja Svibyst kell 21.00, 21. juunil Rohukülalt kell 11.10 ja Svibyst kell 12.00, 22. ja 23. juunil kehtib liinil tavapärase pühapäevane graafik. 24. juuni sõidugraafik põhineb esmaspäeva sõidugraafikul, millele lisanduvad reisirid kell 14.00 ja 20.10 Rohukülalt ning kell 15.00 ja 21.00 Svibyst. Vormsi liinil sõidab parvlaev Kõrgelaid.

Triigi-Sõru liinil toimub parvlaevaliiklus pühade ajal tavapärase graafiku järgi, päevas toimub liinil kolm reisi.

Lombi kinnitusel sõidavad kõik parvlaevad vajadusel ka graafikuta, tehes nii palju reise kui võimalik. Saaremaa Laevakompanii soovib kõigil saartele reisijail varakult sadamas olla, et laevale pääseda.

Möödunud aastal sõitis 20.-24. juunini Saaremaa Laevakompanii parvlaevadega kõikidel liinidel kokku 47 055 reisijat ning 13 745 sõidukit.

Estonian Air suurendab kaubavedude turvalisust

Estonian Air teatab, et lendude suurema turvalisuse tagamiseks läbivad alates 16. juunist kõik Estonian Airi Tallinnast teele saadetavad kauba- ja postisaadetised Tallinna lennujaamas läbivalgustus-aparaadi. Tööd teostab AS Falck Eesti, aparaat asub Tallinna lennujaama kaubateeninduse keskses.

Eestisse saabuv kaup valgustatakse läbi transiidipunkti käitlusterminalis näiteks Frankfurdis või Stockholmis, aga et enamik Ameerika Ühendriikidest teele saadetavat kaupa valgustatakse läbi juba algpunktis, siis vahepealset läbivalgustust ei toimu.

Estonian Air eksportis aastal 2002 Tallinna kaudu 269 tonni kaupa ja 173 tonni posti.

Venemaal uued ajutise hoiustamise laod

Uued ajutise hoiustamise laod avatakse vastavalt Venemaa tollikomitee käskkirjale 13. juunil.

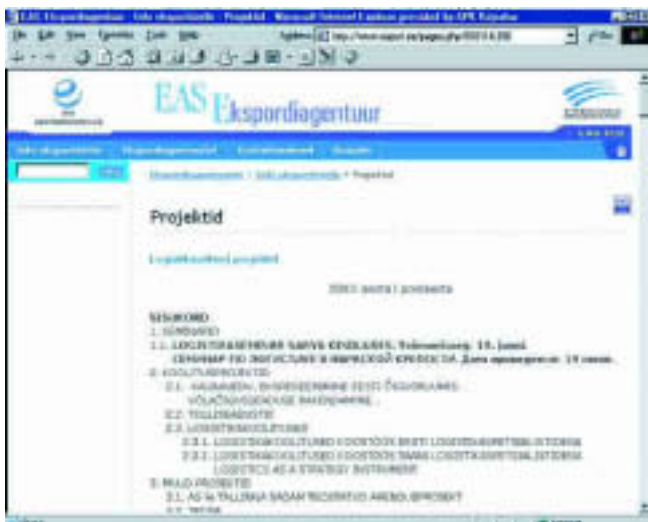
Loode tollivalitsuse informatsiooni järgi on need laod ette nähtud väikefirmadele, kellel ei ole võimalust saada litsentsi oma lao ehitamiseks, ja mõeldud suurema turvalisuse loomiseks välismaajandustegevuses osalejatele.

Esialgu on ette nähtud, et kõik summad, mis saadakse kaupade ladustamise eest, lähevad riigikassasse. Tollikomitee määrusega kinnitatakse ka teenuse maksumus. Hind sõltub ladustatava kauba väärtusest ja kogusest.

Täpsemat infot jagab Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsioon (www.eraa.ee).

kasulik info!

LINK

Eesti logistikaprojektid internetis

<http://www.export.ee/pages.php/010114,396>

■ EAS Ekspordientuuri koduleheküljelt saab ülevaate Eestis käimasolevatest ning viimase paari aasta jooksul lõppenud projektidest. Nii on seal 2001. aasta logistikasektori uuring, ülevaade telemaatikaprojektist TEDIM, nii Eesti kui ka välismaiste konverentside ja seminaride materjalid. Infot saab ka logistika täiendkoolituste kohta. Värskem info käib 19. juunil Narvas toimuva Euroopa Liidu teemalise seminari kohta.

Lisaks leiab leheküljelt ülevaate logistikaväljaannetest, millele on kohapeal võimalik tutvuda. Esindatud on inglise-, eesti-, saksa-, vene- ja soomekeelsed väljaanded.

AS RESPO HAAGISED

HAAGISTE TOOTMINE JA MÜÜK

Respo
LIIKLUS-
KORRALDUS-
ERIHAAGIS

Tõrvandi, TARTUMAA
INFO: (07) 301 841
(07) 415 404
050 - 48 722

www.respo.ee

Küsi ka teisi Respo erihaagiseid

Müüme ja paigaldame üle Eesti jae ja hulgi haakekonkse kõigile automudelitele tel. 053- 44 44 01 (jaehinnad al. 1221.- EEK)

VOLVO VEOAUTODE LAMMUTUS

OÜ DREAM CAR
Reinu tee 31,
Viljandi, 71010
tel (043) 54 222,
050 56 057
faks (043) 54 221
dreamcar@volvotruck.ee
www.volvotruck.ee

FL 10
FL 614
FL 617
FL 611
FL 7
F 12
F 7
F 6
F 6 S
F 10
FL 616
FL 608

Täna lammutes:

Jahutus- ja külmutus-seadmed

igat liiki transpordivahenditele

VTA Tehnika AS

Betooni 4, tel 620 1425, faks 620 1426

THERMO KING

TAMTRON kaaluga on võimalik kaaluda vahetult laadimise ajal. Nüüdsest saab esitada arve koorma tegeliku kaalu eest TAMTRONI esindaja Eestis

Pivotex Balti OÜ
Tel (0) 677 3412, (056) 52 955
Faks (0) 677 3413

RATASLAADURI KOORMAKAAL

Tamtron

- KVALITEETSED LAADIMISSILLAD SOOME FIRMALT ROLTEX
- LAADIMISMAJAD
- LAADIMISTIHENDID
- TÕSTELAVAD

Standoor
Uks, mida võib usaldada

STANDOOR EESTI OÜ
Aiandi tee 24, 74001 Viimsi, Harjumaa
Tel 600 8930
Faks 609 1420
e-post info@standoor.ee

www.standoor.ee

Standoor Eesti OÜ on Soome firma **ROLTEX** ainuesindaja Eestis

SISU AUTO
Sisu & Renault Trucks

SISU AUTO EESTI AS

- Tallinn Betooni põik 8
tel 606 6201, faks 606 6205
sisuauto@sisuauto.ee
- Tartu Veeriku 12b
tel (07) 425 700, faks (07) 425 560
sisuauto@sisuauto.ee
- Lepingulised tökojad:
AS LAJOS Kunda, Jaama 18
tel (032) 21 069, faks (032) 21 193
OÜ PLUS Pärnu, Ehitajate tee 8
tel (044) 75 213, faks (044) 75 212
- Kauplus: Rakvere Autokeskus OÜ
Rakvere, Linnuse 6c
tel (032) 40 044, faks (032) 40 033

SISU Trucks
RENAULT TRUCKS

TRANSTAR

Tulbi 2a, 50407 TARTU
Tel (07) 426 024, (07) 425 004
Tel/faks (07) 425 984
e-post transtar@starline.ee

Rahvusvaheline transport
Euroopas, Skandinaavias, Venemaal
Tollimaakler

TVK
Tööstukite Varuosade Keskus

REHVID TÖSTUKITELE

AD-TRAK

Peterburi tee 48d, TALLINN
Tel 605 3636, faks 605 3637, info@tvk.ee

Ladustamis- ja logistikateenused

Info: Pärnu
tel (044) 20 023, 055 539 261

TARBESÕIDUKID ■ Müük mais 2003

Peugeot taastab edu

Rivo Sarapik
toimetaja

Enim ostetakse suuri kaubikuid

mai 2003

VEOKID

täismassiga üle 16 tonni

Mercedes-Benz	10
Volvo	9
Scania	3
Iveco	3
MAN	2
Renault	1
kokku	28

täismassiga kuni 16 tonni

Iveco	6
Mercedes-Benz	2
KIA	1
kokku	9

PIKAPID

Nissan	11
Ford	7
Mitsubishi	5
Mazda	3
Toyota	1
kokku	27

KAUBIKUD

kaubaruumiga alla 4 m³

Peugeot	33
Citroen	14
Opel	10
Seat	8
Volkswagen	5
Fiat	2
Ford	2
Renault	1
Toyota	1
kokku	76

kaubaruumiga üle 4 m³

Mercedes-Benz	14
Renault	13
Peugeot	14
Fiat	7
Citroen	14
Ford	7
Iveco	6
Volkswagen	6
KIA	1
Toyota	1
kokku	83

Allikas:AMTEL

kolm korda enam kui aprillikuus.

Aprillis kesise müügi tõttu liidrikoha kaotanud Peugeot on taas oma kliendid leidnud ning tõuseb taas. Nii tegid lõvimär-

giga autod kuu parima müügi 47 autoga, mis on peaaegu kolm korda rohkem aprillikuisest tulemusest. Teine on Mercedes 34 ja kolmas Citroen 28 sõidukiga.

BUSSID

Mercedes-Benz	8
Iveco	3
Ford	2
Renault	1
kokku	14

Mai TOP 5

Peugeot	47
Mercedes-Benz	34
Citroen	28
Iveco	18
Ford	16

2003 TOP 5

Mercedes-Benz	188
Peugeot	178
Citroen	160
Renault	160
Ford	89

Aasta kokkuvõttes turu liider Mercedes, kel müüdi 188 uut tarbesõidukit, juhib hetkel veel Peugeot' ees 10 autoga. Kolmandat kohta hoiab Citroen 160 sõidukiga.

Deutsche Post World Net
MAIL EXPRESS LOGISTICS FINANCE

Suurem kiirus

DHL on kiiremast kiirem. Danzas - maismaa-, lennu- ja meretranspordi liider, DHL Worldwide Express - kullerposti liider ja Deutsche Post Euro Express - postisaadetiste liider Euroopas ühinesid DHLi kaubamärgi alla, luues uue kiirkullerteenuste, veoste kohaletoimetamise ja logistika standardi. Uus DHL pakub Teile rohkem võimalusi, laiemat teenust ja lahenduste valikut ning ka suuremat kiirust. Nüüd toimetab DHL Teile soovil dokumentsaadetised Tallinnast Riiga ja Vilniusesse (ja ka vastupidi - Riist ja Vilniusest Tallinnasse) juba järgmisel tööpäeval enne kella 12:00. Saate rohkem teada meie võimaluste kohta, külastades meie kodulehekülge aadressil: www.dhl.ee.

WE MOVE THE WORLD

äriidee

toimetaja Liina Leiten tel 667 0109, e-post liina.leiten@aripaev.ee

IDEE ■ Uushõbedast tooted sobivad nii tarbeesemeks kui ka suveniiriks

Lusikavabrik ohvitseride sööklas

Saaremaal Astes tegutseva ettevõtte Sarmeti teeb ainulaadseks tema toodang. Aastakümneid on seal valmistatud uushõbedast söögiriistu.

Tiit Reinart

aripaev@aripaev.ee

Sarmeti direktor Heini Meius viib külalised kõigepealt firmapoodi toodangut imetlema. Esmakordsel külalisel võib pood märkamatagi jääda, ent tee Astesse uushõbedast söögiriistu soetama on selge bussijuhtidel, kes ekskursante ringi veavad, ja giididel. Info on väljas ka turismiinfopunktides ja sanatooriumides. Ning inimesed käivad ja ostavad.

1990. aastal, kui Meius Sarmetisse tuli, oli ka oma töötajatel tehase toodangu ostmise ülikeeruline. Vaid oktoobripühade ja esimese mai puhul said kaks paremat töötajat osta kuus lusikat.

Nüüd, kui nõukogude korra asemel on kümnepäevast kapitalismis tegutsenud, on müük kõige olulisem. Veneaegsete pappkarpide asemel pakitakse Aste söögiriistad juba pikemat aega plastikkarpidesse või suisa nahkkohvrissse.

Vanimad tootemudelid on Eleganti ja Centrali nime kandvad söögiriistad, mõlemad on Eestis välja tootatud. Lisaks toodetakse üle maailma tuntud mudeleid, nagu Chippendale, Olga jne. Omamoodi kuumaks kaubaks on osutunud tinast nn singihoidja, mida omal ajal ühele Soome firmale tellimustööna tehti ja siis prooviks ka ise müüma hakati. Kõige värskem toode on tibatiluke soolalusikas, millest n-ö sihtotstarbel kasutatava mudeli kõrval originaalne rinnaehegi välja töötati.

Uudne mudel Sarmeti toodangus on Kuressaare lusikas. "Omal ajal, kui ma linnas ühes komisjonis tegev olin, nägin, et neil on seal igasuguseid pastakaid ja tasse," räägib Meius. "Aga pastakas on Taiwanis tehtud ja peal on "Kuressaare linnavalitsus"!"

Mõtlesime, et võiks ikka Saaremaal tehtud asjadega ennast tutvustada." Nii sündiski lusikas, millel peal kiri "Kuressaare linn".

Tehakse ka Tallinna lusikaid,

Allhanke korras välisfirmadele tehtud tooteid on võimalik vaadata Sarmeti näidisteruumis.

Fotod: Julia-Maria Linna

kuhu hiljem pealinnas vapp peale liimitakse.

Kui ekskursioonibusse juba tihedasti Astes Sarmeti kauba järel käima hakkas, selgus, et ekskursantidel on ka huvi tootmist näha – lusikavalmistamist ei kohta just iga päev. Ent tegu siiski tootmisettevõtte, mitte vaatamisväärsusega, ja selleks et töötajaid pidevalt voorivate ekskursioonidega mitte häirida, leiti Sarmetis lihtne lahendus – stendi või infotahvel, mis kogu lusikavalmistamist üksipulgi näitab.

Nii mõnigi turist on selle peale tõdenud, et nüüd saab aru küll, miks lusikas nii palju maksab. Et polegi ju nii, et ühest otsast läheb metall masinasse sisse ja teisest otsast tuleb lusikas välja. Tegelikult on aga kõige lihtsamagi lusika valmistamiseks vaja teha 21 operatsiooni, ja igaühe taga on inimene.

Tooraine – uushõbe – tuleb Sarmetisse Saksimaalt, hõbe ja kuld Norrast. Venemaalt tulevad noaterad. Omal ajal läks Venemaale ka kogu Aste tehase toodang. Nüüd on see vahetunud Soome ja Rootsi vastu. Töötajate arv on nõukogudeaegsest 240 vähenenud 40-le. Tootmise kontsentreerimine jättis osa hooneid vabaks ja üks neist anti kasutamiseks Aste klubile. Nii on Sarmet tootmise kõrval ka omamoodi kohalikk

kuultuuri edendanud. Praegu on Sarmetil tootmine koondatud ühte hoonesse – kunagi oli seal ohvitseride söökla.

Paljud nõukogudeaegsed ettevõtted pole kapitalismi tingimustes suutnud püsima jääda, Sarmet on siiski vastu pidanud. Selle põhjuseks peab Meius kiiret ümberorienteerumist Lääne turule ja seda, et pidevalt võetakse uusi asju teha. Ka ettevõtte hinnapoliitika on n-ö ostjasõbralik.

Lisaks omatoodangule teeb Sarmet allhanketöid Kultakeskus OY-le (hõbedast ja uushõbedast pokaalid, küünlajalad jne), Sporrong Eestile (märgid, medalid jm), Turun Hopeale (küünlajalad, vaasikaunistused, noad-kahvlid jms). Viimase aja huvitavaim tellimus on Leedu presidendi Rolandas Paksase nimega ehisplaat.

Üks asi täiendab teist ja mõlemal on oma head ja vead. Omatoodangu häda on see, et palju raha on tooraine all kinni. Allhanget tehakse aga tellija materjalist ja selle puhul pole ka turuga probleeme. Samas makstakse allhanketööde eest vähe.

Sarmeti töötajate palku Meius kõrgeks ei pea. Pigem vastupidi. Olenevalt tööst ja inimesest jääb tükipalk tehases 3000 ja 5000 vahele. Samas pole lähipiirkonnas ka teist suuremat tööandjat võtta. Saab

ÜÜ Sarmet

- asukoht: Aste, Kaarma vald, Saaremaa
- omanik: OÜ Juveel
- direktor: Heini Meius
- töötajaid: 40
- omatoodang: uushõbedast söögiriistad (lusikad, noad-kahvlid, juustuhõõvlid jms), allhankena valmistatakse pokaale, küünlajalgu, medaleid jms
- 2002. a käive 7,5 mln kr

muidugi Kuressaarde minna, aga eks seal on nii firmasid, kes hästi maksavad, aga ka neid, kes maksavad miinimumpalka.

Meius leiab, et Sarmet on suhteliselt õnnelikus seisus, sest otsest konkurenti, kes teeks sama toodangut, pole. "Konkurendid on aga Taiwan jt, kes toovad odavat roostevaba toodangut sisse," möönab ta. "Tavainimene ei oska ju hõbetatud lauariistast lugu pidada. Üks asi on see, et ei saada aru, et hõbedast asi on parem, teiseks läheb hõbe tumedaks ja teda peab puhastama," põhjendab Meius.

"Eks inimesi ole igasuguseid. Mõnel on laud nagu äke, kalamarjad ja mis kõik veel, aga söögiriistad on sellised, et ei kannata mingit kriitikat," leiab Meius Aste toodangul veel perspektiivi küllaga olevat.

Leedu presidendi Rolandas Paksase nimega ehisplaat on valminud Saaremaal.

Kaarma lapsed saavad kingiks lusika

Kaarma vallavanem

Ülo Vevers

Sarmet on Kaarma valla ja Aste piirkonna jaoks oluline ettevõtte. Ta on küllalt stabiilselt töötanud, tõsi küll, töökohtade arvu suurenemist ei ole olnud. Erastamisjärgsel ajal on tehasesse tehtud olulisi investeeringuid, eriti soojamajandusse.

Sarmeti toodangut oleme vallas ka kasutanud. Kui kord või kaks aastat austame Kaarma vallas sündinud lapsi ja nende vanemaid, siis on iga laps saanud kingituseks tassi ja Sarmeti lusika.

Sarmeti puhul tõstaksin ka esile selle, et nad andsid oma vabanenud ruumid 30 aastaks tasuta kasutamiseks Aste klubile. Tavaliselt on ju ikka nii, et vald aitab ettevõtjaid, nüüd siis vastupidi. See on väga hea näide koostööst – kasu saavad mõlemad, nii vald kui ettevõtte.

EESTI VABARIIGI NOTARITE KODA

kuulutab

vastavalt justiitsministri 25. jaanuari 2002. a määrusega nr 5 kinnitatud notariaadimäärustikule välja

konkursi notari kandidaadiks taotlejatele kuni 8 kandidaadikohale.

Konkurss toimub **27. augustil 2003. a** algusega **kell 10.00 Notarite Koja ruumes Suur-Karja 2.**

Konkursil võib osaleda isik, kes on Eesti kodanik, omab akadeemilist juriidilist kõrgharidust ja valdab vabalt eesti keelt kõnes ja kirjas.

Avaldusele lisada:

- isikut ja kodakondsust tõendava dokumendi ära kiri
- akadeemilist juriidilist kõrgharidust tõendava dokumendi ära kiri
- senist töö- ja teenistuskäiku tõendava dokumendi ära kiri
- *curriculum vitae*

Avalduste esitamise tähtaeg on **15. august 2003. a.**

Avaldus koos lisatud dokumentidega saata aadressil **10140 Tallinn, Suur-Karja 2, Notarite Koda.**

Infotunnid notarikandidaadiks taotlejatele toimuvad Notarite Kojas **15. juulil ja 12. augustil kell 10.00.**

Info ja eelregistreerimine telefonil 631 3122 või e-posti teel koda@notar.ee

Ramirent AS on Põhjamaade suurima ehitusele ja tööstusele seadmeid rentiva kontserni Ramirent OYJ tütarfirma, mis tegutseb Eestis alates 1994. a.

Ramirent AS põhitegevus on kvaliteetsete seadmete ja tööriistade rentimine ning müük nii firmadele kui ka eraisikutele.

Pakutav ametikoht: müügidirektor

Tööülesanded:

Ettevõtte rendi- ja müügitegevuse juhtimine Eestis

Pakume:

Kaasaegseid töötingimusi
Kiirelt areneva firma töökeskkonda
Konkurentsivõimelist palka

Nõudmised kandidaadile:

Kõrgharidus
Eesti ehitusturu tundmine
Eelnev vähemalt 5 a juhtimis- või müügitöökogemus

CV-sse palume eraldi ära märkida soovitajad.

CV palun saata kuni 20.06.2003:
vambola.juurmann@ramirent.ee
või posti teel:
Ramirent AS, Laki 11D, 12915 Tallinn
märkusega "Müügidirektori kandidaat"

OÜ Crossberg

võtab konkursi korras tööle **EKSPORDIJUHI**

kelle tööülesannete hulka kuulub suhete loomine Kesk- ja Lääne-Ida regiooniga, ekspordi-impordi korraldamine, uute klientide leidmine nimetatud regioonidest.

Vajalik pikaajaline töökogemus Araabia riikides, inglise, araabia, hindi, prantsuse keel, väga hea arvutioskus.

Konkursist osavõtuks palun saata CV ja avaldus hiljemalt **13. augustiks** aadressil info@crossberg.ee. Faks (0) 650 7924

Kinnisvara vahendus- ning arendustegevusega tegelev OÜ Vaim ja Vara vajab oma meeskonda eelneva töökogemusega

KINNISVARAMAAKLERIT

Kandidaadilt eeldame:

- aktiivsust ning head suhtlemisoskust
- soome, inglise ja vene keele oskust
- autojuhilubade olemasolu

Omalt poolt pakume huvitavat töökeskkonda ning tulemustele vastavat palka.

CV palume saata kuni 30.06.2003 e-mailile info@spirit.ee või aadressil Valli 4, 10148 Tallinn

VAIM JA VARA
Spirit & Asset

Online uudised
päevapiletiga

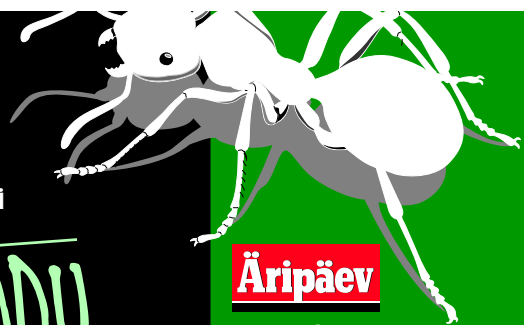

www.aripaev.ee

Oma Maja ilmub 1. augustil

Reklaampinna broneerimine **11. juulini**

omanäoline kodu

Äripäev

Piret Veski,
reklaamimüügi projektijuht
tel 667 0069, faks 667 0200,
piret.veski@aripaev.ee

TELLIMISKIRI reklaami avaldamiseks Äripäeva nädalalõpulehe Puhkepäev reisitabelis

Üks reklaamirida maksab 200 kr (lisandub käibemaks).

Palume avaldada alljärgnev info Puhkepäeva reisitabelis _____ kord(a)
järgnevatel kuupäevadel _____

Korraldaja kontaktandmed _____

Reisi sihtkoht _____

Aeg _____

Hind (kr) _____

Palume hinnad esitada käibemaksuga!

Transport _____

Majutus, toitlustus _____

Soodustused, lisainfo _____

Tellija/maksja: _____ Kontaktisik: _____

Telefon: _____ Faks: _____

Aadress: _____

Allkiri: _____

Äripäev

Täidetud tellimiskiri tagastada
Äripäeva faksile 667 0200
Kontaktisik Andrus Lahe, tel 667 0045

Nordea
KINDLUSTUS

Nordea Kindlustuse Eesti AS kuulub Tryg-Vesta A/S kindlustusgruppi, mis on Põhjamaade suuruselt teine varakindlustuskontsern. Nordea Kindlustus on suuruselt viies kindlustusfirma Eesti varakindlustusturul, omades 5% turuosa. Ettevõtte peakorter asub Tallinnas ning tema esindusi võib leida kõigis suuremates Eesti linnades.

Otsime oma meeskonda varakindlustuse riskihindajat

Loova mõtlemisega kõrgharidust omavalt kandidaadilt eeldame kindlustusalaseid teadmisi ja riskihindamisalast töökogemust. Väga head väljendusoskust, kogemustel põhinevat enesekindlust, töökust ja enesearendamise soovi. Omalt poolt pakume vastutusrikast tööd arenevas rahvusvahelisse finantsgruppi kuuluvas firmas.

Sooviavaldus ja CV palume saata hiljemalt **30. juuniks** aadressil Liivalaia 13/15, 10118 Tallinn (märgusõna "riskihindaja") või e-postiga aadressile kylli.kukk@nordeakindlustus.ee

Regionaalhaigla missiooniks on olla Eesti tipphaigla - tippasemel patsiendisõbraliku arstiabi andmine ja meditsiini arendustöö eestvedamine Eestis. Regionaalhaigla moodustati vabariigi valitsuse poolt Mustamäe haigla, Kivimäe haigla, Keila haigla, Eesti Onkoloogiakeskuse, Tallinna Psühhiaatriaigla, Tallinna Nahahaiguste haigla, Arstliku Pere-nõuandla ja Kutsehaiguste Kliiniku baasil. Sihtasutuse käive on üle 550 miljoni krooni ning töötajaid on ligi 3300.

Regionaal-
haigla

**SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla
nõukogu kuulutab välja konkursi**

juhatuse liikme

leidmiseks.

Sihtasutuse juhatuse liige osaleb tippjuhtimise tasandil Regionaalhaigla missiooni elluviimisel.

Kandidaadilt eeldame:

- kõrgharidust
- strateegilise planeerimise oskust
- majanduslase koolituse läbimist
- suure organisatsiooni juhtimise kogemust
- väga head pingetaluvust
- positiivset ellusuhtumist

Kandideerimisavaldused palume esitada kirjalikult hiljemalt 26. juuniks 2003.a. aadressil J. Sütiste 19, Tallinn, tähistades ümbriku märkusega "juhatuse liikme konkurss" või e-maili teel aadressil konkurss@regionaalhaigla.ee. Täiendav informatsioon telefonil 697 1995.

Korraldame konkursi kaupluse

Sony Center

sisustuse disainile

Auhinnaks SONY poolprofessionaalne
**digitaalne fotoaparaat
DSC-F717**

Ootame pakkumisi **kuni 15. juulini**
Lisainformatsiooni saab kohapeal

Projektijuht Risto Eesaru
699 8215
info@sony-center-estonia.com

Horizon Tselluloosi ja Paberi AS võtab tööle ASSISTENDI,

kelle ülesandeks on sise- ja välissuhtluse korraldamine, sh siselehe väljaandmine, töösõitute (piletid, viisad, majutus jm) korraldamine ja tegevdirektori assisteerimine.

Kandidaadilt eeldame

- suhtekorralduslast erialast ettevalmistust, vastava hariduse omandamist (vähemalt 3. kursust) või töökogemuse olemasolu
- head organiseerimisvõimet, avatust, initsiatiivikust, analüütilisust, stressitaluvust
- väga head eesti ja inglise keele oskust kõnes ja kirjas ning vene keele oskust suhtlustasandil
- head arvuti kasutamise oskust

Kasuks tuleb

- piletibroneerimisprogrammi Amadeus tundmine

Sooviavaldus
konkursist
osavõtuks koos
palgasooviga ja CV
palume saata
hiljemalt
14. juuliks
faksile 608 5756
või e-posti aadressil
horizonakk@infonet.ee
Sobiva
kandidaadiga
võetakse ühendust
31. nädalal

Vajame väga head kujundajat!

Seoses Äripäeva
eriväljaannete suurenenud mahuga
pakume tööd kujundajale, kelle
tööülesanneteks on Äripäeva eride (kuu- ja
kvartalikirjade ning TOPi ja temaatiliste
erilehtede) kujundamine-küljendamine.
Samuti osalemine ühekordsetes
eriprojektides.

Eeldame, et:

- oskad töötada programmidega PageMaker, Photoshop ja Illustrator
- oled orienteeritud meeskonnatöös
- talud suurepäraselt pingelisi olukordi
- oled kiire, täpne ja kohusetundlik
- oled iseseiseva mõtlemisega ja valmis uuteks väljakutseteks

Kasuks tuleb:

eelnev töökogemus küljendajana

Pakume sulle:

- palju huvitavat tööd
- eneseteostust ja arenemisvõimalusi
- sõbralikku kollektiivi
- kaasaegset töökeskkonda

Äripäev

Sooviavaldus ja CV palume saata hiljemalt **27. juuniks**
aadressil Äripäev, Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn, märgusõna "kujundaja"
või e-postiga malle.heerde@aripaev.ee.

Armas Äripäeva tellija!
Võta leht kaasa,
kui puhkama lähed!

Ümberadresseerimine:
uusaadress@aripaev.ee
faks 0 667 0300
tel 0 667 0099

Äripäev

turundus

toimetaja Eda-Liis Kann tel 667 0182, e-post eda-liis.kann@aripaev.ee

KONKURENTS ■ Kui me ei eristu, oleme juhuvalik

Eristudes tõhusamaks

Et mitte olla juhuvalik, peame looma tarbija mõistes temale vajaliku ja mõisteta-va arusaama ettevõtte väärtusest, kasust temale, toetudes enam kui ühele argumen- dile.

Toomas Danneberg
EBSi turunduse
juhtimise lektor

Jack Welch toetus General Electricut üles ehitades lihtsale mõttele: kui sul pole konkurentsieelist, siis ära konkureeri. Jack Welch mõte on lihtne ja selgesti mõistetav, kuid kas ainult niimoodi on võimalik ettevõtet või organisatsiooni juh- tida? Siinkohal võib küsida, kas ettevõtteid, kes ei eristu, ei ole- gi siis edukad? Või vastupidi: nad on edukad, kuid ei eristu, samastuvad liidritega ning pa- nustavad pigem nende järgimi- sele.

Üks on kindel: kui me ei eris- tu, oleme lihtsalt juhuvalik – teadmatus, mis on turundusju- hile ja ettevõtte juhile kui õudusunenägu. Me sooviksime teada ja olla võimalikud kind- lad igapäevaste tehingute ar- vus, palju need meile sisse too- vad ja millistel konkurentidel me turgu võtame. Olukorras, kus turule siseneb uus konkurent ja me ei eristu piisavalt põhjendatult klientide silmis, on suur tõenäosus, et tarbija, uudistanud uue konkurendi te- gemisi, ei pöördu enam tagasi. Konkurent on suutnud luua

eristuvuse, mis põhineb roh- kem kui ühel argumendil, ol- gugi et teised põhitunnused on kõik samad.

Eristumine on vajalik, et

- olla valitud ja eelistatud;
- mitte kõndida konkurentide järel – kujundada ja muuta turgu, milles oled parim;
- olla omanäoline ja mõisteta- va tarbijatele;
- kasvatada kliendilojaalsust ja pikaajalist kliendisuhet.

Vaadates näiteks tänast Ees- ti jaekaubandust, siis tunneme tarbijatena, et kolmel suuremal hüpermarketikel on hind üks põhiargumente. Kindlasti pole hind piisav eristumine, kui see ei ole ettevõtte positsioneer- ringu ja ärikontseptsiooni osa. Oluline on lisaks hinnale leida teisigi eristumise võimalusi, et tagada pikaajalises perspekti- vis eristuvus strateegilisel ta- sandil, mida isegi hea finants- võimekuse korral oleks suhteli- selt keeruline järele teha. Eris- tumine on strateegiline otsus, milles turundusnimestel vastu- tav roll. Ettevõtte juhtidel tu- leb näidata initsiatiivi ja kaasa- ta kõik töötajad sellesse prot- sessi. Kui me igapäevaste ettevõtte jälgime oma valdkonda konkurentide ja tarbijate perspekti- vist ning teame ärikontsept- siooni ehk tervikpilti, siis oska- me ka välja pakkuda eristuvu-

se võimalusi. See on teine olu- line põhimõte, mida Jack Welch püüdis General Electricus teha, et saavutada pikaajaline konkurentsieelis.

Hinnates eristumist Eesti tu- rundusmaastikul, siis on ette- võtteid, kes eristuvad selgelt, ettevõtteid, kes eristuvad mini- maalselt, otsides pidevalt uusi taktikalisi vahendeid, ja ette- võtteid, kelle eristuvus nii mi- nimaalne, et tarbijal pole va- het, kelle juures tehing soorita- takse.

Põhjused, miks me tarbi- jatena ei pruugi tajuda eristuvust, on:

- eristuvus on olemas ettevõt- te arvates, kuid tarbija ei tunneta seda – eristuvus on küll oluline ettevõttele, kuid see ei ole viidud tarbijakes- seks;
- tarbija arvates on eristuvus olemas, kuid me ei räägi sel- lest – me lihtsalt ei räägi tu- rundussõnumites sellest, miks meid eelistama peaks tarbijale pakutavast väärtu- sest lähtuvalt;
- eristuvus on minimaalne, tarbijal pole vahet, kus ta oma ostu sooritab.

Eristumisel tuleks vahet teha taktikalisel ja strateegilisel ta- sandil. Taktikaline eelis on küll vajalik, kuid enamasti mitte pii- sav, et tagada pikaajaline eris- tuvus ja eelis. Teeme ju põhi- mõtteliselt samu asju mis konkurendid, kuid ainult natuke paremini, kiiremini, odavamalt, mugavamalt. Teisisõnu kasuta- me ajutisi juhtimisvahendeid, tõstes ettevõtte efektiivsust. Soovides olla eristuv ja luua pi-

kaajaline konkurentsieelis, tu- leb leida kõigepealt strateegili- selt erinev äripositsioon, mida siis lühiajaliselt kaitseme takti- kaliste eristuvustega.

Strateegiliselt tähendab see seda, et teeme teisi asju kui konkurendid – loome strateegilise positsiooni, mida oleks konkurendil keeruline järele teha ka tugeva finantsvõime- kuse korral. Nt kui teenindus- ettevõtte otsib endale positiiv- seid ja kliendist hoolivaid töö- tajaid ning koolitab ja treenib neid, kuidas nad suudaksid veelgi paremini kliente rõõmu- tada ja üllatada – see võiks kindlasti olla üheks eristuvu- seks. Tänapäeval on see Eestis reaalne võimalus. Küsimus on vaid selles, kes selle esimesena ja korralikult teostab. Lühiaja- liselt on selle järeletegemine väga keeruline, isegi konkuren- di suurt rahaliste võimaluste korral.

Eristumise võimalusi on pal- ju ja see, kuidas eristuda, sõltub konkurentide tegevusest ning tarbijate eelistustest ja mo- tivatsioonist: toode/teenus, teenindus, uuenduslikkus, per- sonaalsus, bränd, kommunikatsio- on, mugavus, hind, kodu- maisus, kõigi töötajate kliendi- le orienteeritus.

Erisuse otsimisel ei tuleks lähtuda põhimõttest, et eristu- da iga hinna eest, vaid eristu- mise majanduslikust kasust. Teades, et samastumine toob meile tulu, peaks turundus leid- ma selle ühe eristuva tunnuse kas või taktikalisel tasandil, et vähendada riske olla mitte- eelistatud.

REKLAAMILEID ■ Isetehtud reklaam

Eesti Reklaamiagentuuride Liit valis sel nädalal parimaks SLIM CAPSi reklaami.

Sensatsioon ainult lihtsameelsetele

Tiit Efert
Eesti Reklaamiagentuuride Liidu tegevjuht

Eesti Reklaamiagentuuride Liit valis sel nädalal parimaks SLIM CAPSi reklaami.

Sensatsioon neile, kes tahavad kiiresti kõhnuda. Reklaam on omas žanris perfektne. Toode on tundmatu ja toote mõjus võib alati kõvasti kahelda. Kuid keegi Katrina näitab oma kogemust (võrdlevad pildid on isegi ära trükitud) ja ta tänab õhinal inimesi, kes on valmistanud toote, mis vähendas tema kehakaalu kaheksa nädalaga 25 kilogrammi võrra.

Sensatsioone on reklaamis veelgi. Üks härrasmees on pildi- seeria põhjal võtnud 27.–28. eluea vahel 102 kilogrammi alla, kaaludes enne 206 ja nüüd lõpuks 104 kilogram- mi.

Nendele, kes endiselt kahtlevad, pakub reklaam veel ühe sensatsiooni. Reklaam väidab, et tulemused on garanteeritud! Tsiteerin: “Kui Te järgite kõiki meie juhiseid SLIM CAPSi kasutamise kohta, siis garanteerime 98% juhtudest kõhnemise. Juhul kui Teie puhul kõhnemist ei toimu, kompenseerime Teie preparaadi maksu- muse 25 päeva jooksul alates tellimuse esitamise päevast (ava- mata toodangu puhul).”

Garantii pakkumine on turunduses kasutatav tugev argu- ment usalduse võitmiseks ostja riski maandamisega. Kuid käes- oleval juhul on garantii tõsiseltvõetav ainult siis, kui tegemist on sedavõrd erilise ja innovatiivse pakendiga, mis võimaldab toodet tarbida ka pakendit avamata.

SLIM CAPS

Reklaami tellija: BioGlob Eesti OÜ

Reklaami tegija: BioGlob Eesti OÜ

Reklaami tüüp: trükireklaam

Allikas: Äripäev

Prismal hea asukoht

Kliendi jaoks on eristumine väga tähtis. Prisma eristub asukoha- ga – Tallinna parimad asukohad –, siis tuleb hind – püsivalt soodsad hinnad – ning siis ülejäänud, nt kõige laiem valik.

Eristumise otsimisel kehtib raudne reegel: kuula klienti, kuid tee otsus alati ise. Paljud on öelnud, et Prismal on koledad reklaamid, aga need töötavad väga hästi. Meid ei huvita konkuren- did, las nad teevad oma kampaaniaid. Me ei jaksa nendega võidu joosta. Prisma kontseptsioon on selge ja tugev – ei käi pidev hüplemine. Kuna Prisma promotsioone ja kampaaniaid pole, võib see tunduda igava masinliku süsteemiga, samas aga tuleb nentida, et see töötab hästi.

Arttu Laine, Prisma tegevdirektor

Citymarketis hea valik

Säästumarket ja Citymarket, nende vahe on hinnas ja ostukiiru- ses. Citymarket erineb hea valikuga, kusjuures eri kauplustes on erinevad rõhud – ühes kala, teises hea last jätta jne.

Kaubanduskeskustes asuvad poed, nagu Prisma, nõuavad vä- hem eristuvust, kuna keskus meelitab niikuinii kliente. Ohuks on aga see, et keskuse maine võib langeda. Selver on justkui identi- teediotsinguil. Ketimüügile orienteeritud kauplused on paiguta- tud nii, et kett võimalikult suureks teha, samas kontseptuaalselt ühtset joont märkamata.

Gunnar Kobin, Citymarketi juht

Vähemalt üks tunnus peab olema erinev

Tegelikult saab edukas olla ka ilma eristumiseta. Saab edukalt kasumit teenida, kui jätta konkurendi ämbritesse komistamata. Eristuda on vaja selleks, et sihturu ootustele vastata, ehk teisi- sõnu on vaja samastuda. Vahe on selles, et samastume samade tunnustega, mida turg täna hindab ja väärtustab. Vähemalt üks tunnus peab olema erinev.

Selveri erinevuseks on kaubavalik ja Selveri köök. Samuti on võimalus tellida peolaud ja vabastada end murest – pidu, piknik. See on ostjale oluliseks lisaväärtuseks.

Teiseks eristajaks on teenindus. Klient saab ostu sooritada kiiremalt ja mugavamalt. Pood on väiksem – kiiremini saab kau- ba kätte.

Kolmandana võiks nimetada häid ja eestimaiseid tooteid. Me püüame seda teha teadlikult. Püüame eristuda ja neid tooteid rõhutada.

Korra aastas vaatab turundusjuht üle positsioneeringu ja siht- rühma ning siis otsustab, kuidas eristuda. Vaatame seda kui meeskonnatööd, mille elluviimise eest vastutab juht. Oluline on, et erisused viiakse kõikide organisatsiooni liikmeteni. Kui oma töötaja ei tea, mille poolest tema ettevõtte eristub, siis on see probleem. Ole julge ja vaata klienti. Ain Taube, A-Selver AS juhataja

Ericsson 8,65 -0,57% Nokia 14,70 1,52% Hansapank 292,44 1,96% Eesti Telekom 103,27 0,92%

börs

toimetaja Kaja Koovit, tel 667 0096, e-post kaja.koovit@aripeev.ee

KAUPLEMINE ■ Klementi aktsia likviidsuse suurt kasvu oodata ei ole

Spekulandid müüsid Klementi aktsiad fondidele

Eile müüs Hansapanga personaalse varahalduse soovitusel enamik Klementi aktsiaemissioonis osalenud investoritest oma aktsiad 5% tuluga investeerimisfondidele.

Kaja Koovit

kaja.koovit@aripeev.ee

Eile enne börsi sulgemist tehti nelja minuti jooksul 39 tehingut 212 217 Klementi uus-emissioonis märgitud ja esimest päeva börsil kaubeldud aktsiatega. See on peaaegu pool uus-emissioonist. Tegemist oli kokkulepitud tehingutega, milles emissioonis 27,5 krooni eest märgitud aktsia eest maksti 28,95 krooni. See teeb tootluseks 5%.

Üks aktsiate müüja oli Hansapanga asutaja Heldur Meeritsa firma Amalfi, mis märkis 2317 aktsiat. Meeritsa tõdes, et tegemist on kontoga, mida haldab Hansapanga personaalne varahaldus. Aktsiaid märkida soovitati Meeritsal varahaldusest, aktsiate müük oli nende otsus, rääkis Meerits ja lisas, et ei oska aktsiate müüki seetõttu ka kommenteerida.

Hansapanga personaalse varahalduse direktor Mait Mengel selgitas, et neile tehti eile ettepanek müüa aktsiad 5% märkimishinnast kõrgema hinnaga. "Otsustasime, et olukorras, kus aktsiaturgude aastane tootlus on keskmiselt 8%, on see hea pakkumine," lausus Mengel. Tema sõnul on osal klientidel

pangaga sõlmitud nõustamisleping ja teiste vara haldab pank ise ehk siis nende tehinguid teeb varahaldus iseseisvalt. Mengel kinnitas, et mingeid varasemaid kokkuleppeid aktsiate müügiks ei olnud.

"Tehingud näitavad, et suurem osa emissioonis osalejaid olid spekulatiivsed investorid," lausus Hansapanga maakler Romet Tepper. Spekulatiivsetelt investoritelt ostsid tema sõnul

aktsiaid fondid, kes ei saanud emissioonis soovitud arvu aktsiaid.

Nädala ajaga 5% teenida ei ole sugugi paha.

Lauri Lind, Hansapanga aktsiaturgude osakonna juhataja

Hansapanga fondijuht Peep Kuld märkis enda ja oma firmade kaudu emissioonis 30 000 Klementi aktsiat. Emissioonis märkisid aktsiaid ka Hansapanga pensionifondid. Kuld ütles, et Hansa pensionifondid paigutasid emissiooni raha, sest ettevõtte on potentsiaali ning aktsiaid kohe müüa plaanis ei ole. Pensionifondide puhul ei ole tema sõnul eesmärk 5% tootlus kohe välja võtta.

Kuld tõdes, et ei ole enda isiklikke märgitud aktsiaid veel müünud, vaid tõstis need ühe konto peale kokku. Ta kinnitas, et esialgu tal aktsiaid plaanis müüa ei ole, aga soodsas võimaluse tekkimisel ta seda müüki teeb.

Klementi emissioonis osales hulk prominente

märkija, aktsiate arv ja summa

■ 30 000 aktsiat
■ 825 000 kr

Peep Kuld
Hansapanga fondijuht
(OÜ Bagira, OÜ Moon Trader)

■ 10 000 aktsiat
■ 275 000 kr

Indrek Kuivallik
Starmani juhatuse liige
(OÜ Constock)

■ 5000 aktsiat
■ 137 500 kr

Indrek Prants
hulgifirma Smarten osanik
(OÜ Entacom)

■ 10 000 aktsiat
■ 275 000 kr

Mait Mengel
Hansapanga privaat-panganduse personaalse varahalduse juht (OÜ Senatore)

■ 10 000 aktsiat
■ 275 000 kr

Maido Kiviorg
FKSMi juhatuse liige
(OÜ Tõivu)

■ 3500 aktsiat
■ 96 2300 kr

Tõnis Palts
rahandusminister
(OÜ Pambos Holdings)

■ 10 000 aktsiat
■ 275 000 kr

Margus Kohava
Stora Enso Timberi arendusjuht (endine Sylvester)
(OÜ Payles)

■ 10 000 aktsiat
■ 275 000 kr

Oleg Ossinovski
raudteearimees
Skinest Projekt

■ 2317 aktsiat
■ 63 700 kr

Heldur Meerits
Hansapanga asutaja
(AS Amalfi)

■ 10 000 aktsiat
■ 275 000 kr

Tõnis Mäerand
Forestex
(OÜ Tõnismäe)

■ 7000 aktsiat
■ 192 500 kr

Andres Aavik
advokaat
(Roswitha Kinnisvarabüroo)

■ 1000 aktsiat
■ 27 500 kr

Endel Siff
logistikaarimees

Allikas: Tallinna börs, Äripäev

"Aktsiate müük näitab väga hästi seda, et Eesti inimene ei ole valmis oma raha pikaajaliselt investeerima," iseloomustas eilset Klementi aktsiate müüki Hansapanga aktsiaturgude osakonna juhataja Lauri Lind. Lind tõdes, et Klementi puhul on tegemist riskantse investeringuga. "Riskid on suured," lausus ta, mööndes, et

aktsiate kiire müük on mõistev: "Nädala ajaga 5% teenida ei ole sugugi paha," lausus Lind.

LHV maakler Henno Viies tõdes firma kodulehekülje foorumis, et avaldatud emissioonist aktsiaid märkinute nimekirja põhjal võib öelda, et investorite huvi aktsia vastu oli väike ja emissiooni 3,5kordne

ülemärkimine sai teoks vaid tänu paarile suuremale märkijale: Danske Capital märkis aktsiaid kogu emissiooni mahus, sama tegid Hansapank ja sellega seotud institutsioonid (Hansapanga Kindlustus, Balti Kasvufond ja pensionifondid).

Klementi emissiooni üheks eesmärgiks oli emissiooniprojekti kirja pandud aktsionäri-

de ringi laiendamine ja aktsiate likviidsuse suurenemine. Arvestades, et suur osa erainvestoreid oma aktsiad eile maha müüs, ei ole likviidsuse kasvu oodata.

"Eks see nii on, et suurem kauplemine käib pärast emissiooni ja pärast tiksus kõik vanamoodi edasi," lausus Romet Tepper.

Moody's alandas General Motorsi võlareitinguid

Reitinguagentuur Moody's alandas maailmas uurima autotootja General Motorsi (GM) võlareitinguid, kirjutas Wall Street Journal.

Moody's alandas autotootja pikaajalise võla reitingut astme võrra Baa1-le, mis on kolme astme võrra rämpsvõlakirjadest

kõrgemal. General Motors Acceptance Corp-i (GMAC) võlareitingut alandati A3-le, mis on neli astet rämpsvõlakirjadest kõrgemal.

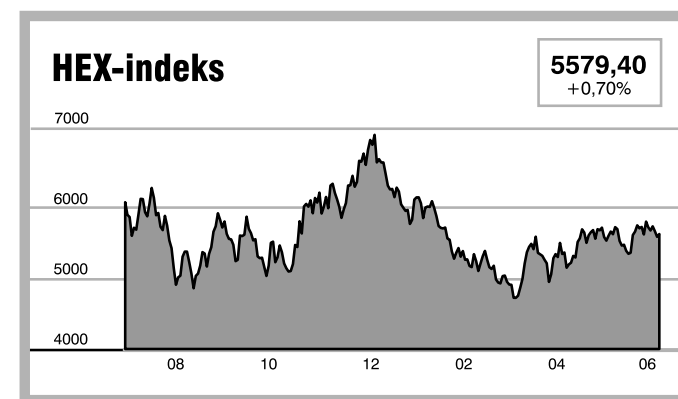
Mõlema firma reitinguväljavaated on negatiivsed.

Reitinguagentuur viitas Jaapani, Korea ja Saksa autotoot-

jate kasvavale konkurentsisisur- ning Põhja-Ameerika autoturul ning GMi suuri pensionikohustusi.

GM ja GMAC on kokku emiteerinud umbes 350 mld dollari (4,65 triljonit kr) ulatuses võlakirju. Enamik laenuhast on autoostjatele edasi laenatud.

BNP Paribasi krediidianalüütiku Dominick Fumai sõnul oleks autotootjate võlakirjareitingu langus rämpsvõlakirja tasemele võib-olla kõige hullem stsenaarium, mis firmavõlakirjade turul juhtuda saab. Ta ei oota seda, kuid ei välista seda ei Fordi ega GMi puhul. ÄP

Tallinna börs			
16.06.			
Talse	255,12	1,48%	
käive	31,45 mln kr		
ÄP tööstusindeks	83,27	1,35%	

Investori kalender	
T 17. juuni	Vivendi Universal – majandus-tulemused
	USA – tarbijahinnaindeks, tööstustoodang, mai 03
K 18. juuni	Hennes & Mauritz – majandus-tulemused, koosolek
	Morgan Stanley – majandustu-lemused
N 19. juuni	Tallinna Kaubamaja – viimane kauplemispäev dividendiõigus-like aktsiatega, dividend 1 krooni aktsia kohta
	Eesti Telekom – dividendide (6 krooni aktsia kohta) väljamak-se
R 20. juuni	statistikaamet – tööstustoo-dangu tootjahinnaindeks, ekspordi- ja impordihinnain-deks, mai 03; tööstustoodangu ja energia tootmine, mai 03
T 24. juuni	FedEx – majandustulemused
K 25. juuni	Goldman Sachs – majandustu-lemused
N 26. juuni	Nike – majandustulemused

suurim tõusja	
Tln Farmaatsiatehas	
11,67%	

suurim langeja	
Viisnurk	
-1,79%	

enim kaubeldud	
Eesti Telekom	
12,12 mln kr	

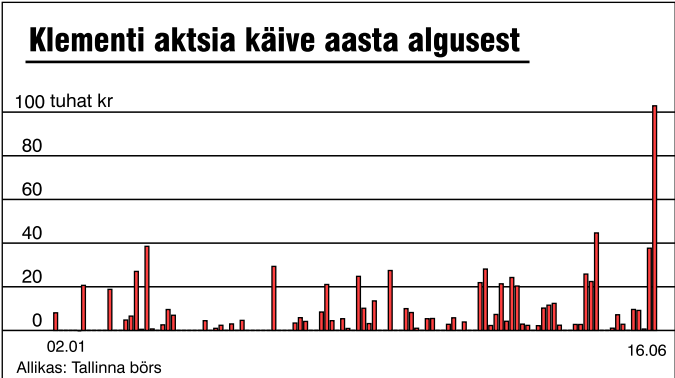
Pooltel tõenditel uus omanik

Tõnis Oja
tonis.oja@aripaev.ee

Eilse börsipäeva suurtegiaks võiks nimetada rõivatootja Klementi aktsia märkimistõendit, mille käive oli 6,1 miljonit krooni. Ka Klementi enda aktsia käive oli tavatult suur, 103 000 krooni. Nii suur oli aktsia käive viimati 1998. aastal. Üle kuue miljoni krooni suuruse käibe on Klementi aktsia teinud vaid korra kogu kauplemise ajaloo jooksul.

Paraku toimus kogu aktsiatevahetus kokkulepitud tehingutena, mis tehti nelja minuti-ga veidi enne börsipäeva lõpu. Selle nelja minuti jooksul vahetas omanikku 212 217 aktsiat ehk peaaegu pool emissioonist.

Klementi emiteeris ajavahe-mikul 2. kuni 10. juunini 575 000 aktsiat. Kõik aktsiad realiseeriti hinnaga 28,95 krooni tükk ehk 1,45 krooni emis-sioonihinnast kallimalt.

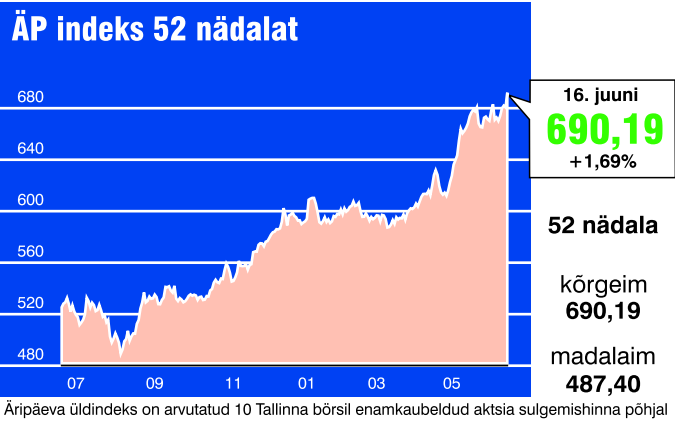
Lisaks märkimistõenditele oli eile tavatult aktiivne kauplemine ka Klementi aktsiaga.

Selge, et enamik märkijatest olid spekulatiivsed investorid, kes soovisid selle tehinguga teenida. Samas tekkis minus küsimus, millal see nn kokku-lepitud tehing ikkagi kokku le-piti. Vägisi tekib kahtlus, et te-hingud lepitati kokku juba emis-siooni käigus.

Ka asjaolu, et 78st emissiooni märkijast olid päris paljud otsesemalt või kaudsemalt seo-

tud Hansapangaga, toetab seda hüpoteesi.

Kokku sooritati börsil 153 te-hingut, mis andis päevakäibeks 31,45 miljonit krooni. Suurima käibega oli Eesti Telekom i akt-sia – 12 miljonit krooni. Aktsia hind kerkis 0,92 protsenti, 103,27 kroonini. Hansapanga aktsia kerkis 1,92 protsenti, 292,44 kroonini, aktsia käive oli 7,4 miljonit krooni.

Tallinna Börs		16.06.
16. juuni	690,19	+1,69%

	16.06.
PÖHINIMEKIRI	
Baltika	33,01 ... 1,44 ... 32,08 ... 33,01 ... 1 ... 330
Eesti Telekom	103,27 ... 0,92 ... 103,11 ... 103,74 ... 51 ... 12 120 842
Hansapank	292,44 ... 1,96 ... 289,15 ... 291,81 ... 30 ... 7 435 442
Harju Elekter	70,41 ... 0,00 ... 69,63 ... 71,19 ... 1 ... 21 123
Merko Ehitus	111,87 ... 2,88 ... 109,84 ... 112,66 ... 2 ... 222 965
Norma	76,51 ... -0,20 ... 75,89 ... 76,67 ... 13 ... 2 147 127
T. Kaubamaja	57,27 ... 0,27 ... 57,11 ... 58,05 ... 3 ... 227 479
I-NIMEKIRI	
Estiko	10,01 ... 0,00 ... 0,00 ... 10,01 ... 0 ... 34,6
Kalev	33,17 ... 0,00 ... 32,23 ... 33,64 ... 0 ... 6,2
Klementi	28,63 ... 0,55 ... 28,32 ... 30,98 ... 5 ... 102 885
Klementi****	27,54 ... 2,78 ... 27,54 ... 31,29 ... 39 ... 6 142 894
Rakvere LK	14,71 ... 0,00 ... 14,08 ... 15,65 ... 0 ... 8,1
Saku Õlletehas	65,09 ... 1,46 ... 63,37 ... 65,09 ... 4 ... 60 727
T. Farmaatsiatehas	20,97 ... 11,67 ... 18,78 ... 21,44 ... 1 ... 210
Viisnurk	34,42 ... -1,79 ... 34,11 ... 35,20 ... 2 ... 82 489
VÖLAKIRJADE NIMEKIRI	
Tallinna Sadam	10 126,31 ... 0,00 ... 0,0010 240,00 ... 0 ... 3,24****
VABATURG	
EVP	0,961 0,99 ... 0,951 ... 0,961 ... 1 ... 2 882 111

Aktsiate ostu-müüginoteeringud*		16.06.
aktsia	valuuta	ostuhind müügihind noteeria
Eesti Gaas	EEK	52,00
EVP	EEK	0,950
		0,925
MicroLink	EEK	70,00

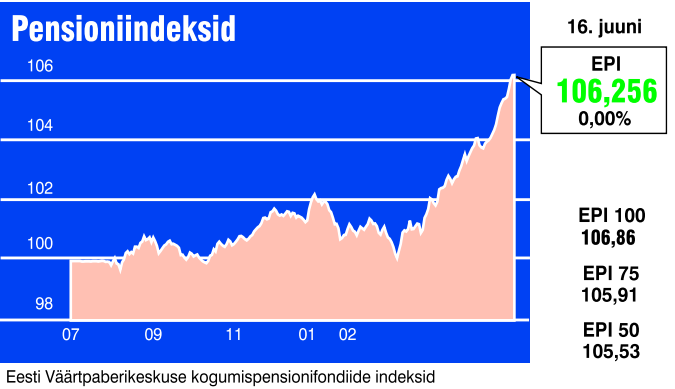
18. juunil toimub Nordea Tervisejooksu start Pirita kloostiris.

Start avatud 17 – 20. Sarja registreerumine www.nordea.ee

Investeeringisfondid											16.06.
fond	kuupäev	ost kr	müük kr	NAV	riski-aste***	aasta algusest %	tootlus (p.a.)%			fondi maht kr	haldav ettevõtte
							12 kuud	3 aastat	5 aastat		
II PENSIONISAMBA FONDID											
Ergo Tuleviku Pensionifond	16.06	10,5700	11,0000	10,6800	-	4,71	-	-	-	16 677 105	AS ERGO Varahaldus
Ergo Rahulik Pensionifond	16.06	10,3400	10,7500	10,4400	-	2,45	-	-	-	9 172 364	AS ERGO Varahaldus
Hansa Pensionifond K1	16.06	10,7000	10,9700	10,8100	-	3,44	-	-	-	25 742 950	Hansa Investeeringisfond
Hansa Pensionifond K2	16.06	10,5300	10,8000	10,6400	-	5,14	-	-	-	78 526 227	Hansa Investeeringisfond
Hansa Pensionifond K3	16.06	10,5200	10,7900	10,6300	-	6,30	-	-	-	114 785 189	Hansa Investeeringisfond
LHV Aktsiapensionifond	16.06	10,0400	10,2400	10,1400	-	3,36	-	-	-	16 531 205	LHV Varahaldus
LHV Intressipensionifond	16.06	10,7600	10,9800	10,8700	-	5,02	-	-	-	6 610 554	LHV Varahaldus
Sampo Pension 25	16.06	10,7118	10,9282	10,8200	-	4,44	-	-	-	11 209 794	Sampo Varahaldus
Sampo Pension 50	16.06	10,9098	11,1302	11,0200	-	5,05	-	-	-	44 230 833	Sampo Varahaldus
Sampo Pension Intress	16.06	10,5039	10,7161	10,6100	-	3,82	-	-	-	6 725 878	Sampo Varahaldus
Seesami Kasvu Pensionifond	16.06	9,8000	10,1000	9,9000	-	2,27	-	-	-	12 606 207	Seesam Varahalduse AS
Seesami Optimaalne Pensionifond	16.06	10,1400	10,4400	10,2400	-	2,50	-	-	-	12 845 573	Seesam Varahalduse AS
Seesami Völakirjade Pensionifond	16.06	10,5800	10,8000	10,6900	-	3,38	-	-	-	11 751 371	Seesam Varahalduse AS
Ühispanga Pensionifond Konservatiivne	16.06	10,5400	10,8100	10,6500	-	3,91	-	-	-	29 588 517	Ühispanga Varahaldus
Ühispanga Pensionifond Progressiivne	16.06	10,6100	10,8800	10,7200	-	5,14	-	-	-	93 821 666	Ühispanga Varahaldus
III PENSIONISAMBA FONDID											
Hansa Pensionifond V2	16.06	13,3700	13,6500	13,5100	4,42	7,39	11,04	8,53	-	30 374 225	Hansa Investeeringisfond
LHV Täiendav Pensionifond	16.06	9,4100	9,6000	9,5000	-	4,86	-2,66	-	-	3 887 426	LHV Varahaldus
Sampo Pensionifond	16.06	11,8899	12,1301	12,0100	-	5,72	9,08	-	-	9 829 842	Sampo Varahaldus
Ühispanga Pensionifond Täiendav	16.06	12,0900	12,3300	12,2100	2,93	7,15	12,29	-	-	29 258 211	Ühispanga Varahaldus
AVATUD INVESTEERIMISFONDID											
Balti Kasvufond	16.06	243,6200	248,5400	246,0800	7,82	13,73	19,93	17,65	8,63	136 017 295	Hansa Investeeringisfond
Hansa Läänemere Aktsiafond	16.06	69,6000	71,0000	70,3000	-	3,98	-19,19	-	-	19 401 235	Hansa Investeeringisfond
Hansa Vene Kasvufond	16.06	463,8900	473,2700	468,5800	24,81	12,92	-3,66	11,05	4,13	40 777 862	Hansa Investeeringisfond
Nordea Euroland*	13.06	1,6966	1,7308	1,7137	30,68	4,66	-20,98	-18,10	-	157 100 000	Nordea Rahastoyhtiö
Nordea Optima.fi*	13.06	0,2222	0,2267	0,2244	11,05	2,00	-5,78	-9,50	-1,00	507 200 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo Balti IF	16.06	2,8311	2,9177	2,8888	13,48	16,91	25,72	22,39	-	188 463 134	Sampo Rahastoyhtiö
Sampo Kasvufond	16.06	11,0088	11,2312	11,1200	20,14	5,70	-0,22	-	-	21 525 457	Sampo Varahaldus
Trigon Balti Aktsiafond	16.06	169,6308	173,9361	172,2140	10,96	28,06	31,77	22,73	-	14 964 710	Trigon Funds
Trigon Kesk-ja Ida-Euroopa Fond	16.06	105,7850	108,4699	107,3959	-	6,42	9,26	-	-	172 572 709	Trigon Funds
Äripäeva Indeksifond	16.06	6,2770	6,4025	6,2770	15,05	11,39	20,87	20,61	9,19	3 826 051	Ühispanga Varahaldus
Ühispanga Kasvufond	16.06	2,8131	2,8699	2,8415	13,73	13,89	17,60	19,42	-8,87	53 188 055	Ühispanga Varahaldus
VÖLAKIRJAFONDID											
Hansa Intressifond	16.06	132,1100	132,1100	132,1100	0,17	1,45	3,68	4,58	-	1 467 279 133	Hansa Investeeringisfond
Kapitalikaitsefond	16.06	1 181,3748	1 184,3356	1 184,3356	0,24	1,69	3,88	4,24	-	34 239 143	Trigon Funds
Nordea Euro Obligaatio*	13.06	0,0546	0,0551	0,0548	3,50	5,36	12,33	7,60	5,60	222 300 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo USD Intressifond**	16.06	56,5211	56,5211	56,5211	0,96	0,61	1,26	-	-	6 212 512	Sampo Varahaldus
Ühispanga Völakirjafond	16.06	11,7718	11,7718	11,7718	1,21	4,05	7,82	-	-	297 078 501	Ühispanga Varahaldus
tootlus (p.a.)											
fond	kuupäev	ost	müük	NAV	1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud		fondi maht	haldav ettevõtte
RAHATURUFONDID											
Hansa Rahaturufond	16.06	-	-	1 000,0000	2,08	2,47	2,50	2,82		1 426 267 231	Hansa Investeeringisfond.
Hansa USD Rahaturufond**	16.06	-	-	59,1663	0,73	0,74	0,79	1,27		14 509 069	Hansa Investeeringisfond.
Sampo Rahaturufond	16.06	-	-	1 147,9300	3,18	3,54	3,11	3,15		264 958 517	Sampo Varahaldus
Ühispanga Rahaturufond	16.06	-	-	100,0000	2,68	2,51	2,49	2,91		1 438 090 855	Ühispanga Varahaldus

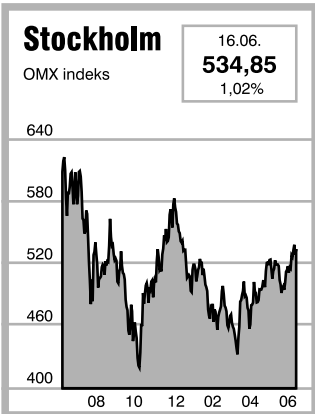
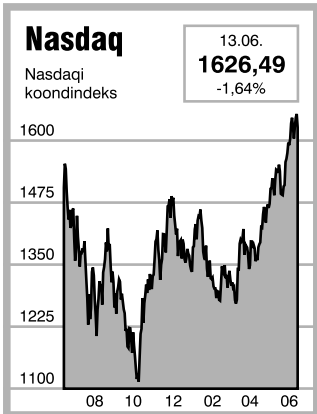
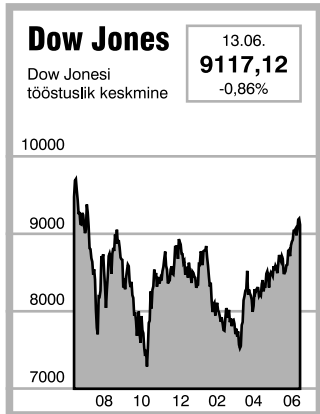
* noteeringud ja fondide mahud EUR' des; ** noteeringud ja fondide mahud USD' des; *** investeeringisfondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve

Maaklerifirmad	
Eesti Krediidipank	Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0941, faks 661 6038
Eesti Ühispank	Tornimäe 2, Tallinn tel 665 6622, faks 665 6802
Hansapank	Liivalaia 8, Tallinn tel 613 1659, faks 613 1545
LHV	Roosikrantsi 2, Tallinn tel 611 0300, faks 611 0310
Sampo Pank	Narva mnt 11, Tallinn tel 630 2104
Suprema	Pärnu mnt 10, Tallinn tel 640 5784, faks 640 5701
Trigon Securities	Pärnu mnt 15, Tallinn tel 667 9233, faks 667 9201

Fondivalitsejad	
Ergo Varahalduse AS	Lauteri 5, Tallinn, tel 667 9200, faks 667 9201
Hansa Investeeringisfondide AS	Liivalaia 8, Tallinn 15 038, tel 631 0336, faks 626 0636 e-post: fondid@hansa.ee
LHV Varahalduse AS	Roosikrantsi 2, Tallinn 10 119, tel 611 0308 faks 611 0310, e-post: tonno.vahk@lhv.ee
Nordea Rahastoyhtiö	Hobujaama 4, Tallinn 10 151, tel 628 3344
Sampo Varahalduse AS	Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2295, faks 630 2275 e-post: funds@sampopank.ee kodulehekül: http://www.sampo.ee
Trigon Funds	Pärnu mnt 15, Tallinn 10 141, tel 667 9208 faks 667 9221, e-post: fond@trigon.ee kodulehekül: http://www.trigon.ee
Ühispanga Varahalduse AS	Tornimäe 2, 15 010 Tallinn, tel 665 5611 e-post: funds@sampopank.ee kodulehekül: http://finance.eyp.ee
Seesam Varahalduse AS	Pärnu mnt.15, 10 141 Tallinn, tel 665 1727 faks 665 1729, e-post: pension@seesam.ee kodulehekül: http://www.pension.ee

toimetaja Peeter Stamborg tel 667 0189, e-post turud@aripaev.ee

USA börsid* 16.06.

aktsia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Adobe Sys Inc	TT	31,00	-1,74	40,00	16,50	36,0
Advanced Micro Dev	ET	6,62	1,53	11,18	3,10	-
Alcoa	MT	25,67	0,35	33,80	17,62	44,3
Altera Corp	ET	16,84	0,24	19,80	8,32	62,4
Altria Group Inc	MT	42,67	1,16	55,83	27,70	8,2
Amazon.com Inc	EK	34,76	1,85	36,68	12,26	-
American Express Co	FV	43,91	1,11	44,62	26,55	21,1
Amgen Inc	FT	66,26	1,94	66,00	30,57	-
AOL Time Warner Inc	TN	15,47	-0,51	17,89	8,70	-
Apple Computer Inc	AT	17,57	0,86	20,63	12,72	-
Applied Materials Inc	ET	15,37	0,92	21,73	10,26	192,1
AT&T Corp	TE	20,83	-0,14	28,88	13,45	-
Bellsouth Corp	TE	26,82	1,13	32,75	18,32	17,5
Biogen Inc	FT	48,10	4,00	50,52	28,43	38,2
Boeing Co	MT	35,89	1,56	45,28	24,73	23,2
Bristol Myers Squibb	FT	27,42	1,18	28,29	19,49	26,1
Broadcom Corp	ET	25,14	1,99	28,23	9,52	-
Brocade Comm Sys	ET	6,51	4,14	21,93	3,59	-
Campbell Soup	TO	26,17	1,43	28,19	19,65	17,8
Caterpillar	MT	56,92	1,55	57,05	33,75	23,3
Check Point Soft Tech	TT	19,67	4,41	22,20	10,37	19,5
ChevronTexaco	EG	74,65	-0,53	88,93	61,31	31,4

Chiron Corp	TT	47,76	2,16	48,76	26,38	34,9
Ciena Corp	ET	5,06	-4,29	7,74	2,41	-
Cisco Systems	ET	17,67	1,49	18,20	8,12	38,4
Citigroup Inc	FV	44,44	0,77	44,49	22,95	16,4
Colgate Palmolive	MT	60,36	0,63	60,15	44,05	26,6
Coca Cola	TO	47,64	0,61	57,50	37,01	27,9
Comcast Corp	TE	32,36	1,00	32,65	16,40	-
DaimlerChrysler	AU	33,94	3,13	48,81	26,27	12,3
Delta Air Lines	TN	15,33	1,19	22,57	6,10	-
Dell Computer	AT	31,83	1,79	32,78	21,90	37,0
Du Pont	MT	43,79	0,48	45,85	34,71	22,8
Eastman Kodak	MT	31,31	1,56	41,08	25,59	12,7
eBay Inc	EK	100,15	0,91	103,48	50,22	100,2
EchoStar Comm	TE	36,15	1,60	36,32	13,41	-
Electronic Arts Inc	TT	73,64	1,53	74,64	47,51	34,4
EMC Corp	AT	10,30	-1,15	11,45	3,67	-
Exxon Mobil Corp	EG	37,97	0,11	41,10	29,75	16,2
FedEx Corp	TN	64,13	0,42	65,35	42,75	24,7
Flextronics Intl Ltd	ET	10,20	-0,58	12,04	5,47	-
Ford Motor Co	AU	11,07	0,91	17,05	6,58	20,1
General Electric	MT	30,88	0,75	32,98	21,30	20,9

General Motors	AT	36,65	1,24	57,49	29,75	6,7
Genzyme Corp	FT	47,11	1,75	49,71	15,64	49,1
Gillette Co	MT	33,00	0,21	35,90	27,57	28,0
GlaxoSmithKline	FT	42,08	2,14	43,87	31,35	-
Hewlett-Packard	AT	20,91	-0,38	22,80	10,75	-
Honda Motor	AU	18,97	-1,35	23,10	15,47	8,2
Home Depot	JK	34,15	1,76	38,90	20,10	21,5
Honeywell	MT	28,16	1,08	37,55	18,77	-
IBM	AT	83,20	0,54	90,40	54,01	26,5
IDEC Pharm Corp	FT	40,87	1,82	47,67	20,76	44,4
Intel Corp	ET	21,48	0,57	22,99	12,95	45,7
International Paper	MP	37,89	0,05	44,26	31,35	66,5
Intuit Inc	TT	46,64	1,61	55,04	33,30	44,4
JP Morgan Chase	FV	35,24	1,56	35,69	15,26	-
JDS Uniphase Corp	ET	3,85	0,52	4,71	1,58	-
Johnson & Johnson	MT	53,24	1,29	61,30	41,40	23,0
Juniper Networks	ET	12,79	-0,23	14,95	4,15	-
Kraft Foods Inc	TO	33,53	0,15	43,91	26,35	16,4
Kroger Co	JK	15,89	2,52	20,75	11,00	9,7
Linear Tech Corp	ET	32,33	0,88	37,62	18,92	45,5
Lowes Companies	JK	44,99	1,90	48,00	32,50	23,1

Lucent Technologies	TE	2,10	-1,87	3,00	0,55	-
Maxim Intgr Products	ET	35,04	1,18	46,71	20,75	39,8
McDonald's	TN	22,00	2,52	30,28	12,12	27,8
MedImmune Inc	FT	39,12	3,74	42,09	20,37	78,2
Merck & Co	FT	60,00	1,30	60,48	38,50	18,8
Merrill Lynch & Co	FV	47,75	1,36	47,91	28,21	17,4
Microsoft Corp	TT	25,00	1,41	29,48	20,70	28,2
Millennium Pharm Inc	FT	16,91	0,54	18,36	6,24	-
3M Company	MT	129,19	1,09	136,75	108,20	25,2
Morgan Stanley	FV	48,88	1,31	49,99	28,80	17,7
Motorola Inc	TE	8,80	1,62	16,98	7,30	-
Nextel Comm	TE	15,14	4,63	15,75	2,50	6,1
Novell Inc	TT	3,75	4,87	3,99	1,57	-
Office Depot	JK	14,72	1,24	18,55	10,28	14,9
Oracle Corp	TT	13,58	0,74	14,00	7,30	31,6
Palm Inc	AT	16,25	2,78	36,40	9,00	-
PanAmSat Corp	TE	19,23	2,23	24,38	12,60	30,0
Paychex Inc	TN	30,38	3,12	34,41	20,39	39,5
Pepsico Inc	TO	44,96	0,49	52,00	34,00	23,2
Pfizer Inc	FT	33,97	2,69	37,04	25,13	22,2
PMC Sierra Inc	ET	12,05	5,06	13,50	2,70	-

Procter & Gamble	MT	91,90	0,80	94,75	74,08	25,2
Qualcomm Inc	ET	33,62	1,91	42,89	23,21	52,5
RealNetworks Inc	TT	6,38	-3,92	9,29	2,68	-
RF Micro Devices Inc	ET	5,04	-0,83	13,50	4,55	-
SBC Communications	TE	25,58	1,03	33,40	18,85	10,1
Siebel Sys Inc	TT	10,98	1,20	15,95	5,33	-
Sony Corp	ET	28,58	-1,45	53,60	23,16	31,2
Sun Microsystems	AT	5,33	-0,19	6,50	2,34	-
Tellabs Inc	ET	7,36	2,36	10,11	4,00	-
Texas Instruments	ET	18,12	0,67	27,60	13,10	-
Toyota Motor	AU	51,81	-0,13	55,37	41,17	-
Wal-Mart Stores	JK	54,35	0,50	58,88	43,72	29,4
Walt Disney Co	MT	20,42	0,34	22,19	13,48	38,5
Wells Fargo & Co	FV	51,68	1,69	52,99	41,50	15,2
Verisign Inc	TT	14,43	2,63	16,20	3,92	-
Veritas Software	TT	28,17	2,96	30,71	10,30	93,9
Verizon Comm	TE	39,45	0,00	44,31	26,01	17,3
Viacom Inc	TN	46,33	0,98	48,13	29,79	35,6
Xilinx Inc	ET	26,13	1,04	31,00	13,50	72,6
Yahoo! Inc	MT	30,10	4,81	30,72	8,94	125,3

* kella 18.00 seisuga, USD, Moneyline Telerate'i põhjal

Helsinki börs* 16.06.

aktsia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Aldata Solution	TT	1,48	-1,33	1,86	0,43	52,9
Comptel	TT	0,89	-2,20	1,97	0,68	-
Eimo	MT	0,92	-1,08	1,38	0,78	17,7
Elisa Comm.	TE	7,18	-0,97	8,37	4,46	-
Elcoteq Network	ET	10,47	1,06	14,20	4,43	15,9
Elektrobit Group	ET	0,32	0,00	0,40	0,25	-
F Secure	TT	0,68	-1,45	1,16	0,44	-
Nordea	FV	4,33	1,88	5,85	3,32	-
Nokia	TE	14,70	1,52	20,50	10,52	20,6
Novo Group	TT	2,35	-2,08	3,99	2,08	10,7
Outokumpu	MT	7,72	0,26	12,20	6,87	6,7
Pohjola Vakuutus	FV	22,99	0,00	22,99	22,26	8,8
Perlos	MT	4,50	-3,23	8,43	2,96	-
Sampo	FV	6,54	-0,76	8,69	5,05	10,4
Stonesoft	TT	0,41	-2,38	0,95	0,30	-
Stora Enso	MP	9,61	-0,41	14,85	8,30	-
Teleste	TE	3,00	3,45	4,25	2,21	-
TeliaSonera AB	TE	3,53	0,00	4,15	2,57	-
Tietoanator	TT	15,82	-0,82	25,17	10,25	20,5
TJ Group	TT	0,14	7,69	0,20	0,12	-
UPM Kymmene	MP	12,67	0,40	21,50	11,05	6,0

* kella 18.00 seisuga, EUR, Moneyline Telerate'i põhjal

Stockholmi börs* 16.06.

aktsia	sektor	hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
ABB Ltd	MT	29,00	7,01	86,00	9,00	-
Autoliv	MT	207,50	1,22	233,50	154,50	-
Assa Abloy	MT	83,50	1,83	134,00	67,00	23,7
Atlas Copco	MT	194,50	1,83	228,00	137,50	-
AstraZeneca	FT	343,50	1,48	413,50	245,00	-
Electrolux	MT	154,50	0,00	188,00	119,50	9,1
Ericsson Tel Lm	TE	8,65	-0,57	13,58	2,96	-
ForeningsSparbanken	FV	110,50	0,91	122,00	85,00	14,0
Hennes and Mauritz	MT	184,00	1,94	198,50	147,00	26,8
Holmen AB	MP	215,00	0,00	250,00	200,00	8,8
Icon Medialab Int	TT	1,60	-3,03	2,46	0,70	-
Investor	FV	58,00	0,87	83,50	39,30	27,6
Pharmacia Corp	FT	371,50	0,00	439,50	286,50	-
Sandvik	FV	207,00	1,72	233,00	174,00	15,1
Skandia	FV	22,90	2,69	45,40	10,50	-
Skanska	MT	44,90	2,51	64,00	38,10	-
SKF	MT	228,00	0,88	261,50	191,50	10,5

SEB	FV	83,50	0,00	98,00	65,50	11,0
Securitas	TN	85,00	-1,16	195,00	67,50	19,7
Svenska Cellulosa SCA	MP	279,50	0,90	329,50	246,50	11,4
Svenska Handelsbanken	FV	132,00	0,38	145,00	97,00	12,6
Tele2 AB	TE	280,50	1,26	297,00	126,00	185,8
TeliaSonera AB	TE	32,10	0,31	36,20	21,10	-
Volvo	AU	172,00	0,29	194,00	124,00	52,1
WM Data	TT	12,10	0,83	18,90	5,50	-

* kella 18.00 seisuga, SEK, Moneyline Telerate'i alusel

Londoni börs* 16.06.

aktsia	sektor	hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Barclays	FV	4,64	0,16	5,62	3,10	13,8
British Airways	TN	1,58	0,64	2,04	0,85	10,5
British Telecom	TE	1,99	3,38	2,68	1,40	-
HSBC Holdings	FV	7,34	0,82	7,94	6,24	16,5
Lloyds TSB Group	FV	4,56	1,73	6,76	2,95	14,2

Marks and Spencer	JK	3,04	2,44	3,84	2,58	34,6
BP	EG	4,40	0,34	5,64	3,49	15,4
Shell Trans & Trading	EG	4,23	0,71	5,12	3,32	12,8
Unilever	TO	5,50	0,64	6,40	4,58	8,8
Vodafone Group	TE	1,24	1,23	1,35	0,78	-

* kella 18.00 seisuga, GBP, Moneyline Telerate'i alusel

Vilniuse börs* 16.06.

aktsia	sektor	sulgemis- hind	muut %	52. nädala max	min	p/e
Lietuvos Telekomas	TE	1,23	1,65	1,49	0,75	-
Ekranas	ET	5,00	-1,96	6,75	4,90	-

Eesti Pank 16.06.

valuuta	tähis	EEK
Austraalia dollar	AUD	8,788247000
Bulgaaria levi	BGN	8,039525000
Euro	EUR	15,646640000
Hiina juan (renminibi)	CNY	1,589370000
Hongkongi dollar	HKD	1,686797000
IMF arveldusühik	SDR	18,775530000
Jaapani jeen (yen)	JPY	0,111877200
Kanada dollar	CAD	9,863593000
Küprose nael	CYP	26,706780000
Leedu lilt	LTL	4,531580000

Läti latt	LVL	23,566950000
Malta liir	MTL	36,381040000
Norra kroon	NOK	1,903305000
Poola zlott	PLN	3,536788000
Rootsi kroon	SEK	1,720180000
Rumeenia lei	ROL	0,000407797
Šveitsi frank	CHF	10,148570000
Singapuri dollar	SGD	7,608488000
Slovakkia kroon	SKK	0,378427200
Sloveenia talaar	SIT	0,066943570

Suurbritannia nael	GBP	22,059740000
Taani kroon	DKK	2,107341000
Tšehhi kroon (koruna)	CZK	0,500288300
Türgi liir	TRL	0,000009303
Ukraina grivna	UAH	2,466155000
Ungari forint	HUF	0,060258700
USA dollar	USD	13,155070000
Uus-Meremaa dollar	NZD	7,664804000
Valgevene uus rubla	BYR	0,006392166
Venemaa rubla	RUB	0,432401300

Kuld (EEK/oz)	XAU	4727,277000000
---------------	-----	----------------

Põhivaluutade kursid* 16.06.

	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,1089	13,2533	15,6020	15,6935	1,7118	1,7309
Krediidipank	13,1130	13,2448	15,6040	15,6900	1,7130	1,7302
Ühispank	13,1039	13,2572	15,6000	15,6940	1,7114	1,7314
Tallinna Äripank	13,0970	13,2209	15,6232	15,6701	1,7112	1,7277

	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	13,0707	13,2849	15,5550	15,7250	1,6946	1,7326
Krediidipank	13,0730	13,2980	-	-	1,6980	1,7300
Ühispank	13,0556	13,2783	15,5700	15,6995	1,6968	1,7318
Tallinna Äripank	13,0405	13,2313	15,5903	15,6811	1,6807	1,7289

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Muude valuutade kursid 16.06.

	UAH / EEK ost	UAH / EEK müük	PLN / EEK ost	PLN / EEK müük	HKD / EEK ost	HKD / EEK müük
Ühispank	2,2800	2,4800	3,4865	3,5552	1,6647	1,7154

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Kontaktandmed

Eesti Ühispank – Tornimäe 2, Tallinn tel 665 5100
Hansapank – Liivalaia 8, Tallinn tel 631 0311, faks 631 0410
Eesti Krediidipank – Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0900, faks 661 6037
Tallinna Äripank – Vana-Viru 7, Tallinn tel 668 8088, faks 668 8089
David Valuutavahetus – Aia tn 5, Tallinn tel 627 9900, GSM 1771, www.tavid.ee
Nordea Pank - Hobujaama 4, Tallinn 10151tel 628 3300, faks 628 3201
e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee
Sampo Pank – Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee
Eurex Valuutavahetus – Pronksi 7, Tallinn tel 631 2100, GSM 05161332 e-post eurex@eurex.ee, www.eurex.ee

Kommertspankade intressitooted

jooksev hoius %														
pank	keskmiselt kuu jäägit		kuu püsijäägit		min püsijääk		tähtajaline hoius %							
					1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa		
Sampo Pank	0,25		0,25 ^(a)	-	1,75	1,80	1,85	2,05	2,35	2,55	2,60	1000/5000 ^(a)		
Sampo Pank ^(b)	0,30			-	2,05	2,05	2,05	2,20	2,45	2,70	2,75	1000/5000 ^(a)		
Krediidipank		0,50		1000**	2,10	2,20	2,30	2,60	2,90	3,20	3,30	1000		
Ühispank	0,20		0,25		1,70	1,75	1,80	2,00	2,30	2,55	2,55	2000*		
Hansapank	0,20				-	-	1,75	1,95	2,25	2,50	2,50	1000/100 000 ^(a)		
Tallinna Äripank			1,00		2,80	2,95	3,05	3,25	3,55	3,75	4,00	1000		
Nordea Pank					2,10	2,11	2,12	2,15	2,20	2,25		5000 EEK		
pank														
	tähtajaline hoius %, USD							tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	1,00	1,05	1,10	1,15	1,25	1,50		2,05	2,05	2,05	2,10	2,15	2,20	
Krediidipank	1,00	1,10	1,20	1,40	1,60	1,80	100 USD	2,15	2,15	2,20	2,35	2,50	2,70	100 EUR
Ühispank	0,95	1,00	1,05	1,10	1,15	1,90	600 USD	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	640 EUR
Hansapank	-	-	1,05	1,10	1,15	1,40	225 USD	-	-	1,85	1,85	1,85	1,85	195 EUR
Tallinna Äripank	1,05	1,10	1,20	1,25	1,30	1,55	1000 USD	2,70	2,70	2,70	2,75	2,75	2,75	65 EUR
Nordea Pank	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60	5000 EEK	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	5000 EEK
* maks 99 999 EEK ** nii era- kui jur. isikutele ^(a) alla 3 kuu 30 000 kr, alates 3 kuud 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ^(b) juridiline isik ^(c) personaal panganduse klientidele ^(d) kontor														

Euro flirdib ajaloo kõrgeima tasemega

Tõnis Oja

tonis.oja@aripaev.ee

Euroopa ühisraha, euro, testis eile taas uut ajaloo kõrgeimat kurssi, sest USA dollar on sattunud enne Föderaalreservi istungit surve alla. Euroopa valuutaturgudel oli eile hommi- kul euro kerkinud 1,1932 dollarini, mis jääb vaid napilt alla 27. mai päeval registreeritud Euroopa ühisraha pea nelja ja poole aasta kõrgeimale kursile 1,1934 dollarit.

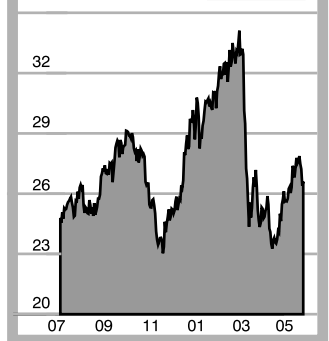
USA Föderaalreservi intressipoliitikat kujundava Vabaturu Komitee istung toimub järg-

misel nädalal. Analüütikute arvates alandab USA keskpank baasintressi, mis toob endaga kaasa dollari kursi edasise languse.

Uudisteagentuuri Bloomberg poolt läbi viidud küsitluse kohaselt soovitas eurot osta kolm neljandikku 34st küsitlitud valuutakauplejast.

Eesti Pank fikseeris eilseks dollari ametlikuks kursiks 13,15507 krooni.

Kanada dollari suhtes langes Ühendriikide suurem vend 1,3313 dollarini ehk madalaima tasemeni alates 1996. aasta novembrist.

Nafta 26,60 USD/barrel**Värvilised metallid (16.06.)**

metall	ühik	ost	müük
alumiinium	USD/t	1364,0	1365,0
nikkel	USD/t	8475,0	8485,0
plii	USD/t	466,0	466,5
tina	USD/t	4660,0	4665,0
tsink	USD/t	791,0	792,0
vask	USD/t	1673,0	1674,0

Forward-tehingute kursid Eesti pankades 16.06.

Eesti Ühispank	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
spot	13,1594	13,1939	15,6450	15,6470	1,7184	1,7264
1 nädal	15	38	-6	14	-5	-1
1 kuu	77	184	-28	79	-19	-6
3 kuud	227	575	-101	219	-51	-14

Sampo Pank	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	EUR/USD ost	EUR/USD müük
spot	13,1089	13,2533	15,6020	15,6935	1,7171	1,7976
1 nädal	17	32	-5	9	-3	-1
2 nädalat	35	63	-10	18	-6	-2
3 nädalat	52	95	-16	27	-8	-4
1 kuu	92	156	-23	40	-12	-8
2 kuud	192	323	-43	86	-25	-15
3 kuud	310	509	-40	151	-36	-25

Nordea Pank	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
spot	13,2386	13,2486	15,6455	15,6475	1,7143	1,7151
1 nädal	13,2414	13,2430	15,6461	15,6502	1,7139	1,7149
1 kuu	13,2510	13,2580	15,6480	15,6486	1,7129	1,7146
3 kuud	13,2811	13,3001	15,6465	15,6813	1,7109	1,7138
6 kuud	14,0386	13,3586	15,6621	15,7137	1,7082	1,7136
9 kuud	13,3536	13,4136	15,6705	15,7462	1,7080	1,7157
12 kuud	13,3836	13,4636	15,6749	15,7746	1,7055	1,7152

Läti, Leedu ja Vene valuuta kursid 16.06.

	RUB ost	RUB müük	LTL ost	LTL müük	LVL ost	LVL müük
Sampo Pank	(ülek) 0,4277	0,4347	4,5135	4,5500	23,4268	23,8080
Krediidipank	(sular) 0,4310	0,4470	4,4950	4,5770	23,3710	23,8440
Ühispank	(ülek) 0,4292	0,4347	4,5157	4,5474	23,4300	23,7800
(sular) -	-	-	4,4760	4,5800	23,2379	23,8210
(ülek) 0,4287	0,4347	4,5157	4,5474	23,4196	23,7974	
Tallinna Äripank	(ülek) 0,4281	0,4370	4,5069	4,5573	23,4427	23,7095
(sular) -	-	-	0,4282	0,4520	-	-

*kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Arvelduskonto intressid

Nordea Pank, EEK, EUR,% päevasaldolt			
	panga klient	püsiklient	võtmeklient
kuni 50 000 kr	0,4%	1,0	1,25
50 000–250 000 kr	1,75	1,75	2,0
üle 250 000 kr	2,1	2,1	2,1

Centre Party's leader Edgar Savisaar confuses Eurodebate and voters

Edgar Savisaar.

Centre Party may break up if the anti-EU opinions expressed by the party chairman Edgar Savisaar start dominating.

Savisaar, speaking at the party leadership meeting last Tuesday, said that emotionally it was difficult for him to vote for the EU accession at this point.

Some say that Savisaar's sensitivity to EU accession may be linked to his role in restoring Estonia's independence and to the issue of sovereignty.

Other claims that it may be related to the fact that it could be difficult for him to become prime minister when Estonia is in European Union.

Experts say that if the Centre Party congress adopts a no-vote on 9 August, it could break up Estonia's largest party. Among others, a large number of prominent members including ex-ministers could leave the party. **BBN**

Two-thirds of children aged 6 to 14 use the Internet in Estonia

The latest IT survey of Emor shows that 576,000 Estonians aged from 15 to 74 are using the Internet. In one year, the number of Internet users increased by 59,000.

Emor notes that the main factor for increasing proliferation of the Internet is the growth in the number of household PCs and cheaper fixed Internet access. Half of families with children have computers at home, while most of them are connected to the Internet. Of children aged 6 to 14, two-thirds are already using the Internet. In one year half of the age group were using the Internet. **BBN**

Türi Vodka makes Onistar Estonia's No. 1 vodka exporter

Estonian vodka distillery Onistar was the largest alcohol exporter both in May and for the full year. In May, Onistar exported almost 200,000 litres of strong alcohol, about 40,000 litres more than Liviko.

In one year, Onistar exported over 1 million litres, against Liviko's 644,000 litres.

Third-largest is Ofelia with 382,600 litres exported.

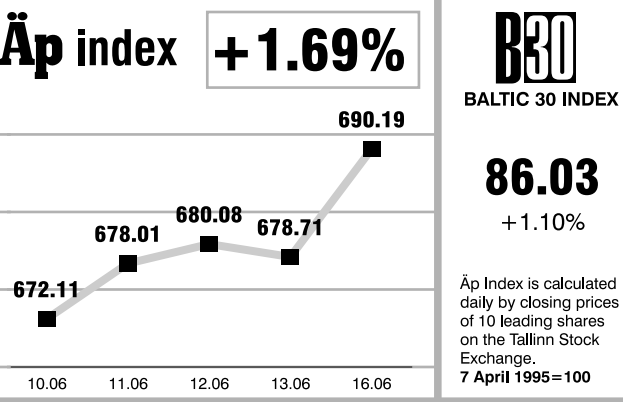
The bulk of Onistar's exports is Türi Vodka which it distils under contract for Bacardi for the US market. In addition, Onistar owns two spirit factories in Estonia. Although Onistar's Türi Vodka is expensive and exclusive, it is making waves in USA. "Türi is selling very well in USA.

Since last August we have produced and exported 710,000 litres of Türi for the US market. This is more than the original contract with Bacardi Martini Group," said Tiit Maidre, adviser of the chairman of Onistar.

Maidre said that for the next year the sale of Türi on the US market should exceed one million litres.

Türi vodka costs \$35 in US, which is seven times more expensive than standard vodka. The reason for such a high price is that it belongs to super premium quality class. Türi is distilled by Onistar in Estonia and is made only of Estonian rye. **BBN**

For more on these and other stories go to www.balticbusinessnews.com

arvamus

toimetaja Mati Feldmann tel 667 0115, e-post arvamus@aripaev.ee

JUHTKIRI

Savisaare Euroopa Liidu dilemma: poolt või vastu?

Tallinna linnavalitsuse delegatsioon sõitis laupäeval Brüsselisse, et pidada seal maha kabinetiistung eurointegratsiooni teemal ja kohtuda Euroopa Liidu institutsioonide esindajatega. Samas on Tallinna linnaape ja Keskerakonna esimees Edgar Savisaar öelnud, et hetkel on tal emotsionaalselt raske Euroopa Liiduga ühinemise poolt hääletada.

Selge seisukoha puudumine euroliitumises näitab, et Savisaar püüab (taaskord) manipuleerida avaliku arvamusega. Meie arvates annavad talle selleks põhjust järgmised asjaolud.

Eesti on kümnest kandidaatriigist tõenäoliselt kõige euroskeptilisema hoiakuga. Seega on igal avaliku arvamuse kujundajal üsna suur roll, milliseks referendum tulemus kujuneb. Edgar Savisaarel on kahtlemata suur mõju oma erakonna toetajaskonnale.

Meenutame, et president Arnold Rüütl selgelt välja öeldud toetus euroliitumisele suurendas märgatavalt jooksu- ja leeri protsenti, ehkki enne oli Rahvaliid kui peamine põllumeeste esindaja kahtleval seisukohal. Kui Savisaar ütleks enne referendumit kategooriliselt "ei", võib see valitsusele tõepoolest prob-

leeme tekitada. Kaalume niisugust stsenaariumi võimalikkust.

Praegune Juhan Partsi juhitud valitsus ei ole lubanud tagasi astuda, kui referendum tulemus peaks "ei" olema. Seega valitsus 100% ei välista, et euroliitumise referendum võib ka läbi kukkuda.

Edgar Savisaar veteranpoliitikuna võib niisuguses situatsioonis haista teenimisvõimalust. Ehk on tal sõlmitud salakokkulepped praeguse valitsusega, et ta ei alusta oma aktiivset vastukampaaniat ja saab vastutasuks min-geid muid poliitilisi aktivaid. Loomulikult on see üksnes spekulatsioon.

Ometi on võrdlemisi kummaline, et sedavõrd suure toetajaskonnaga erakonna juht pole siamaani selgelt välja öelnud oma eelistusi. Keskerakonna valijad ei tea ju siamaani, kas nad valisid hääletusurni juures Euroopa Liidu või Eesti jätkamise üksinda. Oma elektoradi teadmatuses hoidmine tähendab nendega manipuleerimist.

Ka Keskerakonna sees on kindlasti

palju Euroopa Liidu pooldajaid. Näiteks on ettevõtjad (eriti suurettevõtjad) valdavalt liitumise poolt, kuna liitumine avab ettevõtlusele turge.

Suurettevõtjad on tihtipeale ka suured erakonnade rahaliselt toetajad. Seetõttu ei saa või ei julge elukutseline opositsionäär Savisaar ei-soovitust otse välja öelda. Kui, siis viimasel hetkel, kõike ühele kaardile pannes. Ent niisugune käitumine, kui see aset leiaks, tähendaks manipuleerimist.

Äripäev hindaks Savisaart märksa kõrgemalt ja kirjutaks temast positiivse juhtkirja, kui tema kindel ei-sõna Euroopa Liidule oleks juba selgelt välja öeldud. Sellega saaks liikumine ei Euroopa Liidule tugeva liidri, kes neil siamaani puudub. Ühtlasi tekiks ühiskonnas laialdasem debatt.

Selle asemel püüab Savisaar kumbagi leeri üle kavaldata, püüab istuda kahes paadis korraga, tekitada iga hinna eest endale win-win positsiooni. Eesti Euroopa Liiduga ühinemine on põhimõttelise tähtsusega otsus, kus ei tohiks olla kohta laveerimisel.

TAUSTAINFO

Keskerakond Euroopa Liidust: justkui poolt?

Toivo Maimets toetab Keskerakonna noortekogu ettepanekut tõsta hariduskulutused 8%ni SKPst

Hariduskulutuste tõstmise ettepanek on põhjalikumat arutlust Keskerakonna noortekogu kongressil. Eelnõu kohaselt tuleks Eesti hariduse Euroopa keskmisele tasemele viimiseks tõsta hariduskulutused 8%ni SKPst, pöörata senisest palju suuremat tähelepanu täisväärtusliku põhihariduse tagamisele ja Euroopa Liidu tööturu tingimustele vastava nüüdisaegse kutseharidussüsteemi väljarendamisele.

■ ■ ■
Keskerakond kiirendab ametnike tööd

Teatavasti on Eesti Vabariigis määratlemata kodakondsusega ligikaudu 170 000 isikut. Eesti ja Euroopa Liidu vahel peetud liitumisläbirääkimiste käigus on nimetatud probleemile ka korduvalt tähelepanu juhitud.

"On selge, et nii riigi kui ka Euroopa Liidu seisukohalt kujutab kodakondsuseta isikute suur hulk, kes omakorda on ilma jäetud ka olulistest õigustest, ohtu demokraatialle ja siseriiklikule stabiilsusele," ütles Evelyn Sepp.

"Seega on Eesti Vabariigi huvides teha endast olenevalt kõik, et kõrvaldada riigi poolt seatud kunstlikud bürokraatlikud tõked põhjendamatult pikkade tähtaegade näol, mis tänaseks on kaotanud igasuguse mõtte," märkis Sepp.

■ ■ ■
Eesti Keskerakonna fraktsioon taotleb pensionide kiiret tõstmist

Eesti Keskerakonna fraktsioon taotleb pensionide kiiret tõstmist Euroopa sotsiaalkindlustuskoodeksiga kehtestatud tasemeni.

Vabariigi valitsus ei toetanud Eesti Keskerakonna fraktsiooni poolt 2. aprillil 2003 algatatud riikliku pensionikindlustuse seaduse § 61 muutmise seaduse eelnõu, mis lubaks riikliku pensionikindlustuse eelarve vabade rahaliste vahendite jäägi arvel suurendada 2003. aasta 1. maist pensioni baasosa 200 krooni võrra. Täiendav kulu seoses pensioni baasosa tõusuga on 2003. aastal ca 580 miljonit krooni, mida on võimalik katta pensionikindlustuse eelarve vabade vahendite arvel.

Eesti Keskerakonna fraktsioon on seisukohal, et pensionide taseme tõstmine on hädavajalik, täitmaks Eestile rahvusvaheliselt võetud kohustusi. Eesti on ratifitseerinud Euroopa parandatud ja täiendatud sotsiaalharta, mille artikkel 12 kohustab tagama sotsiaalkindlustushüvitised (sh pensionid) vähemalt Euroopa sotsiaalkindlustuskoodeksiga kehtestatud miinimumtasemel.

Võimuliidu koalitsioonilepingu toimetulekupoliitika peatüki punkt 6.1. sätestab, et pensionipoliitika on suunatud Euroopa Liidu sotsiaalkindlustuse koodeksiga määratud elatustaseme kindlustamisele eakatele, puuetega inimestele ja tootja kaotanutele. Riigikogu Eesti Keskerakonna fraktsioon avaldab lootust, et valitsusliit asub kiiresti täitma koalitsioonilepingut ja toetab pensionide kiiret tõstmist Euroopa sotsiaalkindlustuskoodeksiga kehtestatud tasemeni.

Allikas: Eesti Keskerakonna uudised, <http://www.keskerakond.ee/>

REPLIIK

Kättemaks tabatuile, kuna kõiki ei tabata?

Vastne riigi peaprokurör Jüri Pihl ja riigikohtu esimees Uno Lõhmus soovivad karistusi karmistada. Nende arvates teevad kohtud vahel liiga leebeid otsuseid.

Võib-olla ongi mõni kohtuotsus leebe, kuid vaevalt kõikide karistuste karmistamine vähendab kuritegevust. Miks pole siis maksimaalselt karmide karistustega suudetud veel üheski riigis kuritegevust likvideerida? Kas karmus on kättemaks tabatutele-vahelajäänutele selle eest, et enamikku kuriteo toimepanijast paraku ei suudeta tabada? Pihl ja Lõhmus ei räägi ennetusest ja kuritegude lahendamisprotsendi tõstmisest, mis aitaks tõesti kuritegevust vähendada, aga need on ka raskemad teemad.

9 aastat turismiturul

Estintour

REISID MAJUTUS VIISATEENUSED

VENEMAA, UKRAINA, VALGEVENE, TEISED SRÜ RIIGID

Pärnu mnt 20a, Tallinn
Tel 646 1390, tel/faks 646 3601, e-post estintour@datanet.ee

PAKUME **SOODSALT** KAUPADE
LAO- JA EKSPEDIERIMISTEENUST
KAASAEGSES HULGILAOS TALLINNAS

OÜ Interaltus, Tondi 44, Tallinn
Tel 677 3065, 050 98 563, faks 677 3032
e-post toomas@interaltus.ee

TERA

Elektritööd 24 h **052 35 222**
Torutööd tööpäeviti 9–17 **052 38 555**
Dispetšer tööpäeviti 9–17 **655 5556**

Metsatöid teostav
firma (OÜ)
**vajab pidevat
professionaalset
õigusabi**
töös ette tulevate
probleemide
lahendamisel, sealhulgas
firma esindamine kohtus.

Tel 052 00 344

**MÜÜA Rakvere lähedal
tegutsev mööblitööstus**
või anda rendile hooned –
1300 m².
Tel 052 55 669

PARTS
USA AUTODE VARUOSAD

Chrysler • Jeep • Chevrolet • Ford
HOOLDUS & REMONT
WWW.TOPPARTS.EE TEL (0) 678 1888

Altius CONSULT
FIRMADE ASUTAMINE JA MÜÜK

Tõnismägi 3a, tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

COLTELLI
Välikäimlate rent
Tel. (0) 635 2222

OÜ Vara ja Hooldus korraldab 18.07.2003 kl 11 aadressil Kotka 1, Tallinn, **mitteeluruumide avaliku suulise enampakkumise**. Müüakse osaliselt rendilepingutega koormatud mitteeluruumid:

- 1. Kopli 69e / Vasara 1** esimesel korrusel asuvad mitteeluruumid üldpinnaga 38,2 m², mitteeluruumile vastava muu osa suurus on 382/22843 alghinnaga 55 000 krooni;
- 2. Kopli 65/2** keldrikorrusel asuvad mitteeluruumid üldpinnaga 95,2 m², mitteeluruumidele vastava muu osa suurus on 952/21718 alghinnaga 75 000 krooni;
- 3. Majaka 28** keldrikorrusel asuvad mitteeluruumid üldpinnaga 106,8 m², mitteeluruumidele vastava muu osa suurus on 1068/16662 alghinnaga 65 000 krooni. Rendileping tähtajaga 8. märts 2025;
- 4. Kentmanni 18** keldrikorrusel asuvad mitteeluruumid üldpinnaga 99,7 m², mitteeluruumidele vastava muu osa suurus on 997/36762 alghinnaga 290 000 krooni. Rendileping tähtajaga 31. juuli 2003.

Mitteeluruumi ostmisel tuleb esitada korraldaja poolt nõutavad dokumendid:

1. Avaldus, mis füüsiliste isikute puhul on vormistatud vastavalt mitteeluruumide erastamise korra lisale 1 ja juriidiliste isikute puhul on vormistatud vastavalt käesoleva korra lisale 2;
2. Maksedokumentide koopiad enampakkumise osavõtutasu ja tagatisraha tasumise kohta;
3. Juriidilistel isikutel registreerimistunnistus ja põhikirja koopia;
4. Lisatingimustega saab tutvuda OÜs Vara ja Hooldus.

Avaldus esitada ja osavõtutasu 2% alghinnast, kuid mitte rohkem kui 1000 krooni ning tagatisraha 10% mitteeluruumi alghinnast tasuda hiljemalt 17.07.2003 OÜ Vara ja Hoolduse a/a-le Hansapangas 221017339488. Avaldused koos lisadega tuleb esitada OÜ-le Vara ja Hooldus aadressil Kotka 1, 11315 Tallinn hiljemalt 17.07.2003 kell 16. Info tel 651 8830.

EuroMet
EUROOPA METALL

- roostevaba teras
- värvilised metallid
- alumiinium
- alumiiniumprofiilid
- eriterased
- lattmaterjalid, profiilid
- lehed, ümartorud
- nelikanttorud

EUROOPA METALLI OÜ
Tuuliku 4, 10621 Tallinn
Tel (0) 6 51 71 50, faks (0) 6 51 71 51
e-post euromet@euromet.ee

KOMMENTAAR ■ Muudatused käibemaksuseaduses

Kinnisasjad ja käibemaks

Martin Huberg
Eesti Maksumaksjate Liidu juhatuse liige

Eestis kehtiva käibemaksu eesmärgiks on tarbimise maksustamine. Ideaalis peaks maksustama ka kõik majapidamiste poolt (st ka väljaspool ettevõtlust) enda tarbeks loodud tarbitavad hüved. Sellisel juhul toimuks maksustamine täielikult ühetaoliselt ja neutraalselt.

Praktikas ei ole maksubaas sugugi nii lai ning maksukoormuse kandmine toimub vaid tarbitavate hüvede väljumisel ettevõtlussfäärist tarbimissfääri. Isikud, kes ei ole käibemaksukohustuslastena registreeritud või kes ei tegele ettevõtlusega käibemaksuseaduse tähenduses, kannavad tegelikku maksukoormust.

Topeltmaksustamise vältimine

Käibemaksu kui lisandunud väärtuse maksu puhul on oluline kumulatsiooni (topeltmaksustamise) vältimine, see tagab ühetaolise maksustamise ja konkurentsineutraalsuse. Keeruline on kumulatsiooni vältimine juhul, kui kaup on kord juba suunatud tarbimisse, kuid võetakse taas ettevõtluses kasutusse. Selline situatsioon võib tekkida kinnisasjade puhul – kui kinnisvaraarendaja müüb hoone tarbijale ja kunagi hiljem võetakse hoone taas ettevõtluses kasutusse. Kuna varem ei saanud tarbija käibemaksu maha arvata, siis oleks ebaõiglane vastav hoone taas täies ulatuses maksustada, kui see pärast teistkordset ettevõtlussfääri sisenemist tarbijale võõrandatakse. Tulenevalt käibemaksu üldisest iseloomust on õige maksustada kõik tarbimi-

se vormid. Kuna kinnisasjad on tarbimisväärtust omavad hüved, siis tuleb nende esmamüük maksustada. Kuid silmas tuleb pidada kumulatsiooni vältimise nõuet.

Rahandusministeeriumi koostatud käibemaksuseaduse muudatused, mille jõustumist plaanitakse järgmise aasta 1. mail, muudavad kinnisasjade maksustamist käibemaksuga. Edaspidi hakatakse käibemaksuga maksustama ehitist, kui see on ehitatud võõrandamise eesmärgil. Juhul, kui nimetatud ehitist ei ole nt hoonestusõiguse oluliseks osaks ja see võõrandatakse koos maatikuga, millel see asub, siis maksustatakse ehitist koos maatikuga. Kui tegemist on hoonestusõiguse olulise osaga, siis maatiki osas käivet ei teki. Selline maksustamise kohustus on aga vaid nendel, kes teevad vastava tarne ettevõtluse käigus ja kes on registreeritud käibemaksukohustuslased. Lisaks peab tegemist olema esmakordse võõrandamisega. Kui toimub järgmine võõrandamine, siis on maksukohustuslasel võimalus kasutada maksustamise optsiooni (KMS § 18 lg 3), muul juhul oleks tegemist maksuvaba võõrandamisega.

Edaspidi on teisiti reguleeritud ka krundi võõrandamine, kui krundil ei asu ühtki ehitist. Krundi võõrandamine on maksustatav üksnes juhul, kui seda teeb registreeritud maksukohustuslane ettevõtluse käigus.

Seaduses ei ole sätestatud käibemaksuseaduse väljatöötamise aluseks oleva nn kuuenda direktiivi põhimõtteid, mis tagaks käibe tekkimise ka juhul, kui tarnet ei sooritata ettevõtluse käigus või kui toimub ehitise või krundi üleandmine mitterahalise sissemaksena või äriühingu osaluse võõrandamine, mille eesmär-

teid, mis tagaks käibe tekkimise ka juhul, kui tarnet ei sooritata ettevõtluse käigus või kui toimub ehitise või krundi üleandmine mitterahalise sissemaksena või äriühingu osaluse võõrandamine, mille eesmär-

Samal teemal saab lugeda 7. ja 15. mai Äripäeva arvamus-küljel ilmunud kommentaaridest.

giks on tegelikult ehitise üleandmine. Käibemaksuseaduse muudatuste tegemise juures häirib see, et rikutakse õiguskindlust. Selle asemel, et nii lühikese aja jooksul nii suuri muudatusi teha, tulnuks varem seadusesse vastav säte sisse viia ja jõustada see ELiga liitumisel. Siis oleks kinnisvarasektor saanud oma tegevust planeerida ja arvestada maksustamisrežiimi muudatusega juba ette.

Eelnõus puudub üleminekuaeg

Eelnõus puuduvad üleminekusätted ettevõtjatele, kes on soetanud maatüki ja arvestanud, et selle hilisem võõrandamine on maksuvaba. Neile tuleks tagada sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus. Praegu seatakse maksukohustuslased fakti ette, et nad oleksid ise pidanud direktiividest otsima, milliseid ebameeldivusi neil pärast ELiga liitumist taluda tuleb.

ELiga liitumisel kohustuslikeks õigusaktiks muutuv kuues direktiiv näeb üldsättena ette, et kaubatarne on asja (kinnis- ja vallasasi) üleandmine viisil, mis võimaldab selle saajal asja kasutada nagu omanik. Üldjuhul nähakse seega ette kinnis- asja maksustamine, kuid liikmesriikidel on õigus teatud juhtudel rakendada maksuvabastusi. Nii peavad ELi liikmesriigid nägema ette maksuvabas-

tuse ehitiste või nende osade ning nende aluse maa, samuti maa võõrandamisele, millel ei asu ehitisi. Selline maksuvabastus on vajalik kumulatsiooni ärahoidmiseks.

Nimetatud maksuvabastused ei laiene ehitisele ja selle alusele maale enne esmakordset ehitise või selle osa kasutuselevõtmist, samuti ehitamiseks ette nähtud maa osas. Seejuures võib liikmesriik ise määratleda, mida pidada ehitamiseks mõeldud maaks. Tähelepanu tuleb juhtida sellele, et vastavate tarnete sooritamise ei pea toimuma ettevõtluse käigus ja registreeritud maksukohustuslase poolt. Tegemist on erandiga, mille eesmärgiks on nn esmamüügi vältimatu maksustamine.

Vastupidine olukord võimaldaks hõlpsasti kõrvale hiilida käibemaksukohustusest, kui soetada vastav krunt näiteks enne maksukohustuslase õiguste/kohustuste tekkimist. Seega tekiks isikul maksukohustused alles pärast krundi müüki. Sellisel juhul tavapäraselt krundi võõrandamisel maksustamist ei toimuks. Selliste tehingute tarbeks võiks igauks eraldi äriühingu asutada ja võõrandada kinnisasja asemel hoopis aktiad vms. Kuuenda direktiivi art. 5 lg 3 punkt c võimaldaks selle samuti kaubatarneks lugeda. Käibemaksuseadus paraku sellist regulatsiooni ei paku.

KIRI TOIMETAJALE ■ Tallinna linna soodustused pealinlastele

Ostukaardisündroom Tallinna linnas

Ülo Laanoja

Audentes Mainor Ülikooli õppejõud

Edgar Savisaar on asunud teostama Jüri Möisa unistust koondata kogu Eestimaa Tallinnasse. Kui Möis linnapeana piirdus vaid deklaratsioonide ja propagandaga, siis tänane linnavalitsus on asunud aktiivselt seda programmi ellu viima. Kuidas muidu nimetada kogu juba rakendatud ja kavandavat meetmete paketti, mis aina täieneb.

Kuniks piirdatakse toetuste maksimisega ainult ametlikult Tallinna oma elukohaks registreerinud isikutele, on tegemist igati põhjendatud ja mõistliku sammuga. Kui aga tulevad mängu sooduspilet ühistranspordis ja parkimisel, lasteaia-koht, taksolitsents või mõni uus kaval "linna teenus", mis ei sõltu kasutatava mahust, vaid isi-

ku "kodakondsusest", siis meenub nii sovetiaeg kui ka tänane Venemaa, kus teenuse hind sõltub teatud paberite olemasolust. Nimetaksin seda "ostukaardisündroomiks".

Huvitav oleks teada, mida arvab tänaste arengute kohta õiguskantsler. Aga veelgi huvitavam oleks teada, kas regionaalministri haldusala oma õlule saanud üks siseministritest omab seisukohta Eesti linnriigiks muutmise programmi kohta. On üldteada, et Tallinnas on ülejäänud Eestiga võrreldes kõrgemad palgad. Samuti on teada, et Tallinnas on väiksem tööpuudus ning paremad võimalused tööd leida. Ei ole vist tehtud statistikat, kui palju on inimesi, kes esmaspäeva hommikuks sõidab Tallinnasse tööle ja reedel taas pere juurde mis tahes Eestimaa nurgas. Aga see arv ei ole väike. Ja linn soo-

vib nüüd neid inimesi sundida/meelitada koos peredega registreeruma tallinlasteks või siis kasseerima neilt lisaraha.

Kes teevad ülalkirjutatu põhjal järelduse, et olen elukoha registreerimise kohustuslikkuse vastu, need eksivad rängalt. On mõistmatu, miks kogu taasiseseisvumise aja jooksul ei ole elukoha registreerimise teemat suudetud mõistlikul viisil reguleerida, aga küllap on selle taga ikka teised huvitatud jõud, kellele segadus on kasulik. Kuid see on teine teema.

Regionaalpoliitiliselt soovib Tallinn praeguste aktsioonidega jätta niigi paluja rolli surutud enamiku omavalitsusi ilma sellestki vähesest, mis neil praegu veel on. On absoluutselt ebaeetiline niigi eelisarendatud Tallinna arvel ja jõupositsioonilt asuda teostama linnriigi rajamise kava. Linnavalitsus põh-

jendab, et kõik need inimesed kasutavad pealinna ressursi. Kas on aga mõõdetud, kui palju maapiirkondades tekkinud hapnikuressursi või Virumaa kaevandatavat energeetilist ressursi Tallinn kasutab? Hapnikuga on keerulisem, aga energeetikud võiksid küll Tallinna (või üldse väljaspool Virumaa asuvatele) tarbijatele kehtestada kõrgemad tariifid.

Miks on suhteliselt vait omavalitsuste liidud? Miks ei võta sõna maavanemad?

On nad ehk juba leidnud pealinlaste erimaksustamiseks kavalaid paragrahve ning loodavad sel viisil kompenseerida neile vähemlaekuvad summad? Vaevalt küll. Pigem on tegu minnalaskmisega, sest kui juba valitsus ja õiguskantsler vaikivad, kuidas siis nemadki suudavad pealinna ülbitemise vastu seista.

KOLUMN

Eestil head eeldused haarata juhtpositsioon

Eestis on käimas elav arutelu e-Eesti arengusuundumuste ning -tempode üle. Erinevalt siinsete IT-arvamusliidrite valdavast pessimismist olen mina e-Eesti tuleviku suhtes väga optimistlik. Kui ma võrdlen Eesti infotehnoloogilist arengut oma kodumaa, Lõuna-Korea IT-suundumustega, näen hoolimata paljudest erisustest ka väga selgeid ühisjooni.

Hoolimata eestlaste ja korealaste suurtest kultuurilistest ning geograafilistest erinevusest oleme infotehnoloogia kasutamises suhteliselt sarnased. Kuna oleme turumajanduslikku ühiskonda ehitanud hoopis kauem, on Lõuna-Korea ka infotehnoloogilises arengus mõistetavalt mõninga-ne edumaa.

Lõuna-Koreas on 1000 inimese kohta mobiiltelefoniomaniikke 739, Eestis on sama suhtarv 560 mobiilikasutajat. Lõuna-Koreas omab ligi 80% leibkondadest koduarvutit, Eestis on koduarvutite soetamine viimastel aastatel teinud läbi jõulise hüppe ning ulatub hetkel 30–35% perekondadest.

Riigi tugi on oluline

Tänavusel CeBITi messil olid meie riikide stendid lähedastikk. Kuigi Eesti ekspositsioon oli suhteliselt tagasihoidlik, olid presenteeritavad teemad sarnased Lõuna-Korea boksis esitletuga. WiFi, m-parkimine ja ID-kaardi rakendamine on teemad, millega Eesti võib end kindlalt arvata maailma IT-juhtriikide hulka kuulujaks.

Korea kogemustest lähtuvalt võin prognoosida, et ka Eestis saab lähiajal lisaks laialdaselt levinud SMSide kasutamisele populaarseks MMSide (*Multimedia Message Service*) kasutamine. See uue põlvkonna mobiilsidetehnoloogia võimaldab telefoniga saata videoid, vaadata telesaadeteid või teha näiteks tehinguid börsisüsteemis.

Eestis on erakapitali toel käivitatud mitmed põnevad projektid, nagu Vaata Maa-

Ahn Chang Gyu

Erinevalt Eesti IT-arvamusliidrite valdavast pessimismist olen mina e-Eesti tuleviku suhtes väga optimistlik. Eestil on head eeldused tõusta maailma juhtivaks riigiks internetiteenuste osas.

ilma arvutikoolitus või MobiKIT. Eestit külastades olen aga kuulnud, et varasemate aastate riiklikud programmid arvutiõppe korraldamiseks ning infotehnoloogiliste vahendite elanikele kättesaadavaks tegemisel pole saanud väärilist jätku.

Kuigi kapitalistlik konkurents on Lõuna-Koreas äärmiselt tihe, on ka riik teinud märkimisväärsed investeeringuid e-projektidesse. Näiteks valitsuse toel on meil välja arendatud laiaulatuslik ADSLi võrk, mida kasutab rohkem kui 11 miljonit inimest ehk ligi 23% riigi elanikkonnast. Ko-

rea valitsus on seadnud eesmärgiks viia aastaks 2005 igasse perekonda ADSLi internetiühendus. Usun, et ka Eestis peaks riik tegema senisest suuremaid investeeringuid infotehnoloogilise infrastruktuuri väljarendamiseks. Mida väiksem on ühiskond ja rahvus, seda strateegilisem ressurss on informatsioon.

Eestis on kokku lepitud, et kaitsekulutusteks eraldatakse iga aasta 2% sisemajanduse koguproduktist. Infoühiskonnas oleks vajalik saavutada analoogne kokkulepe ka riiklike IT-investeeringute suhtes. Neid kulutusi võib ju käsitleda ka kaudsete kaitsekulutustena – kindlasti on raskem okupeerida riiki, kus on mobiilsed GSM-ning WiFi-tugijaamad, kui riiki, kus andmeside toimub vaid tsentraliseeritud traatvõrgu kaudu.

Eesti on edukas internetiteenuste valdkonnas

Lõuna-Korea kontsernid, sealhulgas Samsung, on maailmas juhtival positsioonil elektroonika ning digitaalse tehnoloogia riist- ja tarkvara tootjatena. Eestil on head eeldused tõusta maailma juhtivaks riigiks internetiteenuste valdkonnas.

The New York Times avaldas tänavu aprillis maailma majandusfoorumi raportit käsitleva artikli. Selles toodi esile Eesti IT-alaseid edusamme: 82 interneti kasutava riigi hulgas on Eesti teenuste praktilise kasutatavuse poolest 8. kohal, internetipanganduse arengult 2. ja e-riigivalitsemise poolest 3. kohal.

Eestis ei hakata tõenäoliselt kunagi tootma sellisel tasemel DVD-, video- või mobiilsidetehnikat, kui seda tehakse täna Lõuna-Koreas. Aga internetipanganduse kasutajate suhtarvuga on Eesti juba Lõuna-Koreast möödunud. Interneti sisuteenustele pühendumine võiks olla Eesti ülimalt perspektiivne nišš globaalses e-majanduses.

Ahn Chang Gyu on Samsung Electronicsi Balti esinduse juht

KOMMENTAAR ■ Tulumaksuseaduse ja sotsiaalmaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu

Tulumaksuseaduse muutmine FIE pilgu läbi

Olavi Kärnsa
ettevõtluskonsultant

Rahandusministeeriumis ettevalmistatud tulumaksuseaduse muutmise eelnõu sisaldab füüsilisest isikust ettevõtjate jaoks mitut teretulnud muudatust. Aga nagu ikka, peab ütlema “jah, aga...”, ja eelnõu kirjeldades lõpetama mõned laused küsimärgiga. Eelnõus on kirjas, et ettevõtlustulaks loetakse ka selline tulu, mis teeniti ettevõtlusega tegelemise ajal, aga mis laekub pärast ettevõtlusega lõpetamist. Loogiline, aga mida see täpselt tähendab?

Ettevõtlustulu on tulu, millelt tuleb maksta sotsiaalmaksu. Sama seadusega tahetakse teha muudatus ka sotsiaalmaksuseaduses, millega rõhutatakse, et sotsiaalmaksu tuleb maksta ettevõtlustulult nimelt tulumaksuseaduse paragrahvi 14 tähenduses. Seega siis peaks pärast ettevõtlusega lõpetamist laekuvalt, aga ettevõtluse ajal

väljateenitud tulult maksta sotsiaalmaksu. Pärast ettevõtluse lõpetamist ei saa tuludest enam kulusid maha arvata, sest see on lubatud ainult registreeritud ettevõtjale. Kas siis peab hiljem laekunud tuludelt maksta 33% ilma mahaarvamisteta? Aga tulude teenimise ajal tehti ju nende saamiseks kulusid, nii poleks aus. Lisaks näeb tulumaksuseadus tulude-kulude deklareerimisel ette ainult kassapõhise arvestusmeetodi, nii et laekumata arveid ei saa tekkepõhiselt tuluks lugeda ka siis, kui on kindel, et raha pärast ettevõtlusega lõpetamist ikkagi laekub.

Kui 2004. aastal laekub 2003. aastal ettevõtluse lõpetanud inimesele 2003. aastal väljakirjutatud arve eest raha, kas siis peab ka 2004. aastal tuludeklaratsiooni E-lisa esitama? Tulumaksuseaduse § 44 ja selle alusel rahandusministri poolt kinnitatud tuludeklaratsiooni vormidel oleva täitmis-

juhendi järgi peab tuludeklaratsiooni E-lisa esitama füüsilisest isikust ettevõtja. Kuid ei seadus ega juhend ei täpsusta, kes on see ettevõtja: kas iga inimene, kes on teeninud ettevõtlustulu, või ainult FIEna registreeritud inimene. Võiks arvata, et kui registreerimisest ei räägita, siis peaks ettevõtjaks loetama iga ettevõtlustulu teeninud inimest. Kena oleks sellised asjad üheselt kirja panna. Kohalikud maksuametid on sellest rääkinud nii ja teisiti, aga nii oluline küsimus peaks olema sätestatud üheselt mõistetavana.

Hea on, et eelnõu määrab ära, mis saab pärast ettevõtlusega lõpetamist sotsiaalmaksust, mis tuleb ettevõtjaks olemise ajal kättesaadud ettevõtlustuludelt maksta järgmisel aastal, kui ettevõtlus juba lõpetatud. Kuigi ka siin ei ole määratletud ettevõtja ja ettevõtlustulu teeninu vahet. Eelnõu teksti lugedes tundub, et vaikimisi nimetatakse rahandusmi-

nisteeriumis ettevõtjaks äriregistris või maksuametis ettevõtjana registreeritud inimest. Maksukorralduse seadust lugedes on selge, et pärast ettevõtlustulu teenima hakkamist peaksid kõik sellised inimesed ennast viie tööpäeva jooksul ettevõtjaks registreerima. See aga ei tähenda, et nad registreerimata jätmisel ettevõtlustulu millekski muuks transformeeriks. Praegu tuli ettevõtlusega lõpetajatele soovitada sotsiaalmaks enne lõpetamist välja arvutada ja ära maksta. Nüüd hakkab siis olema nii, et kui ettevõtlusega lõpp tehakse ja järgmisel aastal peab eelmise eest sotsiaalmaksu juurde maksma, siis saab juurdemaks-tava sotsiaalmaksu summa võrra vähendada järgmise aasta teisi maksustatavaid tulusid. Aga see ei kandu kahjuks üle hiljem laekunud tulude probleemile.

Olavi Kärnsa kommentaari teine osa ilmub homse Äripäeva arvamusküljel. Samal teemal ilmus kommentaar ka 16. juuni Äripäevas.

VIIS
AASTAT
TAGASI

Äripäev

17. juuni 1998

Kõrgepalgalised maksku rohkem

Keskerakonna Riigikogule esitatud tulumaksuseaduse eelnõu sätestab senisest kõrgema maksumäära üle 25 000 krooni kuusissetulekuga inimestele. Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni esimees Siiri Oviir ütles pressikonverentsil, et astmelise tulumaksu kehtestamine on Eestile Euroopa Liiduga ühinemisel mõõdapääsmatu. Praegu Eestis kehtiv proportsionaalne tulumaksusüsteem iseloomustab tema sõnul mahajäänud maid, nagu Omaan, Uruguay ja Boliivia.

Hetkeiseis: Viis aastat tagasi ei leidnud Keskerakonna idee Riigikogu toetust. Astmeline tulumaks oli ka Keskerakonna üheks peamiseks valimislubaduseks viimastel Riigikogu valimistel, aga erakond ei kogunud piisavalt suurt toetust, et valitsus moodustada ja oma lubadus ellu viia.

MAAKONNAKOMMENTAAR

Uued tavad koguvad hoogu

Urve Sinisalu

Valga linna päevi peetakse küll juba mitu aastat, aga just aja möödudes selgub, et esialgselt argsest katsetusest linna ellu vaheldust tuua on kasvamas traditsioon, mille linnakodanikud ja külalised omaks võtavad. Linna-päevi korraldatakse Valgale linna nimetuse andmise päeva, 11. juuni paiku. Need kestavad pea nädala jagu ja läksid tänavu eriti korraldada, sest üritusi oli palju ja erinevale maitsele.

Tavaks on saanud paadiralli Pedeli jõe korraldatud osal. Paate on olnud igasuguseid ja iga aastaga on neid rohkem saanud. Sõidetakse ka isetehtud alustega. Kaldale kogunenud rahvahulk saab nalja ja elab aerutajatele kõigest hingest kaasa.

Valga päevade raames toimuv ettevõtluspäev loodetakse muuta rahvusvaheliseks pärast Eesti astumist Euroopa Liitu.

Hästi palju on linnapäevade ajal kultuuriüritusi, enamik neist peetakse kultuurikeskuse ees või parkis. Esinevad nii oma taidlejad kui ka kutsutud trupid. Tänavu saavutas külalistajate arvukuse tipu “Ämmad, äiad, oi, oi, oi...”. Valga linna-park pole ammu enam niisugust rahvamassi näinud ja mossis polnud isegi need, kes midagi ei näinud. Alati on olnud vähemalt üks sportlik üritus. Seekord oli see Bruno Junki mälestuseks korraldatud käimisvõistlus.

Ühel päeval olid Kesk tänavale paigutatud telkides ennast näitamas ettevõtted. Taolist ettevõtluspäeva on püütud varem korraldada lätlastega kahasse, kuid praegu on piirprobleemide pärast ainult oma firmade esitluse juurde jäänud. Rahvusvaheliseks arvatakse võivat uuesti muutuda siis, kui Euroopa Liitu jõuame.

Kui veel lisada ilutulestik ja tõsiasi, et linnapäevadel käis palju maainimesi ning seoses kooli aastapäevaga külalisi mujaltki, võib eelmist nädalat Valga ajaks nimetada.

Oma päevi korraldavad mitmed vallad ning need on tähtsad toimumispaigas. Niisugused ettevõtmised elavad kohaliku kultuurielu ja tõmbavad tähelepanu sellele piirkonnale. Need on olulised oma inimeste hingekosutuseks, tõestamiseks, et elu kestab ka selles väikeses kohas.

Urve Sinisalu on ajalehe Valgamaalane peatoimetaja

Äripäev

peatoimetaja: Igor Rõtov
väljaandja: Äripäeva Kirjastuse AS
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
tel: (372) 667 0111
(372) 667 0222
faks: (372) 667 0265
(372) 667 0165
e-post: aripaev@aripaev.ee
WWW: http://www.aripaev.ee

Toimetust e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
faks: (372) 667 0265
Reklaamiosakond e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
faks: (372) 667 0200
Tellimine ja levi e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
faks: (372) 667 0300
Tellimishind 12 kuuks 1900 kr
Tellimine internetis http://pood.aripaev.ee
trükk: AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363

VALUUTAKURSID

16.06.2003

USD 13,16 EEK

SEK 1,72 EEK

LVL 23,57 EEK

EUR 1,19 USD

ÄRILAUSE

Eesti Infotehnoloogia
Kolledži õppejõud

Linnar Viik

**Isegi kui Soomes
leiab aset ettevõtete
omanike ja juhtide
ametiühingute ja
poliitikute õrritamine
Eestisse kolimise
teemadel, on see
pigem osa igaaasta-
se kolmepoolse
kokkuleppe rituaal-
sest sõjatantsust.**

Eesti Päevaleht
16.06.2003

Reede pärastlõuna. Endises kommitsehhis käivad lammutustööd ja kontoriinimesed pakivad kaustu. Šokolaadi lõhna ei tule Kalevi bussipeatusest enam kunagi.

Kristina Traks

kristina.traks@aripaev.ee

Kommivabriku Kalevi aadress on viimast päeva Tallinn, uus nädal algab Rae vallas Jüris. Viimastena lahkuvad Kalevist kontoritöötajad, tootmisega seotud inimesed on juba ametis uues tehases, kus pannakse seadmeid üles.

Viimasel päeval valitseb Kalevi majas segadus – turunduse korrusel takistavad liikumist kastid sildiga "praht", ühes toas peetakse kellegi sünnipäeva, mis võib üle minna ka lahkumisepeoks vanast majast. Telefonid on juba seinast lahti ühendatud. Ametlikult siiski lahkumispidu ei peeta, vaid esmaspäeval õnnistatakse sisse uus maja Põrgu väljal Jüris.

Kui mõni Kalevi töötaja peaks harjumusest aga esmaspäeval vanasse töökohta tulema, siis pole hullu – pool kaksteist viib buss vana maja juurest töötajad uude

Kalev kolib maale

Kalevi vanas asukohas Tallinnas Pärnu maanteel on asjad juba sorteeritud, osa läheb uude majja kaasa ja osa jääb maha.

Fotod: Sven Arbet

Uninet WiFi leviala laieneb

Vali sobivaim maandumiskoht loetelust, mille leiad aadressilt

www.uninet.ee

Head surfamist!

Uninet WiFi päevapileti saad, kui saadad SMSi numbrile

19131. SMSi hind on 10 krooni.

Teenuse kasutamisega seotud küsimuste puhul helista

tasuta 24 h klienditeeninduse numbrile 0 800 2244.

uninet
K I N D E L Ü H E N D U S

